

Årsredovisning 2024

Innehållsförteckning

3 Trygg och störningsfri el

- 4 GD har ordet
- 6 Året i korthet
- 7 Elsäkerhetsverkets organisation

8 Resultatredovisning

- 9 Verksamhetens kostnader
- 10 Verksamhetens riktning
- 11 Normgivning och standardisering
- 19 Tillsyn
- 40 Behörighet och tillstånd
- 52 Information

68 Övrig återrapportering

- 69 Övrig återrapportering
- 78 Övriga uppdrag

81 Finansiell redovisning

- 82 Resultaträkning
- 83 Balansräkning
- 84 Anslagsredovisning
- 84 Redovisning mot inkomsttitel
- 84 Elsäkerhetsrådet
- 85 Tilläggsupplysningar och noter
- 91 Sammanställning över väsentliga uppgifter
- 91 GD:s intygande

92 Adresser och telefonnummer

Omslagsbild: 1742, Anders Celsius, en begåvad svensk astronom, presenterar sin temperaturskala som kom att användas i termometrar i hela världen.

Trygg och störningsfri el

Foto: Tord Saxin

GD har ordet

Elsäkerhetsverkets uppdrag är att förebygga skador orsakade av el på människor och egendom. En färsk forskningsrapport om elolyckor i Sverige 2018-2023 som myndigheten beställt visar att antalet elolyckor som leder till sjukhusvård fortsätter att minska, både i yrkeslivet och på fritiden.

Men samtidigt ökar antalet personer som söker öppenvård efter en elolycka. 77 procent av dem som sökt öppenvård de senaste sex åren är män medan 23 procent är kvinnor. En mer jämställd elbransch bestående av arbetsplatser präglade av mångfald tror vi kan bidra till ett ökat säkerhetsmedvetande och ett klimat där risker omhändertas på nya och mer framgångsrika sätt. Därför jobbar vi aktivt för en ökad jämställdhet i branschen och på vår egen myndighet. På Elsäkerhetsverket jobbar 27 kvinnor och 30 män och i mars bjöd vi in branschen till en hearing på temat.

I början av året gjorde Klimat- och näringslivsdepartementet en översyn av myndigheternas uppgifter och ansvar inom energiområdet.

Utredaren gjorde bedömningen att staten inte kan organisera elsäkerhetsarbetet på något annat sätt och få ut motsvarande effektivitet. Elsäkerhetsverket fullgör sitt uppdrag och verksamheten bedrivs effektivt när den jämförs med flera andra myndigheter. Ett fint kvitto till våra medarbetare på deras goda arbetsinsatser. Utredningen vill komplettera vårt uppdrag med att Elsäkerhetsverket inom sitt verksamhetsområde också ska bidra till utvecklingen av ett effektivt och robust elsystem.

Vi bidrar till elsystemets robusthet och effektivitet genom att under 2024 utöka tillsynen av anläggningsinnehavare. Behovet att höja kunskapen om hur starkströmsanläggningar ska vara utförda, kontrolleras och märkas för att de över tid ska vara säkra att använda är stort. Det är särskilt viktigt när allt fler anläggningar byggs om och kompletteras med solceller, batterilager och nya lösningar för laddning av fordon och annan elektrisk utrustning. Vid sidan om tillsyn behöver konsumenter relevant information om nya risker som kan uppstå när lösningar för flexibel energianvändning införs.

» Vi ser vår myndighet som en modern arbetsplats där vi tillsammans uppfinner nya arbetssätt, uppmuntrar nytänkande och anpassar oss efter var vi kan göra störst nytta, för att nå våra mål. «

I media ser vi rubriker om explosionsartade bränder i laddbara produkter och brister i solcellsinstallationer. Myndigheten följer utvecklingen och publicerar löpande råd till konsumenter och elinstallatörer på de här punkterna. Det som inte syns lika ofta i media är att majoriteten av alla elolyckor och elbränder, orsakas av felaktig användning av andra traditionella elektriska produkter eller beror på bristande kontroll och underhåll av elanläggningen. Därför jobbar Elsäkerhetsverket aktivt med att informera allmänheten om farorna med el. Det är många privatpersoner och företag som inte förstått vilket ansvar de har för sin elanläggning.

Särskilda satsningar har under året gjorts på information till och tillsyn av elinstallationsföretag. 1 600 personer deltog i våra digitala seminarier om egenkontrollprogram. Samtidigt slutfördes nästan tre gånger så många tillsyner av elinstallationsföretag jämfört med året innan. Tyvärr syns fortsatta brister i egenkontrollprogrammen i de flesta företag. Nya åtgärder och resurser behövs för att åstadkomma förändring, annars riskerar elektriker anställda i företagen att drabbas av arbetsolyckor, att anläggningar blir felaktigt utförda, att bränder uppstår och att oskyldiga kommer till skada.

Samtidigt har en hög ambitionsnivå bibehållits gällande marknads kontroll av elektrisk utrustning eftersom vi vill förhindra en osund konkurrens där produktsäkerheten över tid riskerar att urholkas och konsumenter drabbas av allt fler olyckor och bränder.

Regeringen gav oss och en lång rad myndigheter ett särskilt uppdrag att förenkla regler och rutiner för företagen. Elsäkerhetsverket har arbetat länge och systematiskt med att implementera principerna i EU:s ”nya metoden” och efterföljande nya legala ramverk. Det är ett omfattande förenklingsarbete där myndigheten sedan millennieskiftet har fasat ut specifika och nationella regelverk inom elsäkerhet.

Detta till förmån för att överlåta ansvaret till industrin att genom standardisering komma fram till hur de övergripande kraven i EU:s direktiv och förordningar bäst kan uppnås. Vi har lagt och lägger stora resurser på att också delta som samarbetspartner i det praktiska standardiseringsarbetet. Det har förenklats mycket för företagen, gynnat konkurrenskraften och även bibehållit och utvecklat elsäkerheten.

Under 2024 har detta system satts i förändring. En dom i EU-domstolen från mars rycker undan de legala och ekonomiska förutsättningarna för nya given och nya legala ramverket. EU-kommissionens implementering av domen har dessutom lett till en juridisk tvist mellan EU med ISO/IEC. Samtidigt som EU-kommissionen ställer allt fler och allt mer detaljrika förfrågningar om nya harmoniserade standarder. Det har blivit tydligt att Elsäkerhetsverket liksom många andra myndigheter och företag saknar resurser och förutsättningar för att mäta med att bevaka, bidra och proaktivt påverka utvecklingen på alla nya och reviderade regelområden.

Vi ser vår myndighet som en modern arbetsplats där vi tillsammans uppfinner nya arbetssätt, uppmuntrar nytänkande och anpassar oss efter var vi kan göra störst nytta, för att nå våra mål. Med detta som bakgrund har vi valt att svenska uppfinningar och innovationer får ge färg åt vår årsredovisning 2024.

Anders Persson
Generaldirektör

Året i korthet

DECEMBER

Nytt kunskapstest

Test till konsumenter som köper elprodukter lanseras.

JANUARI

Elsäker

Utbildningsmaterial för grundskolan lanseras.

FEBRUARI

Test ledlysrör

Bra betyg till tekniken.

NOVEMBER

Enklare att hämta registreringsbevis

Enklare för elinstallationsföretag att hämta hem registreringsbevis direkt i söktjänsten Kolla Elföretaget.

OKTOBER

Brister avseende fortlöpande kontroll

En granskning av bostadsrättsföreningar visar på brister i rutiner gällande fortlöpande kontroll av laddpunkter.

SEPTEMBER

Bränder i solcellsanläggningar

Rapport om bränder i solcellsanläggningar publiceras.

AUGUSTI

Varning för dropshipping

Myndigheterna varnar för dropshipping en växande form av näthandel. (Kemikalieinspektionen, Konsumentverket och Elsäkerhetsverket).

JUNI

E-handel

Marknadskontroll av E-handeln visar på brister i säkerheten.

MAJ

Elolycksfallsrapport

Elolyckor vanligast i bygg- och tillverkningsindustrin visar vår årliga rapport om elolyckor.

MARS

Digital hearing

I ämnet jämställdhet i elektrikeryrket.

APRIL

Utredning

Föreslår att Elsäkerhetsverket ska vara kvar som självständig myndighet.

Rättsprocess avslutas

Rättsprocessen kring försäljningsförbud för en laddbox avslutas och myndighetens beslut vinner laga kraft.

ELOLYCKSFALLSRAPPORT

I maj publicerar Elsäkerhetsverket Elolycksfallsrapporten för 2023. Den visar bland annat att elolyckorna för yrkesverksamma främst skedde inom branscherna bygg och tillverkning.

ANIMERADE FILMER

Elsäkerhetsverket har under 2024 tagit fram fyra animerade filmer med syfte att komplettera befintlig information på webbplats och i publikationer.

DIGITALA SEMINARIER I EGENKONTROLLPROGRAM

Fyra digitala seminarier anordnas under våren 2024. Seminarierna lockar fler än 1 600 deltagare.

Fakta
i siffror
2024

374

marknads-
kontrollerade
produkter

2 miljoner

sidvisningar på
elsäkerhetsverket.se

1 187

tillsynade elinstallations-
företag, elinstallatörer
och elanläggningar

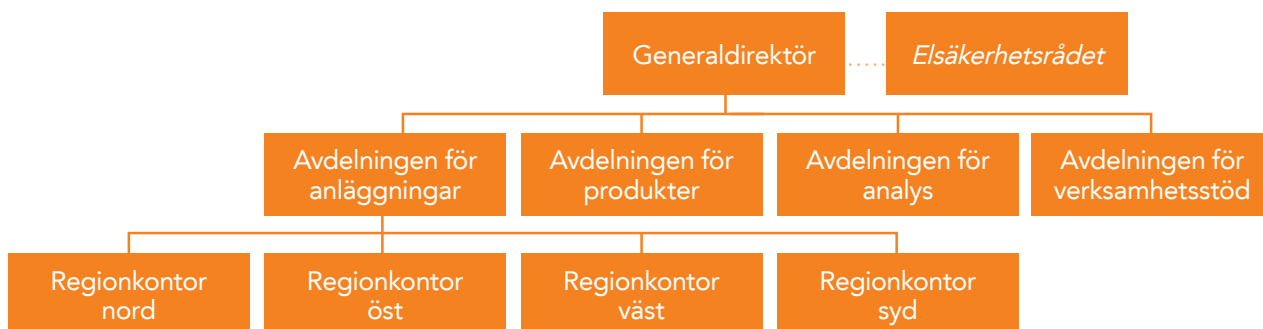
962

beviljade
auktorisations-
ansökningar

22 %

ökning av antal
följare i sociala
medier

Elsäkerhetsverkets organisation

Elsäkerhetsverket leds av generaldirektören och hade vid årets slut 57 anställda. Huvudkontoret ligger i Kristinehamn.

Avdelningen för anläggningar är uppdelad på fyra regionala tillsynskontor. Förutom i Kristinehamn finns kontor i Hässleholm, Stockholm och Umeå. Anläggningsavdelningen ansvarar för tillsynen av elektriska anläggningar rörande elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) samt tillsynen av elinstallatörer och elinstallationsföretag runt om i landet. Tillsynen sker såväl genom planerade projekt som efter indikationer såsom till exempel anmälningar, elolyckor och elbränder.

Avdelningen för produkter arbetar bland annat med att utföra marknadskontroller av elektrisk utrustning, tillsyn och kommunikation med ekonomiska aktörer samt medverkar i utvecklingen av de nationella och internationella regelverken för elsäkerhet och EMC.

Avdelningen för analys stödjer övriga avdelningars arbete genom att bistå med exempelvis omvärldsbevakning, statistikbearbetning och analyser. På avdelningen finns också myndighetens juridiska stöd. Avdelningen handlägger även ansökningar om auktorisation som elinstallatör samt för register över företag som ska utföra elinstallationer på annans anläggning.

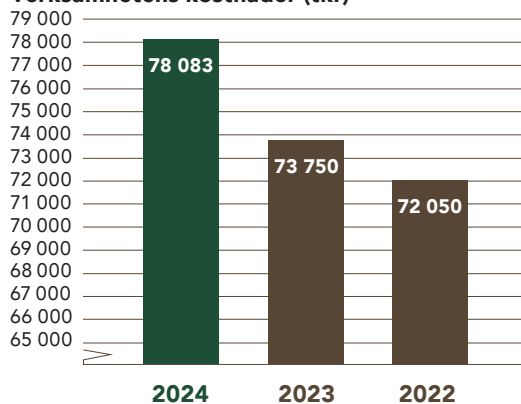
Vid Avdelningen för verksamhetsstöd finns funktioner för kommunikation, IT, registratur, HR, ekonomi, controller samt säkerhetsskydd. Arbetet inom dessa funktioner är centralt för hela myndighetens verksamhet.

Elsäkerhetsrådet är ett rådgivande organ som bistår myndigheten i strategiska frågor. Ledamöterna utses av generaldirektören. Rådet består av generaldirektören som är ordförande och högst nio andra ledamöter.

Resultatredovisning

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader (tkr)

Elsäkerhetsverkets totala kostnader för verksamheten år 2024 uppgick till 78 083 tkr, 4 333 tkr högre än 2023. Elsäkerhetsverket har haft ökade kostnader för personal, förutom avtalsenliga löneökningar har semesterlöneskulden ökat med 500 tkr och premiebestämd pension med 500 tkr. Lokalkostnaderna har ökat med 630 tkr vilket till stor del beror på att lokalkostnaderna tillfälligt var lägre för 2023. Bygandet av nytt huvudkontor blev försenat sex månader och myndigheten fick använda tillfälliga mycket mindre lokaler.

Övriga driftskostnader har ökat, vilket till stor del beror på ökade kostnader för inköp av produkter för provning, IT-tjänster i samband med uppgraderingar samt ökade kostnader för satsningar på informations-säkerhetsarbete. Avskrivningarna har ökat med 400 tkr då investeringarna har ökat, dels i samband med att myndigheten flyttat till ett nytt huvudkontor, dels med införande av digitalt handläggarstöd.

Elsäkerhetsverkets verksamhet delas in i fyra områden: Normgivning och standardisering, Tillsyn, Behörighet och tillstånd samt Information. Dessa verksamhetsområden delas vidare in i verksamheter. Myndighetens totala kostnader fördelas enligt denna indelning. Respektive verksamhetsområde och verksamhet presenteras i tur och ordning i resultatredovisningen, där även kostnader redovisas.

Verksamhetens kostnader fördelade på verksamhetsområden (tkr)

	2024	2023	2022
Normgivning och standardisering	3 338	3 240	4 568
Tillsyn	53 634	48 449	43 759
Behörighet och tillstånd	4 650	4 473	5 935
Information	16 459	17 588	17 788
Totalt	78 083	73 750	72 050

Elsäkerhetsverkets modell för kostnadsfördelning

Elsäkerhetsverkets resultatredovisning följer förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och är i princip oförändrade från föregående år.

Respektive verksamhets kostnader för aktiviteter och prestationer specificeras i tabeller. Myndigheten har valt att främst specificera poster med högre belopp, eller som bedöms vara särskilt utmärkande för verksamheten. Med den principen som utgångspunkt omfattar posterna Övriga kostnader, en sammanslagning av flera aktiviteter som omfattar mindre belopp eller tillfälliga, som till exempel regeringsuppdrag.

Elsäkerhetsverket har valt att fördela overheadkostnader procentuellt på samtliga aktiviteter och prestationer som identifierats under respektive verksamhet. Fördelningen bygger på samma principer som tidigare år.

Antal avslutade ärenden och styckkostnader för handläggning redovisas för de ärendeslag som berör enskilda och som enligt myndighetens bedömning omfattar ett stort antal ärenden och är väsentliga att redovisa.

Verksamhetens intäkter fördelade på verksamhetsområden (tkr)

	2024			2023			2022		
	Anslag	Övriga	Totala intäkter	Anslag	Övriga	Totala intäkter	Anslag	Övriga	Totala intäkter
Normgivning och standardisering	3 320	19	3 339	3 212	28	3 240	4 561	7	4 568
Tillsyn	53 309	325	53 634	48 000	449	48 449	43 674	85	43 759
Behörighet och tillstånd	4 624	26	4 650	4 435	38	4 473	5 925	10	5 935
Information	16 366	93	16 459	17 435	152	17 588	17 759	29	17 788
Totalt	77 619	463	78 083	73 082	668	73 750	71 919	131	72 050

Verksamhetens riktning

Verksamhetens vision

Myndighetens uppdrag styrs övergripande genom instruktionen (2007:1121) och det årliga regleringsbrevet.

Elsäkerhetsverkets vision om trygg och störningsfri el har sitt ursprung i instruktionen och beskriver ett önskat framtida tillstånd som Elsäkerhetsverket strävar efter att uppnå med verksamheten. Visionen konkretiseras genom tre övergripande målområden:

- Säkra och fungerande anläggningar och produkter.
- Rätt kompetens hos yrkesfolk och branschaktiva.
- Tillräckligt medvetande hos allmänheten.

Elsäkerhetsverkets vision och målområden

Elsäkerhetsverkets strategi

Utöver visionen och målområdena som nämnts ovan arbetar myndigheten med ytterligare en nivå i målstyrningen. De fem strategiska målen pekar ut riktningen för arbetet ytterligare.

1. Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el.
2. Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet.
3. Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor.
4. Energiomställningen och användning av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt.
5. Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt.

Elsäkerhetsverkets strategi är en vägvisare och ett stöd i verksamhetens styrning. Elsäkerhetsverkets insatser antas ge effekter både på kort, medellång och lång sikt, beroende på nivå och komplexitet. Vidare planeras och prioriteras konkreta aktiviteter relaterade till målen i verksamhetsplanen och i resultatredovisningen redovisas ett urval av dessa.

Verksamhetsutveckling

För att lyckas med uppdraget behöver verksamheten bedrivas strategiskt och resurseffektivt. Val av förhållningssätt och verkningfulla arbetsmetoder är av vikt för måluppfyllelse och effekter av myndighetens insatser. Elsäkerhetsverket har identifierat fyra områden som bedömts som särskilt viktiga för fortsatt utveckling. Dessa interna fokusområden benämns som förutsättningsskapande mål (FSM) och listas nedan.

- FSM 1. Vi utvecklar verksamheten genom digital förnyelse.
- FSM 2. Vår verksamhet är hållbar.
- FSM 3. Vi arbetar aktivt för jämställdhet och likabehandling.
- FSM 4. Vi är en attraktiv arbetsgivare.

Verksamhetslogik

I det strategiska arbetet har Elsäkerhetsverket valt att tillämpa metoden verksamhetslogik.

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens resurser, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten.

Under respektive verksamhetsgren redovisas väsentliga delar av verksamhetens arbete under året samt ett resonemang och en analys rörande resultatet.

1883, måttstocken, eller tumstocken som den kallas, uppfanns av Karl-Hilmer Johansson Kollén.

Normgivning och standardisering

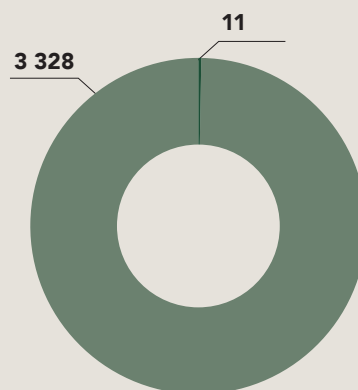
Verksamhetsområdet är uppdelat i två verksamheter: *Normgivning* och *Standardisering*.

Enligt Elsäkerhetsverkets instruktion ska myndigheten se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar är kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag.

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 3 339 tkr.

- Normgivning
- Standardisering

Normgivning

Det svenska regelverket om elsäkerhet utgår från elsäkerhetslagen (2016:732), elsäkerhetsförordningen (2017:218) och ett antal myndighetsföreskrifter som Elsäkerhetsverket gett ut. I elsäkerhetslagen finns bland annat krav på hur elinstallationsarbete ska utföras, vilken kompetens företaget som utför installationen måste ha, hur kompetensen hos dem som utför arbetet säkerställs samt krav på egenkontrollprogram för verksamheten. Det är elinstallationsföretagen som ansvarar för att dessa krav är uppfyllda. Lagstiftningen reglerar även frågor om elsäkerhet vid utformning och användning av elanläggningar och elektrisk utrustning, samt reglerar vem som får utföra elinstallationsarbete i Sverige.

Elsäkerhetsverket utfärdar även föreskrifter under lagen om elektromagnetisk kompatibilitet (1992:1512) och lagen om leksakers säkerhet (2011:579).

Myndighetens arbetsuppgifter inom normgivning redovisas genom en beskrivning av upphävda, nya eller ändrade föreskrifter. Elsäkerhetsverket kan också vid behov ge förslag på ändringar av lag eller förordning, till regeringen. Samarbeta med andra aktörer är dessutom ett viktigt inslag i samband med en regelförändring.

Elsäkerhetsverkets föreskriftsarbete genomförs i enlighet med myndighetens regelgivningspolicy och tillhörande riktlinjer. En regelgivningsplan som redovisar behov av nya eller reviderade föreskrifter samt prioritering av dessa regelarbeten tas fram minst en gång per år.

Översyn av föreskrifter

Under året har inga nya regelgivningsarbeten påbörjats. Fokus har legat på att öka efterlevnaden av befintliga regler genom tillsyn, informationsinsatser och utbildningar. Myndigheten har också valt att lägga mer resurser på att ge förbättrad service till företag, vilket sammantaget inneburit att arbetet med att revidera regler har tonats ned under året.

Samarbete

För att arbetet med regelgivning ska ge effekter krävs ett samspel mellan de som ska tillämpa reglerna och de som ska besluta om reglerna. Dialog med berörda parter

under framtagningsprocessen av nya eller reviderade föreskrifter är därför viktigt. Att berörda parter får möjlighet att påverka innehållet i reglerna gör också att de stämmer bättre överens med behoven i samhället och på så vis blir reglerna mer ändamålsenliga. Inom verksamheten Normgivning samarbetar därför Elsäkerhetsverket med regeringen, myndigheter, branschorganisationer med flera.

Myndigheten har under året genomfört insatser för att stärka elinstallationsföretagens kunskaper om egenkontrollprogram inom ramen för vår tillsyn av tidigt registrerade elinstallationsföretag. Dessa insatser redovisas under avsnittet Information.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2024	2023	2022
Kostnad (tkr)	11	125	1 752

Den totala kostnaden för verksamheten Normgivning uppgick till 11 tkr under 2024. Kostnaden består i huvudsak av nedlagd tid.

Kostnaderna för regelgivningsarbetet är låga 2024 eftersom inga nya regelgivningsarbeten har påbörjats.

Analys och bedömning

Normgivning är en del av uppdraget enligt Elsäkerhetsverkets instruktion. Det är ett arbete som förutom en ökad säkerhet också ska sträva efter förenkling samt minskade kostnader för medborgare och företag. Regelgivningen ska också bidra till att Sverige uppfyller de skyldigheter som vårt medlemskap i den Europeiska unionen medför.

Elsäkerhetsverket bedömer att normgivning är ett övergripande verktyg som bidrar till myndighetens förutsättningar att komma närmare samtliga fem verksamhetsmål.

Elsäkerhetsverket bedömer att myndighetens regelverk i stort är ändamålsenligt, även om det finns behov av justeringar av vissa författningar.

Under 2024 har regelgivningsarbetet prioriterats ned då fokus istället lagts på att följa upp tillämpningen av befintliga regler samt öka regelefterlevnaden.

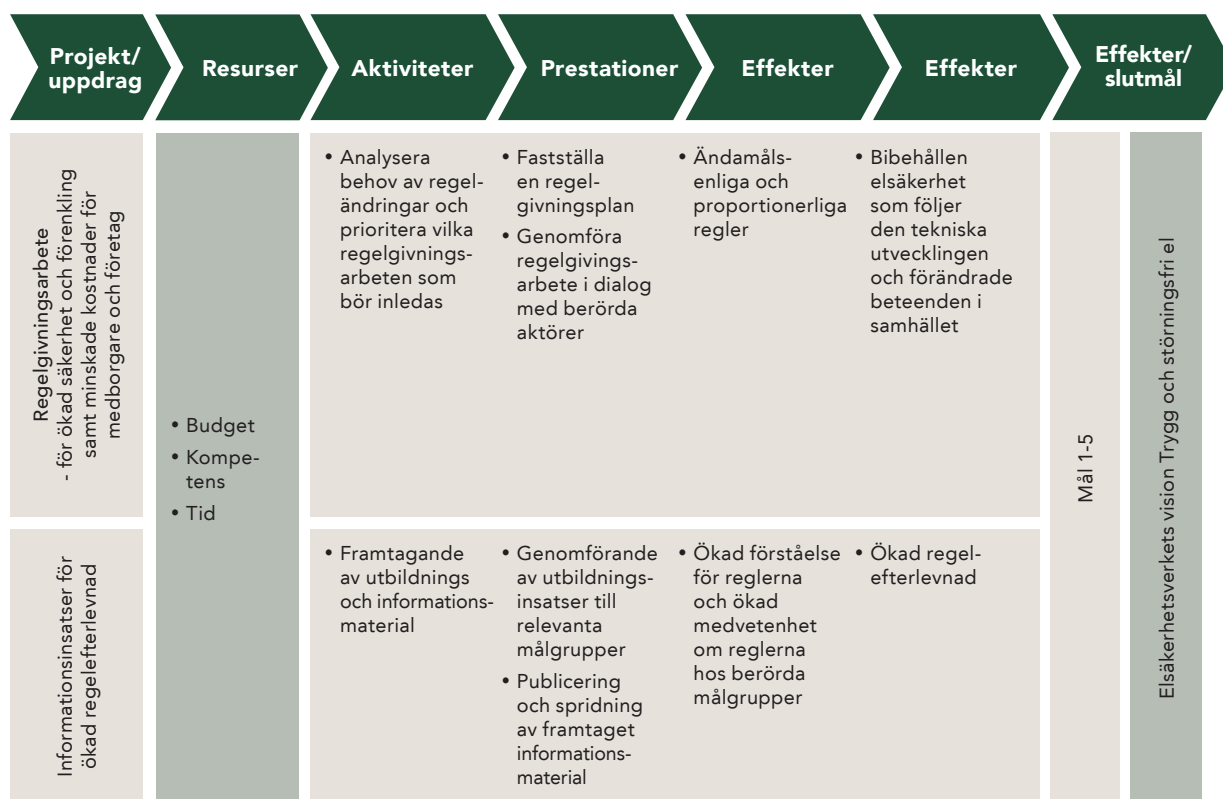
Myndighetens tillsyn har visat på brister i tillämpningen av reglerna om egenkontrollprogram i elinstallationsföretag och när det gäller dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll. Elsäkerhetsverket har därför under året satsat resurser på att informera och ge förutsättningar för ökad regelefterlevnad på dessa två punkter, bland annat genom att tillhandahålla seminarium om egenkontrollprogram. Dessa insatser redovisas under avsnittet Information.

Under året har det inplanerade arbetet med översyn av myndighetens föreskrifter om elstängselapparater och till dessa anslutna elstängsel skjutits upp. Detta dels på grund av resursbrist men också då myndigheten bedömt att det behöver genomföras en fördjupad förstudie om hur befintligt regelverk tillämpas i praktiken innan nya regler kan arbetas fram.

Verksamhetslogik Normgivning

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Nedan beskrivs ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Normgivning.

Verksamhetslogik Normgivning

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Standardisering

Standardiseringsmedverkan utgör en del av myndighetens övergripande uppdrag om att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och materiel samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

Under hela 2000-talet har arbetet med regelverket utgått från att skapa ramföreskrifter kring elsäkerhet och EMC. I detta finner man de grundläggande skydds- och säkerhetskraven. Direkt eller indirekt hänvisas i dessa föreskrifter till standarder som innehåller födringar om vilka skydds- och säkerhetsåtgärder som kan tillämpas. Detta är inte unikt för Sverige. Även Europeiska unionens (EU) gemensamma lagstiftning är strukturerad på detta sätt. En standard är dock inte bindande, vilket innebär att de grundläggande skydds- och säkerhetskraven kan uppfyllas på andra sätt.

Standardiseringsarbetet inom Europa och EU

Under 2024 har den tekniska standardiseringen löpt på ungefär som vanligt, medan processen kring harmoniserade standarder och dess tillgänglighet för allmänheten varit under diskussion. Enligt en dom i Europadomstolen i början av året (CJEU case C-588/21) framgår att harmoniserade standarder ska göras tillgängliga utan kostnad till allmänheten om de utgör en del av regelverket. Detta innebär att, efter förfrågan, så ska dessa göras tillgängliga av Kommissionen till den som efterfrågar standarden.

Detta har lett till att IEC, som är den internationella standardiseringsorganisationen, har stämt kommissionen då man anser att de standarder som de tagit fram och som sedan lämnats för att ingå som harmoniserad standard inte inkluderas i domen. För de standarder som tagits fram inom Europa av CENELEC så har flera länder skapat särskilda plattformar där harmoniserade standarder publiceras med läsrättigheter efter begäran av Kommissionen. Då försäljning av standarder är en del av inkomsterna för såväl IEC som många nationella standardiseringsorganisationer finns risk att systemet med harmoniserade standarder baserade på IEC standarder förändras. Denna utveckling kan komma att påverka utvecklandet av ramföreskrifter för Elsäkerhetsverket.

Det har aviserats om en revision av Europaparlamentets och Rådets Förordning nr 1025/2012 som reglerar hur standardiseringsarbetet ska gå till inom EU vilket också kan påverka denna utveckling.

I denna förordning fastställs bestämmelser för samarbetet mellan europeiska standardiseringsorganisationer, nationella standardiseringsorgan, medlemsstater och Kommissionen, för fastställandet av europeiska standarder och europeiska standardiseringsprodukter för produkter och tjänster som stöder unionens lagstiftning och politik.

Elsäkerhetsverkets standardiseringsarbete

Myndighetens engagemang inom standardiseringsarbetet är viktigt för att säkerställa en fortsatt god elsäkerhets- och skyddsnivå som följer samhälls- och omvärldsutvecklingen. Med denna utgångspunkt har Elsäkerhetsverket under många år deltagit i det internationella, europeiska och nationella standardiseringsarbetet för att bevaka och aktivt påverka standardernas innehåll och utformning.

Elsäkerhetsverkets standardiseringsverksamhet fastställs i en årlig plan. En viktig utgångspunkt för detta är myndighetens strategi för standardiseringsmedverkan där bland annat arbetets omfattning och ambitionsnivå beskrivs. Tillsammans med aktuell utveckling och utvärdering av resultat från föregående år, ger det underlag för de kommande åren.

Myndighetens standardiseringsstrategi tar sin utgångspunkt i de övergripande målen. Inom ramen för myndighetens kärnområde (lagstiftningsområdena EMC, elsäkerhet för elektriska produkter och elektriska installationer) är följande områden prioriterade:

- områden av systemkaraktär
- områden där elektricitet används av personer som saknar kunskaper om elektrisk fara
- områden där allmänheten påverkas
- områden med påverkan av viktiga fackområden inom EMC och elsäkerhet.

Under 2024 genomgick Elsäkerhetsverket ett generationsskifte. I flertalet av de kommittéer där Elsäkerhetsverket innehaft ledande positioner har

myndigheten lämnat över dessa roller till andra aktörer och utsett nya representanter att delta i arbetet som ledamöter. Det innebär att myndigheten delvis har en inlärningsperiod framför sig där nya ledamöter introduceras i standardiseringsarbetet. Under en period kommer dessa experter ha en mindre drivande position i respektive teknisk kommitté och färre internationella engagemang.

Deltagandet varierar över tid och påverkas bland annat av teknisk utveckling, nya teknikområden, behov av förändringar i befintliga standarder eller andra omvärldsförändringar.

Elsäkerhetsverket har under året deltagit i standardiseringsarbetet inom 15 tekniska kommittéer (TK) vid totalt ungefär 60 sammanträden (fysiska och digitala). Närmare 200 nya eller reviderade standarder har fastställts i Sverige inom de aktuella kommittéerna.

Under året har myndigheten lämnat följande ledande poster:

- ordförande, Elinstallationer för lågspänning samt skydd mot elchock (TK 64)
- ordförande, Systemkonstruktion och isolationskoordination av högspänningsinstallationer (TK 99)
- sekreterare, Elektromagnetisk kompatibilitet (TK EMC).

Under året har myndigheten bibehållit följande ledande post:

- sekreterare, Säkerhet vid arbete (TK 78)

Under kommande år är dock ambitionen att erhålla minst en sekreterarpost inom de områden som prioriteras i verksamheten.

Elsäkerhetsverkets generaldirektör har varit styrelseordförande i SEK Svensk Elstandard, styrelseledamot i Sveriges standardiseringsförbund till och med 14 maj samt ordförande i Elektrotekniska rådet inom SEK Svensk Elstandard.

Myndighetens tekniska direktör har innehaft poster som ledamot i styrelsen för European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC) och ledamot i Elektrotekniska rådet inom SEK Svensk Elstandard.

Områden med hög aktivitet under perioden

Även om året innehållit flera förändringar personellt i deltagandet i de olika kommittéerna så har Elsäkerhetsverkets engagemang även detta år riktats mot kommittéerna:

- Installationsmateriel (TK 23)
- Säkerhet hos elektriska hushållsapparater (TK 61) Elinstallationer för lågspänning samt skydd mot elchock (TK 64)
- Säkerhet vid arbete – metoder, verktyg och materiel (TK 78)
- Systemkonstruktion och isolationskoordination av högspänningsinstallationer (TK 99).

1700-talet, Carl von Linné klassificerar in naturens organismer i ett system. Detta gjorde han genom att skapa enkla men tillförlitliga scheman som användes för att gruppera och sammanställa likartade växter.

Det är inte alltid konkreta resultat uppnås. Inom vissa områden upplevs intresset för att arbeta inom standardiseringen med harmoniserade standarder minska, vilket försvårar företagens arbete med att tillverka säkra produkter. Inom ett antal områden har standardiseringsarbetet bromsats in, eftersom det saknas relevanta harmoniserade standarder att förhålla sig till för att uppfylla säkerhetskraven.

Inom TK 23 kom en ny svensk standard för stickproppar och uttag ut i april 2024. Internationellt har arbete med standarder i nära anknytning till denna pågått under året, till exempel för skarvsladdar och för stickproppar med inbyggd säkring. Revisionsarbete har även kommit igång för standardserien för installationsströmställare.

Inom TK 61 pågår en del underhåll av de drygt 100-talet standarder som hanteras av kommittén. Ett område där olika perspektiv och uppfattningar finns är heta ytor och vilka temperaturgränser som ska gälla för ickefunktionella ytor på olika hushållsapparater. Detta är ett område där Elsäkerhetsverket varit aktiv under en längre period.

Även Elbilstrif (TK 69) och Direktomvandling av solenergi till elenergi (TK 82) är områden där engagemanget har ökat från Elsäkerhetsverkets sida under året. Här ses utmaningar i att produktstandarder ska vara synkroniserade med de existerande installationsstandarderna, vilket de delvis inte är idag.

Även området EMC (TK EMC) behöver förstärkas från Elsäkerhetsverkets sida för att täcka in såväl anläggnings- som produktperspektiven. Vissa positiva steg är tagna på internationell nivå där längre anslutningskablar (på DC-sidan) till produkter samt närheten till andra produkter börjat inarbetas i produktstandarderna. CISPR inom IEC, och även TC210 inom CENELEC (EU-nivå), som arbetar med EMC-standarder, är uppmärksammade om bristerna och dessa grupperingar håller på att behandla det. Utvecklingen går dock långsamt.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2024	2023	2022
Kostnad (tkr)	3 328	3 115	2 816

Den totala kostnaden för Standardisering uppgick till 3 328 tkr under 2024 vilket är en ökning jämfört med 2023. Denna ökning beror till stor del på en ökad mötesfrekvens i CENELEC-styrelse men också i några av de internationella kommittéer där Elsäkerhetsverket varit engagerad.

Analys och bedömning

Genom aktiv medverkan i standardiseringen påverkar Elsäkerhetsverket hur branschens praxis utvecklas. Arbetet är långsiktigt och bidrar över tid till att myndigheten uppnår målen om att:

- Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet (mål 2).
- Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor (mål 3).
- Energiomställningen och användning av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt (mål 4).
- Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt (mål 5).

Arbetet bidrar även indirekt till målet ”Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el” (mål 1).

Mål 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

Standardiseringsarbete är långsiktigt och tar i de flesta fall flera år. Mer konkret för bredare spridning är dock kommittéernas stöd till framtagande av till exempel handböcker kopplade till standarder som hanteras inom TK64, TK99 samt även TK78. Dessa ger bra underlag för Elsäkerhetsverkets arbete. Dessutom underlättar kommentarer och närmare förklaringar av relaterad lagstiftning och dess koppling till standardernas fordringar för elinstallationsföretag att förstå och även tillämpa reglerna. De leder i sin tur till att det underlättar tillsynsarbetet för Elsäkerhetsverket då kommentarer ger förtydliganden om hur regel- efterlevnad kan uppnås.

Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins urvalskriterier inom standardiseringen ”av systemkaraktär”. Genom detta fokus skapas förutsättningar för bibehållen säkerhet.

Mål 3: Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor

I Elsäkerhetsverkets strategi rörande standardisering ligger att arbeta ”med påverkan av viktiga EMC- och elsäkerhetsfackområden”. Effekterna av det internationella arbetet, bland annat TK 78 gällande arbetsmetoder som styr hur arbete genomförs där det finns en elektrisk risk, är för tidigt att läsa av. Arbetet avser både att tydliggöra arbetsmetoder och ökad koordinering med hur elektriska installationer är utförda.

Genom en ökad internationell harmonisering av standarder och dess tillämpning uppnås positiva effekter i branschen som blir alltmer internationell. Detta ökar förutsättningar för god säkerhet då syftet är att underlätta för branschen att tillämpa rätt metoder.

Mål 4: Energiomställningen och användningen av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins urvalskriterier inom standardiseringen ”områden av systemkaraktär”. I detta område är det dels etablerade tekniker som används på nytt sätt såväl som nya tekniker. Effekterna av Elsäkerhetsverkets insatser (tillsammans med många andra aktörers insatser) kan utläsas i att genomlysning och omarbetning har påbörjats och i vissa fall implementerats på internationell nivå.

De förändringar som skett har gett högt genomslag på hur Elsäkerhetsverket testar produkter. Exempelvis är utvecklandet av hur och när mätningar görs på DC-sidan viktigt för solcellsanläggningars ingående produkter, såsom växelriktare och optimerare. Det har fått en stor effekt på tillverkarna och dess regeluppfyllnad, vilket också visat sig genom mätningar utförda i EU-projekt. Det visar att fler och fler produkter följer standarderna.

Mål 5: Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt

En nödvändig förutsättning är att elektriska produkter uppfyller vissa minimikrav. Huvudmålgruppen för åtgärderna faller under myndighetsstrategins prioriterade kärnområde ”där elektricitet används av personer utan fackkunskap”.

En viktig utmaning är att säkerställa standardiseringsutvecklingens relevans för företagens produktsäkerhetsarbete. En tendens till vikande intresse för att utarbeta bland annat harmoniserade standarder försvårar dels företagens arbete med att ta fram säkra produkter, men också marknadskontrollmyndigheternas arbete med att bedöma produkternas överensstämmelse med regelverket. När det saknas relevanta harmoniserade standarder ställer det högre krav på tillverkarnas riskanalyser, men även på myndigheternas kompetens att göra individuella bedömningar vid marknadskontrollen.

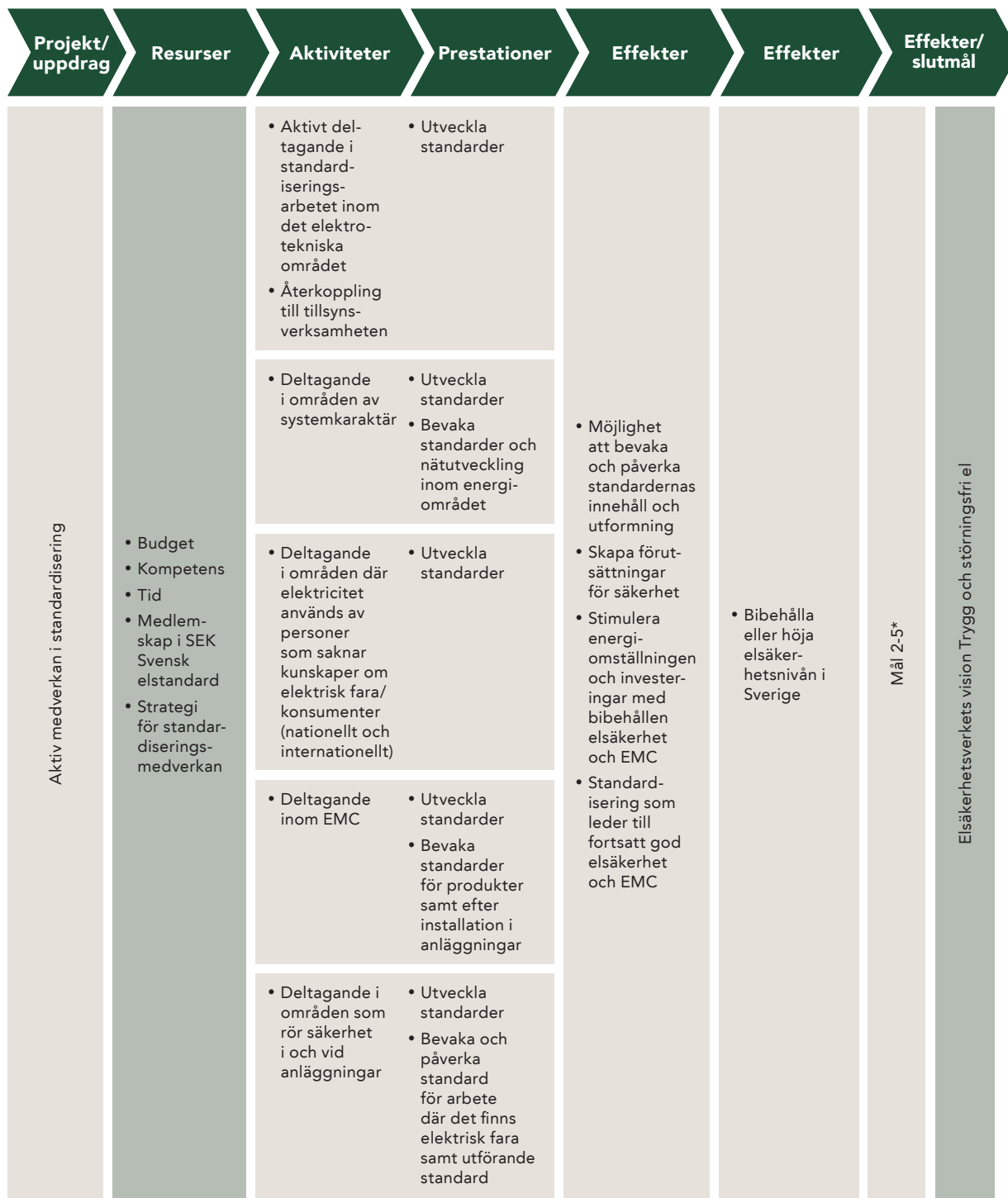
Ett viktigt pågående arbete inom TK 61 som fortsatt behöver bevakas från Elsäkerhetsverkets sida på både nationell och europeisk nivå är heta ytor och vilka temperaturgränser som ska gälla för ickefunktionella ytor på olika hushållsapparater. Arbetet är långsiktigt då olika perspektiv och uppfattningar finns för närvarande.

Arbetet inom TK69 Elfordonsladdning, system och infrastruktur ger som effekt förenklingar i fodringarna för till exempel laddboxar, vilket är drivet av marknaden för att kunna göra billigare produkter. Lägre priser på laddboxar gör sannolikt att fler konsumenter väljer att skaffa sådana, vilket är bättre än att ladda via vanliga eluttag. För myndigheten är effekten att genom information och marknadskontroll följa att ny teknik inte tummar på säkerhetsnivån för konsumenter på kort och lång sikt.

Verksamhetslogik Standardisering

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. På nästa sida beskrivs ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Standardisering.

Verksamhetslogik Standardisering

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Tillsyn

Elsäkerhetsverket ska enligt instruktionen vara tillsynsmyndighet över personer med auktorisation, elinstallationsföretag, elektriska anläggningar och elektrisk utrustning. Myndigheten ska utöva marknads-kontroll inom sitt ansvarsområde.

Syftet är att förebygga skador orsakade av elektricitet på person och egendom samt störningar på radio-kommunikation och näringsverksamhet inom elektro-magnetisk kompatibilitet, genom att bygga upp,

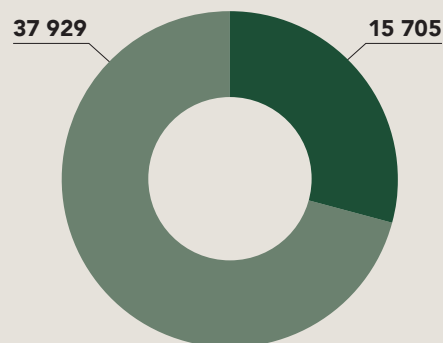
upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk utrustning samt medverka till en tillfredsställande elektromagnetisk kompatibilitet.

Verksamhetsområdet Tillsyn är uppdelat i två verksamheter: *Tillsyn av anläggningar, installatörer och elinstallationsföretag* respektive *Tillsyn av elektrisk utrustning* (marknadskontroll).

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 53 634 tkr.

- Tillsyn av elektrisk utrustning
- Tillsyn av anläggningar, elinstallatörer och elinstallationsföretag

Tillsyn av anläggningar och installatörer

Elsäkerhetsverkets tillsyn utifrån elsäkerhetslagen (2016:732) omfattar elektriska anläggningar, elinstallationsföretag samt personer med auktorisation att utföra elinstallationsarbete. Utöver detta utövas också tillsyn av utrustningar och anordningar utifrån myndighetens mandat enligt lagen om elektromagnetisk kompatibilitet (1992:1512).

Erfarenheterna från myndighetens tillsyn utgör ett viktigt underlag i de prioriteringar som görs inom standardiserings- och normgivningsarbetet. För att förstärka effekten av tillsyn kompletteras arbetet med informationsinsatser med målsättningen att nå dem som myndigheten inte kan nå direkt genom tillsyn.

I början av året beslutades om en ny tillsynspolicy. Den innebar främst förtydliganden med målsättning att få en mer enhetlig handlägningsprocess.

Tillsyn av anläggningar, elinstallatörer och elinstallationsföretag

Avslutade tillsynsärenden			
	2024	2023	2022
Anläggningstillsyn	213	123	86
Elinstallatörstillsyn	5	2	2
Företagstillsyn	969	372	219
S:a tillsynsärenden	1 187	497	307
Årsarbetskraft	6,1	6,5	6,4
Styckkostnad (tkr)	26	59	82
Kostnad (tkr)	30 981	29 288	25 183

Under 2024 har antalet avslutade tillsynsärenden mer än fördubblats jämfört med 2023. Den stora ökningen av avslutade tillsynsärenden kommer främst från tematiska insatser inom företagstillsyn. Myndigheten har arbetat med nya metoder inom dessa insatser, för att få statistiskt säkrare underlag.

Tillsynsformer

Tillsynen av elektriska anläggningar, elinstallationsföretag och elinstallatörer sker såväl planerat i tematiska insatser som utifrån indikationer och anmälningar. Tematiska insatser kan ibland sträcka sig över flera år.

Den indikationsstyrda tillsynen sker genom att myndigheten tar emot inkomna anmälningar eller tar del av annan information som tyder på brister. Här görs en bedömning av informationen och baserat på detta kan det leda till ett tillsynsärende.

Tillsynsformer

	2024	2023	2022
Tematisk tillsyn	796	160	13
Indikationsstyrd tillsyn	391	337	294
Totalt	1 187	497	307

Tematisk tillsyn

Den tematiska tillsynen syftar till att skapa en bild av ett område som är nytt, under utveckling, identifierat som ett särskilt problemområde eller där uppföljande insatser bedöms behövas i ett tidigare tillsynsprojekt. Tillsynen belyser eller analyserar vanligen ett definierat teknik- eller verksamhetsområde. Tillsynen bygger alltid på någon form av stickprov och är aldrig en komplett besiktning.

Tillsynen är ofta övergripande men kan vara tekniskt djupgående och omfatta ett smalt segment av anläggningstyper eller specifika frågeställningar som är tydligt definierade. I vissa fall kan behovet vara att få en bättre lägesbild av området och då blir tillsynen mer utforskande och undersökande.

Valet av område eller tema görs baserat på en sammanvägning av myndighetens erfarenheter, anmälningar, olyckor, tillbud eller andra indikationer såsom rapporter i media eller från andra myndigheter. Målet är att hitta relevanta målgrupper eller områden där våra insatser ger en förskjutning mot ökad säkerhet och färre störningar. Ibland är tillsynen ett delmål som sedan kompletteras med annan aktivitet, exempelvis kommunikationsinsatser av olika slag.

Under 2024 avslutades 796 ärenden inom den tematiska tillsynen vilket är en ökning jämfört med 2023 då 160 ärenden avslutades. Myndigheten har arbetat med nya metoder inom dessa insatser i syfte att få statistiskt verifierade resultat.

Bostadsrättsföreningar och laddstruktur

Fler laddbara bilar i landet innebär ökad efterfrågan av laddpunkter, bland annat i bostadsrätter. Elsäkerhetsverket har under 2024 tittat på hur bostadsrättsföreningar implementerat ny laddinfrastruktur och hur den fortlöpande kontrollen har utförts.

Syftet var att få en lägesbild av hur ombyggnationen för laddinfrastruktur påverkat elsäkerheten och i vilken utsträckning innehavare har upprättat dokumenterade rutiner för den fortlöpande kontrollen. Kravet på fortlöpande kontroll grundar sig i 6 och 19 §§ elsäkerhetslagen (2016:732), och förtydligas i ELSÄK-FS 2022:3.

Elsäkerhetsverket besökte tolv anläggningar i ett första urval. I de besökta bostadsrättsföreningarnas kunde myndigheten inte se försummelse eller fysiska brister i starkströmsanläggningarna i någon större utsträckning. Bristerna var kopplade till dokumentationen. Ingen av föreningarna kunde uppvisa dokumenterade rutiner för fortlöpande kontroll av starkströmsanläggningen och den elektriska utrustningen. Kännedom om dokumentationskravet saknades också.

Då ingen tillsynspart kunde uppvisa rutiner för den fortlöpande kontrollen fick merparten föreläggas om att upprätta dessa. Vissa meddelade redan efter att de mottagit myndighetens underrättelse och tillsynsprotokoll att rutiner upprättats.

Myndigheten frågade även om innehavarna reflekterat över den ökade användningen av anläggningen, då bland annat en motorvärmaranläggning byggts om till en anläggning för elbilsaddning. Från att användas någon enstaka timme vid låga temperaturer, till att nyttjas året runt och dygnet runt, kan detta påverka

både den specifika anläggningsdelen och anläggningen i sin helhet. Endast fyra av tolv hade reflekterat över att användningen av anläggningen förändras genom att installera laddpunkter.

Inför ikraftträdandet av ELSÄK-FS 2022-serien anordnade Elsäkerhetsverket digitala seminarier samt publicerade information i artiklar och i nyhetsbrev. Denna insats har gett en indikation om att en större kommunikationsinsats kan behövas för att ytterligare informera om dokumentationskravet. Även kommunikation direkt till bostadsrättsföreningars styrelser kan bli aktuell.

Uppföljning ambulerande verksamhet

Elsäkerhetsverket har under 2024 gjort en tematisk insats mot ambulerande verksamheter, såsom marknader, tivolin och festivaler. De har tillfälligt uppförda elanläggningar, som regelbundet packas upp och packas ihop. Insatsen är en uppföljning av en liknande insats som genomfördes 2019.

Syftet med insatsen var att ge en nulägesbild av elanläggningarnas status, deras eventuella fel och brister samt hur kunskapsläget hos innehavarna gällande regelverk förändrats sedan tidigare genomförd informationsinsats.

Vid besök hos ett urval arrangörer upptäckte Elsäkerhetsverket fortfarande brister vid stickprovsmässig kontroll. I huvudsak är det oskyddade kablar och uttagslådor som ligger direkt på marken. De flesta av dessa saknar petskydd i uttagen. En viss förbättring indikerades dock sedan 2019 gällande läs på byggcentraler.

Sammantaget syns en begränsad kunskap hos arrangörer, innehavare och ambulerande aktörer om elsäkerhetsregelverket. Men arrangörerna har förståelse för att de har ett ansvar, oavsett det gäller el eller brand och andra situationer som kan uppstå i samband med event eller marknader.

Fortlöpande kontroll av luftledningsstolpar

En förstudie har inletts inför den tematiska insatsen Fortlöpande kontroll av luftledning, vilken genomförs under 2025.

Under förstudien har information om besiktningresultat och rutiner för fortlöpande kontroll inhämtats från 14 elnätsföretag. Ett bedömningsstöd har formulerats avseende innehållet i de dokumenterade rutinerna och en webbenkät har utformats.

Efter utvärdering ska enkäten kunna användas för att samla in information från samtliga elnätsföretag med luftledningar. Utfallet av webbenkäten kommer resultera i ett antal tillsynsbesök under 2025.

Fortlöpande kontroll inom Sveriges Allmännyttas

Sveriges Allmännytta har 322 medlemmar som tillsammans äger runt 995 000 lägenheter. Hyresbolagen finns över hela Sverige och är av mycket skiftande storlek, med allt från 100 till 45 000 lägenheter.

De 30 största medlemsföretagen äger drygt 50 procent av bostäderna, medan 45 procent av medlemsföretagen har färre än 1 000 lägenheter.

Elsäkerhetsverket har under 2024 besökt 58 allmännyttiga hyresbolag, hälften stora (> 5000 lägenheter), hälften små (< 600 lägenheter).

Myndigheten har tittat på efterlevnaden av föreskrifterna ELSÄK-FS 2022:3, som säger att alla innehavare har ansvar att fortlöpande kontrollera sin elanläggning och sin elektriska utrustning, för att skydda mot skador på person och egendom. Krav finns även på att fastställa och dokumentera rutiner för den fortlöpande kontrollen.

Elsäkerhetsverkets mål är att alla innehavare ska ha kännedom om kraven. De stora bolagen hade bättre kännedom än de små. Elsäkerhetsverket konstaterar även att kännedomen om kraven på fortlöpande kontroll hos de besökta bolagen är bra, förutom i några enstaka fall.

När det gäller kravet på att ha en dokumenterad rutin för fortlöpande kontroll kan Elsäkerhetsverket konstatera att ett flertal bolag som har kännedom om kraven inte kunde uppvisa dokumenterade rutiner. Rutiner fanns i större utsträckning på plats hos de stora bolagen än hos de små, men ändå inte i tillräcklig utsträckning.

Föreskriften om fortlöpande kontroll har varit gällande i två år. Fortfarande saknar alltför många bolag dokumenterade rutiner. Elsäkerhetsverket ser behov av fortsatt dialog med Sveriges Allmännytta och informationsinsatser till medlemmarna.

Solceller, hushåll och lantbruk

Den snabba ökningen av antalet solcellsanläggningar i Sverige innebär att drygt en tredjedel av anläggningarna är yngre än ett år. När dessa åldras kan installationsfel orsaka funktionsbortfall men även brand. Andelen solcellsanläggningar som orsakar bränder och brandtillbud kan därför komma att öka över tid.

Indikationer har också visat på brister i utförande vid montage av solcellspaneler på villatak. Det är oftast fastighetsägare (elanläggningsinnehavare) som anmäler brister i elanläggningen till Elsäkerhetsverket.

Elsäkerhetsverkets rapport, Elrelaterade bränder i bostäder 2018-2022 styrker ett möjligt samband mellan brister i elanläggning och brand i solcellsanläggning.

Ett syfte med denna insats har varit att identifiera möjliga faktorer som skulle kunna leda till att det uppstår brand på tak där solcellspaneler är installerade. Ett annat syfte har också varit att ge svar på vad Elsäkerhetsverket kan göra för att minska elsäkerhetsbrister på kort och lång sikt vid solcellsinstallationer.

Elsäkerhetsverket har tittat på elinstallationsföretagets rutiner vid solcellsinstallation samt solcellsmontörens praktiska erfarenhet vid montage av solcellspaneler. Metoden har varit ett riktat utskick med enkäter till företag som installerar solcellsanläggningar.

Antalet företag registrerade för verksamhetstypen ”Elproduktionsanläggningar” i Elsäkerhetsverkets företagsregister var vid insatsens början 9 027 stycken. Urvalet har sedan begränsats till företag med en aktiv e-postadress. Därmed återstod 6 731 företag. Av dessa har 540 företag slumpmässigt valts ut för tillsyn. Resterande företag har kontaktats via ett riktat utskick.

Den tematiska insatsen för solcellsanläggningar blev dock inte färdig under verksamhetsåret 2024. I arbetet återstår att sammanställa, analysera och kommunicera resultatet.

Indikationsstyrd tillsyn

Beslut om att genomföra indikationsstyrd tillsyn tas efter att Elsäkerhetsverket fått en anmälan via myndighetens e-tjänster. En anmälan kan avse brister i en elanläggning, hos ett elinstallationsföretag eller en elinstallatör. En anmälan kan också avse en olycka eller ett tillbud. Det inkommer också indikationer genom e-post och telefon samt i det informationsflöde som finns i media.

Antalet indikationer är större än myndigheten har kapacitet att följa upp med en tillsyn, varför en bedömning görs utifrån den information som inkommer. Det finns olika faktorer som påverkar om en anmälan anses vara rimlig att arbeta vidare med. Exempelvis tittar myndigheten på om anmälan ligger inom ramen för prioriterade områden och uppdrag, allvaret i anmälan, om det är en förfrågan om hjälp från annan myndighet samt tillgängligheten av personalresurser.

Anmälningar av olyckor och tillbud görs främst av arbetsgivare och nätägare. En stor del bedöms vara arbetsfel inom yrkesverksamhet, vilket faller inom Arbetsmiljöverkets ansvarsområde.

Anmälda bristande anläggningar ligger ungefär lika över senaste åren. En skattning av anmälningarna är att det i högre grad handlar om bristande fortlöpande kontroll av hyresbostäder.

I vissa fall ligger orsaken till anmälan utanför myndighetens mandat eller så kan informationen i anmälan vara så vag att det inte är möjligt att gå vidare.

Trots ett ökat antal ärenden inom tematisk tillsyn under 2024 så har antalet indikationsstyrda tillsyns-ärenden också ökat från 337 ärenden under 2023 till 391 ärenden 2024.

En stor andel av indikationer på brister och externa anmälningar har kunnat avslutas direkt efter kontakt. Detta beroende på snabb rättelse från innehavarna. Även öppnade tillsynsärenden har av samma anledning kunnat avslutas tidigt i processen innan det lett till föreläggande. Detta har gällt både anläggningar och elinstallationsföretag. Inom tillsynen av elinstallationsföretag har huvuddelen av alla ärenden inletts som en dokumentationskontroll. Ibland behöver dock ärenden inom företags tillsynen kompletteras med platsbesök.

Beslut i tillsynen

Under 2024 fattade Elsäkerhetsverket 2 288 beslut (jämfört med 646 år 2023) inom tillsyn av anläggningar, elinstallationsföretag och elinstallatörer enligt de kategorier som framgår av tabellen.

Beslut i tillsynen

	2024	2023	2022
Förelägganden inklusive vite	1 141	162	82
Avslut utan krav på åtgärd	1 012	366	242
Elinstallationsföretag som avregistrerats på grund av bristande regelefterlevnad	87	98	33
Förbud mot tillhandahållande av elinstallationstjänster	2	4	4
Dispens om elinstallatör för regelefterlevnad	3	4	4
Varning	0	1	0
Beslut om avstängning av anläggning	0	0	0
Avskrivningar	43	11	14
Polisanmälan	0	0	2
Inskränkning av auktorisation	0	0	0
Totalt	2 288	646	381

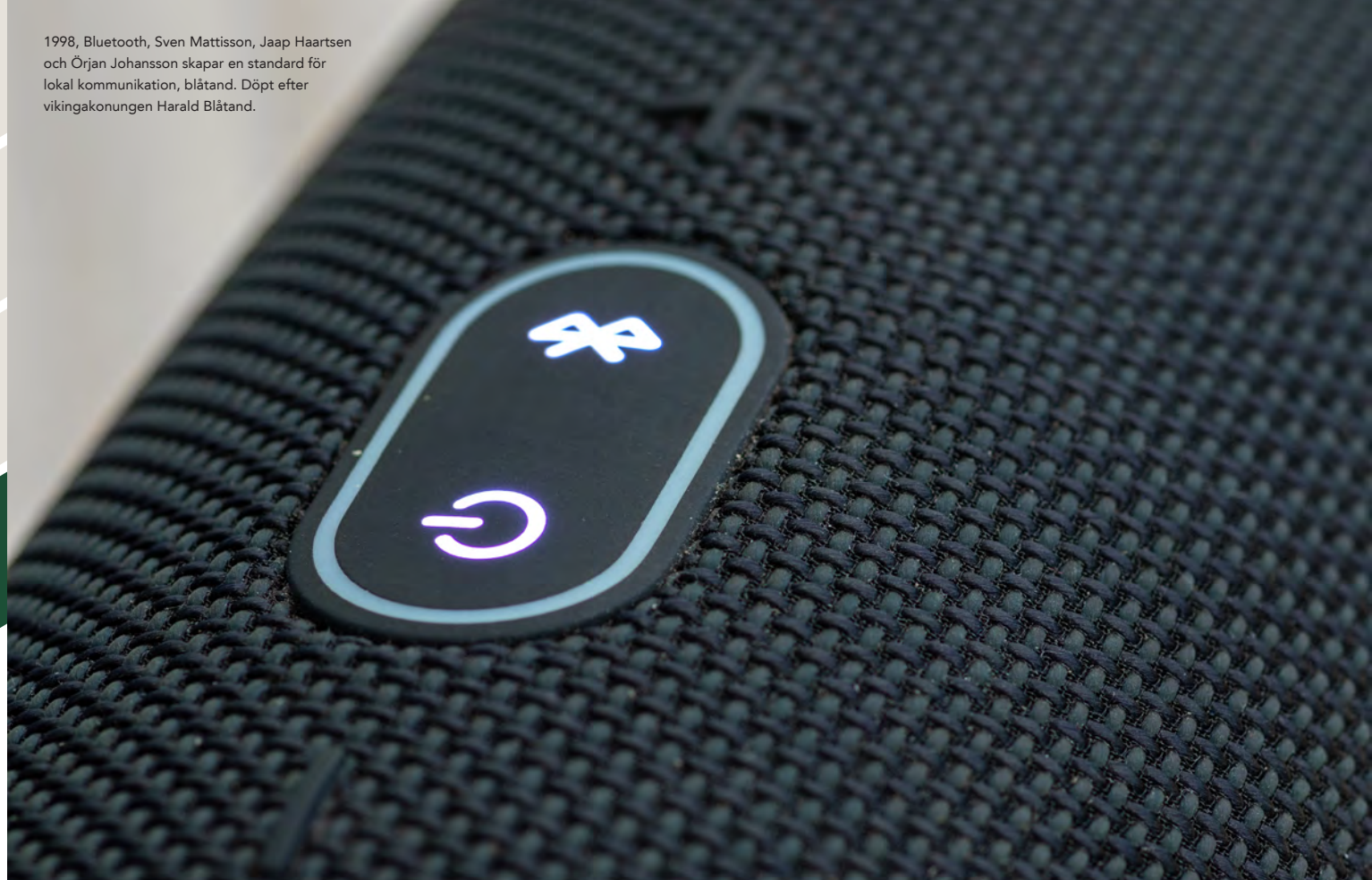
Den markanta ökningen av förelägganden och avslut utan krav på åtgärd kommer till stor del från en ny arbetsmetod i tematiska insatsen - Solceller Småhus och Lantbruk. I denna insats förelades 540 elinstallationsföretag att svara på en enkät, vilket gav sammanlagt nästan 1 300 beslut. Även insatsen Tidigt registrerade företag från 2023 har bidragit med cirka 350 beslut i ärenden som fick förlängd svarstid in på 2024. Antalet avregistreringar från företagsregistret ligger kvar på samma nivå som under 2023.

Balans tillsynsärenden

	2024	2023	2022
Öppna ärenden vid årets början	324	100	116
Ärenden som omklassificerats	-10	0	0
Startade ärenden under året	1 097	757	296
Avslutade ärenden under året*	1 188	533	312
Öppna ärenden vid årets slut	223	324	100

* I avslutade ärenden under året finns en differens jämfört med tabellen Avslutade tillsynsärenden vilket beror på ett ärende som har makulerats.

Antalet öppna ärenden vid årets slut var lägre än året innan.

Elolyckor

Elolyckor och tillbud

Elnätsföretag och innehavare av spårtrafik och elvägar är enligt elsäkerhetsförordningen (2017:218) skyldiga att anmäla elolyckor och allvarliga tillbud till Elsäkerhetsverket.

Inkomna anmälningsärenden enligt elsäkerhetsförordningen (2017:218)

	2024	2023	2022
Nätägare	156	162	88
Innehavare av spårtrafik och elvägar	89	53	46

För privatpersoner är det däremot frivilligt att anmäla en olycka eller tillbud till Elsäkerhetsverket. Få av de elolyckor som sker utanför arbetslivet kommer därför till myndighetens kännedom.

Inkomna anmälningar samt informationsutbyte i samarbete med Arbetsmiljöverket ger ett underlag för analys vilket är en del av Elsäkerhetsverket förebyggande arbete. I vissa fall leder händelserna till att även tillsynsärenden startas vilket beskrivs under rubriken Indikationsstyrd tillsyn.

Preliminär statistik över arbetsskador av el 2024

Alla arbetsgivare är enligt Socialförsäkringsbalken 42 kap 10§ skyldiga att anmäla skador uppkomna i arbetet till Försäkringskassan. I samarbete med Arbetsmiljöverket hämtar Elsäkerhetsverket statistik över elrelaterade skador som rapporteras till Försäkringskassan under året. Preliminär sammansatt statistik visar att det under året registrerades totalt 958 elrelaterade skador. Av dessa var 790 skador som inte bedömdes ge sjukfrånvaro. Någon statistisk analys över anmälda skador som inte bedömts ge sjukfrånvaro kan i dagsläget inte göras. Det förekommer fortfarande många pappersblankettsanmälningar av skador till försäkringskassan och alla kan inte omhändertas. Detta då arbetet med att komplettera, kontrollera och lägga in dessa anmälningar är både kompetens- och tidskrävande. För varje år ökar andelen digitalt inrapporterade olyckor vilket ger en fiktiv ökning av antalet olyckor utan sjukfrånvaro. Anmälningar med bedömd sjukfrånvaro som prioriteras i arbetet med pappersinkomna anmälningar utgör däremot ett bra underlag för analys.

En mer kvalitetssäkrad statistik kan sammanställas först när Arbetsmiljöverket hunnit få in alla anmälningar och kvalitetssäkrat dessa. Det sker normalt under första kvartalet året efter.

Arbetskadorna av el för samtliga yrken

Antalet elolyckor som ledde till sjukfrånvaro under 2024 har minskat i jämförelse med året innan. Dessa resultat är förvisso preliminära men ändå så signifikanta att minskningen troligtvis består även i de slutliga resultaten. Det är fortsatt framförallt män som drabbats. Det kan delvis förklaras med att det är framförallt branscher där män är i klar majoritet som drabbats. Den branschgrupp där flest elolyckor anmäls är "Byggsamfund" följt av näringsgrupp "Tillverkning".

Elolycksfall i arbetslivet med sjukfrånvaro, samtliga yrken

Elolycksfall med sjukfrånvaro	2024	2023	2022
Bland kvinnor	34	33	30
Bland män	134	152	152
Totalt	168	185	182
Varav dödsolyckor	1	1	1

Det är en ökning av antalet registrerade elolyckor som inte bedömts ge sjukfrånvaro. En bedömning av om detta är en verklig ökning eller om i realiteten skett en minskning under året kan inte i dagsläget göras. Först när inrapporteringen från arbetslivet blir mer digitaliserad kan det göras andra bedömningar än att det är många fall.

Elolycksfall i arbetslivet utan sjukfrånvaro, samtliga yrken

Elolycksfall utan sjukfrånvaro	2024	2023	2022
Bland kvinnor	167	157	133
Bland män	623	586	453
Totalt	790	743	586

Arbetskadorna av el för elyrkespersoner

Elsäkerhetsverket definierar elyrkespersoner som personer som jobbar inom yrkena som ingår i yrkesgruppen SSYK 741 (Standard för svensk yrkesklassificering), yrkena "Installations- och serviceelektriker", "Industrielektriker" och "Distributionselektriker". Dessa yrkesgrupper är viktiga för myndigheten att följa mer noggrant eftersom det är dessa som direkt arbetar med elinstallationer och är mest utsatta.

Med den preliminära statistik som är tillgänglig vid sammanställningen av årsredovisningen konstateras att

trenden av ett minskat antal anmälningar av elolyckor med bedömd sjukfrånvaro håller i sig. Andelen kvinnor i dessa yrken är så få att den manliga dominansen av olycksdrabbade är fullt förståelig.

Elolyckor i arbetslivet bland elyrkespersoner, olycka som bedömts ge sjukfrånvaro

Elolycksfall med sjukfrånvaro	2024	2023	2022
Bland kvinnor	3	2	4
Bland män	48	56	70
Totalt	51	58	74
Varav dödsolyckor	1	1	0

Det är framför allt bland yrkesgruppen Installations- och serviceelektriker en nedgång av elolyckor som bedömts ge sjukfrånvaro är tydlig.

Elolyckor i arbetslivet med sjukfrånvaro per elyrkespersoners yrkeskod

Elolycksfall med sjukfrånvaro	2024	2023	2022
Installations- och serviceelektriker	33	42	52
Industrielektriker	10	10	14
Distributionselektriker	8	6	8

Även bland elyrkespersoner registrerades fler elolyckor som inte bedömdes ge sjukfrånvaro under 2024. Av samma skäl som ovan är det svårt att avgöra annat än att konstatera antalet registrerade.

Elolycksfall i arbetslivet bland elyrkespersoner, olycka som inte bedömts ge sjukfrånvaro

Elolycksfall utan sjukfrånvaro	2024	2023	2022
Bland kvinnor	15	15	5
Bland män	250	235	182
Totalt	265	250	187

Två dödsolyckor inträffade 2024

När det gäller elrelaterade dödsolyckor är den långsiktiga trenden stabilt nedåtgående. Under det senaste decenniet har det inträffat mindre än hälften så många dödsolyckor som under föregående tio år. Under 2024 omkom två personer på grund av el. En av dessa drabbade en elyrkesperson under arbete och en drabbade en person under fritid.

Samarbete

Inom tillsyn av anläggningar och installatörer samverkar Elsäkerhetsverket med flera olika myndigheter, samrådsgrupper och branschorganisationer, så som Arbetsmiljöverket, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten, Post- och telestyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Trafikverket, Svenska kraftnät, samt flera branschorganisationer. I samband med olyckor sker det i vissa fall även samverkan med polis och räddningstjänst.

Specifikt inom området för EMC finns samverkan med ytterligare parter som exempelvis Försvarmakten, Fortifikationsverket, Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarets radioanstalt, Luftfartsverket, Transportstyrelsen, Försvårshögskolan, Swedavia, Post- och telestyrelsen och SEK Svensk Elstandard.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2024	2023	2022
Tillsynsärenden	30 981	29 288	25 183
Elolycksfallsrapporten	763	875	361
Övriga kostnader*	6 185	4 346	5 926
Kostnad (tkr)	37 929	34 509	31 470

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 9.

De totala kostnaderna för verksamheten under 2024 uppgick till 37 929 tkr. Det innebär att kostnaderna har ökat ytterligare något under 2024. Metod- och processutveckling har varit en viktig faktor i arbetet som hamnat under övriga kostnader tillsammans med samarbete och remissarbete. Detta har bidragit till att även under 2024 har kostnaden för tillsynsärenden ökat, men inte i proportion till det ökade antal ärenden som hanterats.

Analys och bedömning

Myndighetens mål är att elanläggningar ska vara utförda i och upprätthållas i sådant skick att kraven på elsäkerhet och störningsfrihet uppfylls. För att nå det målet jobbar Elsäkerhetsverket med tillsyn, information och vid behov regelgivning.

Tillsyn innefattar dels planerad tillsynsverksamhet – tematiska insatser – dels hantering och åtgärder efter anmälningar om brister, tillbud och olyckor.

Mål 1: Ökad kännedom bland allmänheten om ansvaret för elanläggningar och farorna med el

Årets tematiska insatser för allmännyttiga hyresbolag och bostadsrättsföreningars laddinfrastruktur pekar båda på brister i den fortlöpande kontrollen av elanläggningar. Kännedomen om kraven (ELSÄK-FS 2022:3) är störst i de stora hyresbolagen, något sämre i de små hyresbolagen och i princip obefintlig i bostadsrättsföreningarnas ideella styrelser. Få anläggningar uppvisar dock direkta faror.

Elsäkerhetsverket behöver därför arbeta vidare med innehavarnas kännedom och efterlevnad av regelverket för den fortlöpande kontrollen.

I den tematiska insatsen för allmännyttiga hyresbolag besöktes 29 av landets största bolag. Därmed har myndigheten alltså indirekt påverkat elsäkerheten i nära en halv miljon lägenheter, eller för ungefär en miljon boende. Att göra återbesök hos hyresbolag om några år, skulle kunna ge en indikation om vilka långsiktiga effekter som den första insatsen haft.

Hos ett urval arrangörer av marknader (ambulerande verksamheter) upptäcker Elsäkerhetsverket fortfarande brister vid stickprovsmässig kontroll, fem år efter senaste insatsen. Därför finns planer på att ta fram en vägledning för arrangörer och ambulerande aktörer om risker med el.

Myndigheten överväger också en informationsinsats till de entreprenörer som hyr ut tillfällig elanläggningsutrustning. Entreprenörerna skulle då också genom sin egen profession kunna bidra med kunskap om vilka skyddsutrustningar som är tillämpliga i miljöer där elmaterial utsätts för slitage och närvaro av allmänhet.

Mål 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

Anmälningar och indikationer om brister hos elinstallationsföretag har ofta en koppling till att egenkontrollprogram saknas, är bristfälligt eller inte efterlevs i företaget.

Elsäkerhetsverket har under 2024 hållit seminarier om egenkontrollprogram som samlat cirka 1 600 deltagare. Men behovet av information, utbildning och tillsyn för att stärka regelefterlevnaden är fortsatt stort. Bristande egenkontrollprogram och bristande attityder rörande egenkontrollprogram hos företag är en högt prioriterad uppgift för myndigheteten för 2025.

Myndigheten gör bedömningen att det behövs utökade resurser för tillsyn av elinstallationsföretag, för att göra det svårare för företag som inte följer säkerhetsreglerna att fortsätta bedriva verksamhet. En osund konkurrens riskerar annars att etableras på marknaden.

Mål 3: Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor

Sedan 2022 hämtar Elsäkerhetsverket underlaget till elolycksstatistiken från de yrkesskador som rapporteras in till Försäkringskassan. Underlaget ger Elsäkerhetsverket möjlighet att analysera statistiken på bland annat yrkeskategorier, kön, sjukfrånvaro, skadetyper, och bransch.

Statistiken ger myndigheten ett bidrag till planering och styrning av tillsynsverksamheten. Exempelvis en möjlighet att rikta tillsyn mot branscher eller yrkesgrupper där rapporterade elolyckor är många. På sikt bör det leda till att tillsynen blir ett än mer effektivt instrument för att förebygga elolyckor i yrkeslivet.

Den minskande mängden elolyckor med bedömd sjukfrånvaro kan vara ett tecken på en ökad förståelse och förändring av beteende vid installationsarbete. Åtminstone ses en nedåtgående trend för de mer allvarliga olyckorna. Däremot är det fortsatt nästan 800 anmälda olyckor där skadan inte bedömts gett någon sjukfrånvaro. Elsäkerhetsverket konstaterar att myndighetens arbete med att hjälpa till med att stärka en kultur i branschen som motverkar elolyckor, måste fortsätta.

Mål 4: Energiomställningen och användning av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

Under 2024 har myndigheten startat tillsyn mot ett stort antal företag för att få en bättre bild av regel- efterlevnad. Detta rör främst solcellsområdet. Det är för tidigt att redan i år dra några nya slutsatser än att det finns ett fortsatt behov av information, utbildning och tillsyn för att stärka regelefterlevnaden. Bristande egenkontrollprogram och brister i att upprätta dokumenterade rutiner för den fortlöpande kontrollen är en högt prioriterad uppgift för myndigheten kommande år.

Verksamhetslogik Tillsyn anläggningar och elinstallationsföretag

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. På nästa sida beskrivs ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Tillsyn anläggningar och elinstallationsföretag.

1979, Håkan Lans är en svensk uppfinnare som har tagit patent på epokgörande uppfinningar. Han är bland annat känd för utvecklingen av en färggenerator som kunde användas till att skapa färggrafik på datorer.

Verksamhetslogik Tillsyn anläggningar och installatörer

Projekt/ uppdrag	Resurser	Aktiviteter	Prestationer	Effekter	Effekter	Effekter/ slutmål
Indikationsstyrd tillsyn		<ul style="list-style-type: none"> Ta emot och bedöma anmälningar och olycksrapporter Tillsyn mot anläggningar, elinstallatörer eller elinstallationsföretag 	<ul style="list-style-type: none"> Beslut Information till innehavare 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kunskap om brister och riskerna med dessa Åtgärder för säkra elanläggningar 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kunskap hos innehavare, elinstallationsföretag samt elinstallatörer Ökad regel efterlevnad 	Mål 1 och 4*
Tematisk tillsyn bostadsrättsföreningar och laddstruktur	<ul style="list-style-type: none"> Budget Kompetens Tid 	<ul style="list-style-type: none"> Tillsyn anläggningsinnehavare 	<ul style="list-style-type: none"> Besök hos ett urval bostadsrättsföreningar Föreläggande Projektrapport Information till innehavare Nyheter 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kunskap hos innehavare om reglerna för fortlöpande kontroll Ökad regel efterlevnad 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kunskap om aktuella brister och riskerna med dessa Åtgärder för säkra elanläggningar 	Mål 1*
Tematisk tillsyn Allmännyttiga hyresbolag		<ul style="list-style-type: none"> Tillsyn anläggningsinnehavare 	<ul style="list-style-type: none"> Besök hos ett urval allmännyttiga hyresbolag Föreläggande Beslut Projektrapport Information till Sveriges Allmännytta 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kunskap hos innehavare om reglerna för fortlöpande kontroll Ökad regel efterlevnad 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kunskap om aktuella brister och riskerna med dessa Åtgärder för säkra elanläggningar 	Mål 1*
Tematisk tillsyn Ambulerande verksamheter		<ul style="list-style-type: none"> Informationsinhämtning anläggningsinnehavare 	<ul style="list-style-type: none"> Besök hos ett urval av ambulerande verksamheter Information till innehavare Projektrapport Nyhet 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kunskap om ambulerande verksamheter Ökad medvetenhet om aktuella brister och riskerna med dessa 	<ul style="list-style-type: none"> Åtgärder för säkra elanläggningar Regelefterlevnad 	Mål 1*
Elolyckor	<ul style="list-style-type: none"> Extern statistik Budget Kompetens Tid 	<ul style="list-style-type: none"> Analys av inkommen statistik Underlag till planering av tillsyn 	<ul style="list-style-type: none"> Tillsyn mot anläggningar Information till innehavare, elinstallationsföretag och elinstallatörer 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kännedom om olyckor i arbetslivet Ökad förståelse för vilka faktorer som kan bidra till elolyckor 	<ul style="list-style-type: none"> Förebygga och förhindra uppkomsten av nya elolyckor 	Mål 3*

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störingsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Tillsyn av elektrisk utrustning

Elsäkerhetsverkets tillsyn av elektrisk utrustning utgörs av marknadskontroller av elektriska produkter, tillsyn av och kommunikation med ekonomiska aktörer samt medverkan i utvecklingen av de nationella och internationella regelverken för elsäkerhet och elektromagnetsik kompatibilitet (EMC).

Målet med myndighetens marknadskontroll är att nå Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el. Marknadskontrollen ska också leda till att bristfälliga produkter tas bort från marknaden och att de ekonomiska aktörerna konkurrerar på marknaden på rättvisa villkor. För att uppnå det riktas kontrollen framför allt mot verksamhetsmålen ”Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för el-anläggningar och faror med el”, ”Energionyttningen och användning av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt” samt ”Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt”.

Marknadskontrollen bygger i huvudsak på EU-direktiv som reglerar produkters säkerhet och störningsfrihet samt krav på de ekonomiska aktörernas skyldigheter. Elsäkerhetsverket deltar i Europeiska samarbeten kring de direktiv som omfattas i vår tillsyn och i internationella marknadskontrollprojekt inom EU.

Erfarenheterna från marknadskontrollen används i samarbeten med andra myndigheter och intresseorganisationer. De påverkar också föreskrifts- och standardiseringsarbetet, ligger till grund för metodutveckling, ingår i omvärldsbevakning samt är underlag till myndighetens kommunikationsarbete.

Tillsyn av elektrisk utrustning

Marknadskontrollerade produkter	2024	2023	2022
Marknadskontrollerade produkter	374	385	478
Årsarbetskraft	3,7	3,0	2,7
Styckkostnad	32,6	27,9	20,7
Kostnad (tkr)	12 220	10 752	9 784

Under 2024 har ett större antal ärenden startats än under 2023, vilket har medfört att ledtiderna för att

slutföra ärendena har ökat och att ett antal av dem kommer kunna slutföras först 2025.

2024 har präglats av ett antal externa faktorer som påverkat verksamheten. Inflödet av ärenden från samarbetet med Tullverket har fortsatt att minska. Under 2024 marknadskontrollerades 214 produkter inom samarbetet med Tullverket, att jämföra med 242 produkter 2023 och 309 produkter 2022. Enligt Tullverket innebär minskningen ändå att en betydligt större mängd enskilda produktexemplar stoppas från att komma ut på marknaden, då tullverkets kontroller blir mer träffsäkra och den totala mängden stoppade produkter ökar.

Lagstiftningsarbetet inom EU har under 2024 varit intensivt men en hel del frågetecken kvarstår, exempelvis kring utvecklingen inom standardiseringen. Elsäkerhetsverket har bland annat deltagit i arbetet med den svenska anpassningen av batteriförordningen. Året har också präglats av stort medieintresse och många frågor från bransch och allmänhet med anledning av några uppmärksammade försäljningsförbud. Antalet överklaganden ökar och rättsprocesserna har inneburit ett större arbete för myndigheten.

Tillsynsformer

Elsäkerhetsverkets marknadskontroll sker dels på eget initiativ, dels efter anmälan eller annan indikation på brister. Marknadskontrollen planeras och beskrivs till stor del i ett årligt program för marknadskontroll som styrs av regeringens nationella strategi för marknadskontroll. Under 2024 genomfördes marknadskontroll på 374 produkter.

Antal produkter i avslutade ärenden fördelade på tillsynsmetoder

	2024	2023	2022
Kontroll genom provning	98	92	111
Kontroll av dokumentation	230	260	336
Uppföljning av anmälningar om farlig produkt enl. produktsäkerhetslagen § 23	41	33	31
Avslut utan åtgärd*	5	-	-
Totalt	374	385	478

* Avser produkter som aldrig levererades och provning kunde därmed ej genomföras.

Antalet avslutade ärenden har minskat med tre procent under 2024 jämfört med året innan. Det är framförallt dokumentationskontrollerna som minskat, vilket till stor del beror på det minskade antal produkter som stoppas av Tullverket vid import.

Tillsynsmetoder

Marknadskontroll innebär inte bara att kontrollera en produkts utformning, utan också att undersöka om det finns en EU-försäkran, att produkten är märkt på rätt sätt samt att den ekonomiska aktören bedriver ett skadeförebyggande arbete. Sådant arbete bedrivs bland annat genom att aktörerna samarbetar med myndigheterna och åtgärder brister som upptäcks. Genom att anpassa tillsynsmetod till varje enskilt fall görs marknadskontrollen effektiv och ändamålsenlig.

Som tillsynsmetoder använder Elsäkerhetsverket provning genom oberoende testhus, egen provning som genomförs av myndigheten, dokumentationskontroll samt systemtillsyn. En annan metod är uppföljning av underrättelseärenden som kommer in till Elsäkerhetsverket från näringsidkare.

Provning

Antalet produkter som kontrollerats genom provning har ökat något jämfört med året innan. Detta är till allra största delen ärenden som Elsäkerhetsverket själva har initierat.

Dokumentationskontroll

Metoden dokumentationskontroll är en metod som används framförallt vid tullsamarbetet. Minskningen av produkter där enbart dokumentationen har kontrollerats beror på det minskade inflödet av anmälda produkter från Tullverket. Produktens dokumentation granskas även vid provning, men dessa ärenden ingår i mängden kontroll genom provning, eftersom besluten oftast fattas med utgångspunkt i provningsresultaten. Kontroll av dokumentation i samband med provning särredovisas alltså inte.

Uppföljning av § 23-ärenden

Vid uppföljning av §23-ärenden kontrolleras att den ekonomiska aktören tar sitt lagstadgade ansvar och genomför tillräckliga åtgärder för att eliminera risken som en bristfällig produkt utgör. Anmälningar från ekonomiska aktörer enligt § 23 i produktsäkerhetslagen ökade något under 2024.

Anmälningar om farliga eller störande produkter

Elsäkerhetsverket tar emot anmälningar från slutanvändare, både konsumenter och ekonomiska aktörer, om farliga eller störande produkter. Anmälningarna som Elsäkerhetsverket får in kan leda till marknadskontroll men används också vid marknadsanalys samt planering och urval av produkter för marknadskontroll.

Anmälningarna från allmänheten är något fler än 2022, men har sjunkit jämfört med 2023. Under 2023 ökade anmälningarna från allmänheten, den ökningen bestod till allra största delen av anmälningar rörande laddboxar och kan kopplas till det stora intresset media och allmänhet visat för Elsäkerhetsverkets marknadskontroll av elbilsladdare.

Antalet anmälningar från Tullverket ökade men antalet kontrollerade produkter minskade något jämfört med året innan. Detta beror på att anmälningarna från tullverket kan omfatta fler än en produkt och anmälningarna omfattade färre produkter totalt sett.

Antal anmälningar om farliga eller störande produkter

	2024	2023	2022
Antal anmälningar om farliga eller störande produkter	419	444	337
Varav anmälningar från allmänheten	252	328	216
Varav anmälningar från Tullverket	126	83	90
Varav anmälningar från ekonomiska aktörer	41	33	31

Beslut i tillsynen

Elsäkerhetsverkets beslut bygger på både frivilliga och tvingande åtgärder. Vilket beslut som fattas beror på bristens art och allvar. Produkter stoppas genom beslut om försäljningsförbud. Försäljningsförbud kan också förenas med att redan tillhandahållna produkter ska återtas från slutanvändare.

Under 2024 har 202 produkter slutat säljas eller stoppats vid import till följd av Elsäkerhetsverkets marknadskontroll. Detta är en minskning med 24 procent jämfört med 2023. Den minskningen beror framförallt på att färre produkter har stoppats i tullkontroller än föregående år, eller bara har mindre brister där ansvaret för åtgärd kan överlåtas på tillverkaren utan tvingande beslut. En större mängd av de kontrollerade produkterna har också klarat lagstiftningens krav.

Produkter stoppade från marknaden

	2024	2023	2022
Antal produkter som stoppats från marknaden*.	202	266	323

* Omfattar beslutstyperna Försäljningsförbud och Försäljningsförbud med återtag i tabellen

Marknadskontrollerade produkter fördelade på beslut

	2024	2023	2022
Inga krav på åtgärder			
Avslut utan anmärkning/åtgärd	79	69	63
Avslut med anmärkning	93	50	92
Försäljningsförbud			
Försäljningsförbud	176	244	302
Frivilliga åtgärder motsvarande försäljningsförbud	15	16	14
Försäljningsförbud med återtag			
Försäljningsförbud med återtagande från slutanvändare	3	1	2
Frivilliga åtgärder motsvarande återtag från slutanvändare	8	5	5
Totalt	374	385	478

Balans marknadskontrollärenden

	2024	2023	2022
Öppna ärenden vid årets början	73	87	69
Ärenden som bytt klassificering	0	1	0
Startade ärenden under året	309	181	255
Avslutade ärenden under året	233	194	237
Öppna ärenden vid årets slut	149	73	87

Fokusområden

Elsäkerhetsverkets marknadskontroll bedrivs till stor del i form av insatser där syftet är att nå de mål som myndigheten har prioriterat. Att arbeta med marknadskontroll i insatser underlättar för att sammanställa och analysera resultaten och bedöma effekten av marknadskontrollen. Det ger också ett underlag för att kommunicera med konsumenter och ekonomiska aktörer. Insatserna drivs dels inom myndigheten och dels i gemensamma projekt med andra myndigheter inom Sverige och EU/EES.

Under 2024 har Elsäkerhetsverket arbetat med följande insatser:

Uppföljning E-handel

Syftet med marknadskontrollinsatsen var att följa upp den e-handelsinsats¹ som Elsäkerhetsverket genomförde under 2021. Vidare syftar insatsen till att följa upp hur produktsäkerhets- och elsäkerhetsarbetet i sektorn har utvecklats, att vid behov tydliggöra olika aktörers ansvar, att få bort farliga produkter från marknaden samt att kommunicera resultatet till allmänheten.

I uppföljningsinsatsen som slutfördes 2024 köptes 20 produkter in från 20 olika e-handelsföretag. Avsikten var att köpa in produkter från samma aktörer som i den tidigare insatsen från 2021. Nio av dessa 22 företag hade dock antingen slutat att sälja elektriska produkter eller helt upphört med sin verksamhet, varför urvalet kompletterades med sju nya aktörer. Mer än hälften av produkterna hade brister som resulterade i någon form av försäljningsförbud eller motsvarande frivillig åtgärd. I sex av ärenden var bristerna så allvarliga att produkten också återkallades från konsument.

Resultatet korrelerar med de resultat som erhöles vid e-handelsinsatsen 2021. Under 2021 köptes 24 produkter in från 22 e-handelsföretag och undersöktes med avseende på elsäkerhet. Granskningen visade att samtliga produkter hade någon form av brist och att mer än hälften av produkterna hade en eller flera tekniska anmärkningar, brister som mynnade ut i till beslut om försäljningsförbud eller motsvarande frivilliga åtgärder för 11 av 24 produkter.

Även denna gång finns vissa skillnader mellan de olika ekonomiska aktörerna. I myndighetens senaste granskning var det de produkter som såldes direkt av en tillverkare som hade minst antal brister. I den förra granskningen var det distributörerna som hade de säkraste produkterna. De produkter som såldes direkt av en importör hade även denna gång de mest omfattande bristerna, både administrativa och tekniska.

En slutsats av den här uppföljningen är att företagen, framförallt de som importerar, behöver bättre kunskap om regelverket och vilket deras ansvar är.

Som ett resultat av insatsen skickades också en nyhet ut med nyhetsbrevet i juni 2024. I samband med det marknadsfördes även Elsäkerhetsverkets importörsquiz.

¹ Resultatet av undersökningen återfinns i ärende 21EV3058.

LED-lysrör, uppföljning av tidigare insats

Elsäkerhetsverket har under 2024 gjort en uppföljning av några av de LED-lysrörsärenden som avslutats med frivillig åtgärd eller med överlåtande av ansvar efter 2023 års LED-lysrörsinsats. Insatsen 2023 resulterade i att det i nio av 14 ärenden fattades beslut om ”avslut med frivillig åtgärd”. Avslut med frivilliga åtgärder innebär att tillverkaren har åtagit sig att korrigera de brister som påtalats utan att ett tvingande beslut har behövt fattas av myndigheten. I övriga fem ärenden fattades beslut om ”avslut med överlåtande av ansvar” vilket innebär att produkten befunnits ha mindre, icke-säkerhetskritiska brister som parten själv kan åtgärda utan att Elsäkerhetsverkets ingripande krävs.

Syftet med uppföljningen 2024 var att kontrollera att parten vidtagit de åtgärder som krävs för att produkten ska överensstämma med kraven. Uppföljningen bestod av två delar; först en kontroll om produkten fortfarande fanns att köpa och om så var fallet köptes LED-lysröret in för kontroll av märkning och dokumentation. Totalt köpts sju LED-lysrör in. Elsäkerhetsverkets granskning visade att märkningen hade åtgärdats för fyra av sju LED-lysrör. Vidare hade ett LED-lysrör fått en kompletterande svensk bruksanvisning, dock kvarstod märkningsbristerna. För två av LED-lysrören hade inga åtgärder vidtagits och samtliga märkningsbrister kvarstod därmed. För dessa två produkter startades nya marknadskontrollärenden och den ekonomiska aktören kontaktades. I det ena ärendet kunde parten visa på hur de planerat att genomföra åtgärder men att dessa inte slagit igenom fullt ut ännu. I det andra ärendet erhöles inget svar från den ekonomiska aktören.

Sammanfattningsvis så visade uppföljningen att beslut om avslut med frivillig åtgärd eller överlåtelse av ansvar efterföljs i merparten av fallen. Myndigheten behöver dock fortsätta att följa upp den typen av beslut, för att säkerställa att de åtgärder som den ekonomiska aktören åtagit sig att göra också genomförs i rimlig tid.

USB-laddare från kända märken

Sommaren 2024 påbörjades en insats med fokus på USB-laddare och då laddare med högre pris tillverkade av etablerade välkända varumärken. Insatsen kommer att avslutas först under 2025 och bidrar till målet ”Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt”.

Insatsen har planerats utifrån inkomna produktanmälningar där kategorin i antal ligger över snittet samt att frågor ofta kommer till myndigheten om det är

så att billigare USB-laddare har fler brister är dyrare.

Resultatet av tidigare insatser har visat att USB-laddare oftare uppvisar ett större antal brister än andra produktkategorier och följaktligen får fler försäljningsförbud. Produktkategorin har också vuxit och blivit populär inom privatimport där fokus ofta ligger på lågt pris och där utmaningar gällande produkternas säkerhet ökar.

USB-laddarna har skickats för provning hos externt testhus. De preliminära resultaten visar ett avsevärt lägre antal allvarliga brister och anmärkningar jämfört med tidigare insatser riktade mot USB-laddare. Den preliminära bedömningen är att produkter som säljs av välkända etablerade tillverkare och varumärken i den övre prisklassen generellt förefaller vara säkrare och att tillverkarna av dessa produkter tar ett större ansvar och ofta också har bättre kunskap om de regler och krav som finns för produkten och den marknad där de säljs.

Insatsens resultat kommer ligga till grund för framtida kommunikationsinsatser med fokus på att öka konsumentens möjligheter att göra ett tryggt och säkert val inför ett köp. Det ger också myndigheten bättre underlag till kommunikation mot exempelvis importörer, där de får en ökad förståelse och kan göra mer aktiva val som leder till ökad säkerhet hos slutkonsumenten.

Varmluftsfritöser

Varmluftsfritöser, så kallade airfryers, är en produkttyp som kraftigt ökat i popularitet de senaste åren. Elsäkerhetsverket har under 2024 startat upp en marknadskontrollinsats inriktad på varmluftsfritöser där 10 produkter har köpts in i Sverige. Insatsen görs i samarbete med de andra nordiska länderna inom samarbetsgruppen NSS-MK. Syftet med insatsen är att säkerställa att de produkter som finns på den nordiska marknaden uppfyller kraven och inte utgör någon säkerhetsrisk för konsumenter. Insatsen är pågående och beräknas avslutas under första kvartalet 2025. Insatsen bidrar till målet om att ”Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt”.

Belysning i offentlig miljö

Efter egenupplevda erfarenheter med inköp av armaturer för användning inom offentlig miljö, har Elsäkerhetsverket insett att det råder okunskap om elprodukter inom arkitektbranschen och de bolag som förser det offentliga rummet med belysning. Ett flertal bordslampor har gått sönder och varit föremål för marknadskontroll. Utöver detta finns en golvampa

inköpt som bedömdes inte klara fysiska krav (tippar lätt) samt saknade märkning. Enligt en förstudie så är Kammarkollegiets uppskattning av omsättning för föregående ramavtal till 3 500 MSEK varav armaturer beräknas vara stå för 85 MSEK av avtalet. Det är alltså en stor mängd armaturer som förväntas säljas under avtalets giltighetstid på 4 år. Den planerade insatsen väntas ge bättre ledning till upphandlare och mer kompetens för de som sköter inköp i stat, region och kommun. En effekt är också att nå aktörer som normalt inte finns på konsumentmarknaden. Totalt 16 lampor har köpts in i dagsläget och testats. Resultat väntas under första delen av 2025. Insatsen ingår under målet "Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt".

Gemensamma projekt

EUPCN – Marknadskontrollförordningen 1020/2019 Artikel 4

EUPCN-nätverket genomförde 2023 - 2024 ett projekt där Elsäkerhetsverket deltog. Projektet startade i juni 2023 och tillsynsfasen avslutas vid årsskiftet. Projektets syfte var att undersöka hur många av de produkter som säljs i EU av e-handel via marknadsplatser, faktiskt uppfyller EU:s minimikrav om att det ska finnas en ansvarig person/organisation i EU för alla produkter som sätts på marknaden här. I maj 2024 redovisade EUPCN resultatet för medlemsländerna och det visar att endast 14 procent av de kontrollerade produkterna, som säljs via marknadsplatser inom EU, uppfyller kraven i Marknadskontrollförordningens Artikel 4 om ansvarig ekonomisk aktör inom unionen. Tyvärr saknar marknadskontrollmyndigheterna möjligheter att ingripa mot företag som inte finns i Sverige eller EU, men vissa marknadsplatser har tagit bort den produkt vi anmärkt på frivilligt. 215 produkter kontrollerades inom sju olika lagstiftningsområden av 11 medlemsländer. Projektrapporten har förevisats för EUPCN-gruppen och var med största sannolikhet en bidragande faktor till att frågan nu till sist har kommit upp på EU-kommissionens bord.

JAHARP2022

JAHARP2022 startades officiellt i september 2023 och ska pågå under två år. JAHARP2022 är en samling marknadskontrollprojekt som hanteras av Prosafe.

JAHARP2022-02 – Kringutrustning för solceller

Projektet startades upp under 2023 och förväntas pågå till 2025. Sju länder deltar i detta projekt som kommer att röra växelriktare och optimerare med avseende på

EMC. Det primära målet med projektet är att stoppa produkter som inte uppfyller kraven i direktivet. Ett annat mål med projektet är att utveckla gemensamma metoder, god praxis för marknadskontroll och synergier med relevanta intressenter som tillverkare, bransch och standardisering. Just nu pågår tester, vilket i sig är komplext för den här typen av produkter.

JAHARP2022-03 – Laddning av elektriska fordon

Ett uppstartsmöte samt ett möte om provningsmetoder har genomförts. En uppmaning till provhus att anmäla intresse inför upphandling har gått ut med svarstid i början på januari 2024. Vad som framkommit hittills är också hur olika långt utbyggnaden av infrastruktur för laddning av elektriska fordon kommit i olika länder, där de nordiska länderna ligger långt fram i utvecklingen.

JAHARP2022-04 – För harmonisering av marknadskontrollmetoder

Elsäkerhetsverket deltar i gemensamma möten med andra liknande myndigheter inom EU där syftet är att harmonisera marknadskontrollen och försöka att skapa mätbar, verifierbar och hållbar påverkan från kunskapsdelning mellan marknadskontrollmyndigheterna på det mest kostnadseffektiva och effektiva sättet. Det uppfyller också kravet i Marknadskontrollförordningen 2019/1020 artikel 32 om samarbete.

CASP2024

CASP2024 – Små elektriska värmare

Projektet som startades 2024 genomfördes inom ramen för CASP2024 med deltagare från 13 länder inom EU. Totalt har 80 produkter köpts in för elsäkerhetsprovning samt granskning av märkning och dokumentation. Preliminära resultat visar att 20 procent av produkterna inte uppfyller de tekniska kraven i aktuell produktstandard samt att 51 procent av produkterna inte uppfyller kraven gällande märkning och instruktioner. Projektet avslutas i juni 2025.

CASP2024 – Tillämpning av standarder i analogi

Projektet som startades 2024 genomfördes inom ramen för CASP2024 med deltagare från fem länder inom EU. Projektet är en horisontell aktivitet där en handbok för marknadskontrollmyndigheter ska tas fram. Handboken ska innehålla steg-för-steg-instruktioner om hur det går till att tillämpa standarder i analogi med liknande produkter för de produkter som saknar specifika tekniska säkerhetsstandarder.

Syftet är vidare att förse marknadskontrollmyndigheterna med en plattform för att utbyta erfarenheter, utmaningar och bästa praxis. Projektet avslutas i juni 2025.

CASP2024 – Nyanställda inom marknadskontrollmyndigheter

Projektet som startades 2024 genomfördes inom ramen för CASP2024 med deltagare från sex länder inom EU. Projektet är en horisontell aktivitet med syfte att identifiera den mest väsentliga informationen för nyanställda kollegor vid en marknadskontrollmyndighet, med fokus på övergripande och vanliga frågor som påverkar alla marknadskontrollmyndigheter, oavsett medlemsstat eller produkttyp.

Projektet ska också uppdatera den SharePoint-plattform som drivs av EU-kommissionen så att den blir mer användarvänlig. Projektet avslutas i juni 2025.

Luftrenare

Elsäkerhetsverket har deltagit i det EU-gemensamma tillsynsprojektet CASP 2022 som gäller luftrenare för hemmabruk med ozon. Forskare och myndigheter uttrycker allt större oro över de potentiella farorna som ozon kan utgöra för människors hälsa, men även riskerna för att elektronik förstörs med risker för brand och strömgenomgång. Kemikalieinspektionen, Giftinformationscentralen och vården har samarbetat och den samlade bilden är att ozon orsakar en del förgiftningsfall varje år. Myndigheten har sett en stor ökning gällande marknadsföring och försäljning av luftrenare med ozon. Tidigare har produkten främst använts för sanering av brand och mögel, men har nu blivit en produkt som används för att ta bort lukt och bakterier i hem där människor vistas och sover. Intresset har varit stort i media, men också bland konsumenter. Antalet frågor i myndighetens svarstjänst har ökat och Elsäkerhetsverket har haft bra samarbeten med andra myndigheter och organisationer. Myndigheten kan konstatera att luftrening är ett ämne som engagerar konsumenter och därmed lockar företag att utveckla nya produkter. Elsäkerhetsverket har också kontrollerat enstaka produkter som använder UV-ljus för att desinficera luft och ytor. Den här typen av produkter bygger på att mikroorganismer bryts ner och kan därmed också vara farliga för människor.

Samarbete

Elsäkerhetsverket har utöver de gemensamma marknadskontrollprojekten ovan också deltagit i samarbeten med olika myndigheter, branschorganisationer och andra aktörer. Elsäkerhetsverkets nationella och internationella samarbeten beskrivs nedan.

Nationella samarbeten

Elsäkerhetsverket deltar löpande i samarbeten som arrangeras av eller tillsammans med andra myndigheter:

- Marknadskontrollrådet
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp E-handel
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp för utvecklad omvärldsbevakning
- Marknadskontrollrådets arbetsgrupp Din Produkt Ditt Ansvar
- Forum för tullrelaterade frågor (Tullverket)
- Myndighetssamverkan Leksaker (Konsumentverket, Kemikalieinspektionen och Elsäkerhetsverket)
- Myndighetssamverkan Radioutrustning/EMC (Post- och telestyrelsen och Elsäkerhetsverket)
- Myndighetssamverkan Gasapparater (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap).

Elsäkerhetsverket har deltagit i Marknadskontrollrådets gemensamma utbildnings- och seminariedag ”Din Produkt Ditt Ansvar” som är ett tillfälle för företag att träffa marknadskontrollmyndigheterna, lyssna på seminarier och ställa frågor. Seminariet gavs 2024 i Malmö och temat var e-handel och regelefterlevnad. Elsäkerhetsverket berättade om de ekonomiska aktörernas skyldigheter vid import av elektriska produkter.

Utöver detta har Elsäkerhetsverket under 2024 deltagit i enstaka samarbeten med Kemikalieinspektionen, Konsumentverket, Post- och telestyrelsen, Energi-myndigheten, Arbetsmiljöverket, Transportstyrelsen, Swedac, Tillväxtverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med flera. Exempelvis har myndigheten deltagit i det regeringsuppdrag som Tillväxtverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fått i syfte att ta fram en modell för information till företag som kan stödja produktionsomställning inför och vid framtida krissituationer samt höjd beredskap. Elsäkerhetsverket har också, tillsammans med andra myndigheter inom marknadskontrollen, deltagit på några arbetsmöten som arrangerats av Swedac, som i sitt regleringsbrev för 2024 fått ett regeringsuppdrag avseende svensk kvalitetsinfrastruktur. Uppdraget innebär att Swedac ska analysera utvecklingsbehov i den svenska kvalitetsinfrastrukturen som ett stöd för produkters och tjänsters säkerhet, kvalitet och internationella konkurrenskraft.

Även samarbeten med ekonomiska aktörer sker när det passar i verksamheten. Elsäkerhetsverket har dessutom löpande samarbete med Tullverket när det gäller importkontroll av elektriska produkter.

Internationella samarbeten

Elsäkerhetsverket deltar i en rad nordiska och europeiska samarbeten kring marknadskontroll. I EU sker det framför allt i olika AdCo (Administrative Cooperation Groups), som är samarbetsgrupper från de olika ländernas marknads-kontrollerande myndigheter. Elsäkerhetsverket deltar i LVD-AdCo (Lågspänningsdirektivets samarbetsgrupp), där Elsäkerhetsverkets medarbetare är ordförande, EMC-AdCo (samarbetsgruppen inom direktivet för Elektromagnetisk kompatibilitet), ATEX-AdCo (samarbetsgruppen inom direktivet för Elektrisk utrustning i explosiv miljö), NSS-MK (Nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor, arbetsgruppen om marknadskontroll) samt NKS-ATEX (Nordisk komité för samordning av säkerhetsfrågor rörande explosionsfarliga områden) där samverkan sker inom området explosionsfarliga miljöer och avsedd utrustning.

Genom ordförandeskapet i LVD-AdCo är Elsäkerhetsverket också representerade i EUPCN (EU Product Compliance Network).

Elsäkerhetsverket har också en medarbetare som är styrelseledamot i PROSAFEs styrelse. PROSAFE (The Product Safety Forum of Europe) är en icke vinstdrivande organisation för marknadskontrollmyndigheter och inspektörer från hela EES. Dess huvudsakliga mål är att förbättra säkerheten för användare av produkter och tjänster i Europa. PROSAFE driver ett antal marknadskontrollprojekt inom EU på uppdrag av EU-kommissionen, exempelvis JAHARP.

Medverkan i standardiseringen för elektrisk utrustning och apparater redovisas under verksamhetsgrenen Standardisering.

TAIEX – Studiebesök från Bosnien

I maj tog Elsäkerhetsverket emot en delegation bestående av fyra personer som representerade marknadskontrollen i Bosnien Hercegovina. Besöket varade i två dagar och marknadskontrollen av elektriska produkter gick igenom grundligt.

Besöket var mycket uppskattat från båda sidor. Utbytet med andra nationer ger oss nya verktyg och hjälper förhoppningsvis andra länder att snabbare förbättra sina rutiner. Inte minst viktigt är att det förenklar för de ekonomiska aktörerna att arbeta effektivt med regelverket då tolkningarna överensstämmer mellan EU:s olika medlemsländer, vilket på sikt ger användarna säkrare produkter.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2024	2023	2022
Tillsyn Elektrisk materiel	12 220	10 752	9 784
Övriga kostnader*	3 485	3 188	2 505
Kostnad (tkr)	15 705	13 940	12 289

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 9.

Verksamhetens kostnader har ökat 2024. Det beror på en ökad satsning på marknadskontrollen då ett större antal ärenden inlemts under året, 309 under 2024 jämfört med 181 under 2023. Ett antal ärenden är i slutskedet och kommer att avslutas i början på 2025 vilket förklarar en högre styckkostnad per avslutat ärende under 2024.

Analys och bedömning

Målet för marknadskontrollen är att produkterna som är släppta på marknaden uppfyller kraven på elsäkerhet och störningsfrihet. Arbetet inriktar sig på Elsäkerhetsverkets strategiska mål kring handeln med elektriska produkter och allmänhetens kunskap om farorna med el. Särskilt fokus riktas också mot kontroll av nya produkter inom energiomställningen.

Elsäkerhetsverkets bedömning är att marknadskontrollen har effekt på arbetet i riktning mot Elsäkerhetsverkets vision, trygg och störningsfri el. Ett antal aktiviteter har genomförts dels med inriktning enligt Elsäkerhetsverkets strategi, dels med inriktning enligt den nationella strategin för marknadskontroll.

Antalet startade ärenden har 2024 ökat med 70 procent men mängden ärenden som inte avslutats har också ökat. Det beror på en satsning på att prova fler produkter under året, vilket har fört med sig att en större mängd ärenden inte har kunnat avslutas innan årsskiftet. Det går också att konstatera att mängden produkter som skickats på provning har ökat något.

Mål 1: Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el

Antalet anmälningar om produkter med brister inlämnade av allmänheten och ekonomiska aktörer är tillbaka på en liknande nivå som 2023. Ökningen 2024 bestod till allra största delen av anmälningar om laddboxar.

Laddboxar

Det tidigare ärendet har fortsatt att prägla delar av verksamheten och intresset hos ekonomiska aktörer, konsumenter och användare har varit stort även 2024. När det gäller medieintresset har det minskat under året men företagans intresse för arbete med bedömning av överensstämmelse har fortsatt varit stort. En stor del av allmänhetens frågor har också handlat om laddboxar, deras installation, användning och märkning. Det tidigare stora medieintresset har gett Elsäkerhetsverket utrymme i media att kommunicera våra budskap kring produktsäkerhet och bidragit till att budskapen nått ut till de ekonomiska aktörerna och allmänhet om EU:s gemensamma produktregelverk.

Laddning av batterier

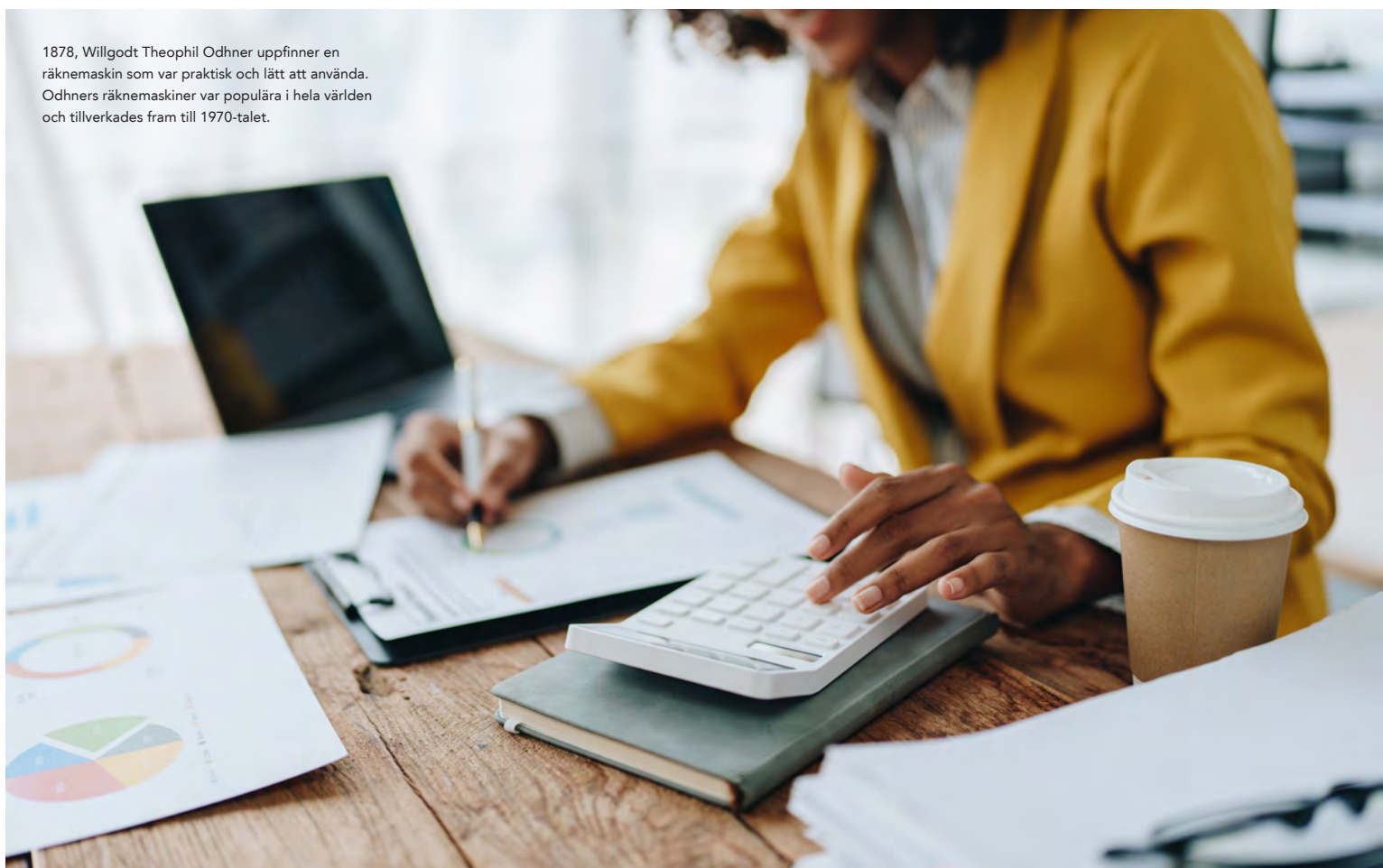
Under 2024 har ett antal bränder inträffat i bostäder där batteriladdning orsakat stora skador. Elsäkerhetsverket har fått ett stort antal frågor kring batterier och batteriladdning och fått flera tillfällen att prata i media om innehavarens ansvar och hur den enskilde kan göra en enkel riskanalys i sitt hem. Batterier orsakar inte så många bränder men får stor uppmärksamhet då konsekvenserna ofta blir relativt stora. Förordningen (EU) 2023/1542 om batterier vars första delar trädde

ikraft i augusti 2023 har ännu ingen utsedd tillsynsmyndighet i Sverige, men frågorna tangerar Elsäkerhetsverkets arbete när det gäller elrelaterade bränder i bostäder och myndighetens budskap i de frågorna är även tillämpliga för batteribränder, även om bränder i batterier inte enbart är en elsäkerhetsrisk. Det stora intresset från media och branschen gör att Elsäkerhetsverket når ut brett och får stort gehör för budskap, riskanalyser och ett säkert beteende. Intresset gör också att myndigheten har fördjupat samarbetet med andra myndigheter som har tillsynsansvar för produkter där batterier ofta ingår, exempelvis Arbetsmiljöverket, Transportstyrelsen och Post-och Telestyrelsen.

Mål 4: Energiomställningen och användningen av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

Även när det gäller målet att energiomställningen ska ske säkert och störningsfritt ser Elsäkerhetsverket att uppmärksamheten från ärendet med en laddbox har inneburit att myndigheten nått ut till bransch och användare. De kommunikativa insatserna som genomförts har lett till ett ökat intresse för de säkerhets- och störningsfrågor som myndigheten ansvarar för.

1878, Willgodt Theophil Odhner uppfinnar en räknemaskin som var praktisk och lätt att använda. Odhners räknemaskiner var populära i hela världen och tillverkades fram till 1970-talet.

Detta visar sig bland annat genom att det har skett en stor ökning av frågor om regelverket från företag. Det ökade intresset har också lett till att Elsäkerhetsverket har blivit uppmärksammat på, att kontaktdon för solcellsanläggningar som felmonteras kan orsaka bränder.

Mål 5: Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt

Effekten av marknadskontrollen kan anas i myndighetens uppföljande insatser. Både i uppföljningen av LED-lysrör och e-handel ses en förbättring hos de aktörer där marknadskontroll tidigare har genomförts. Men, framför allt när det gäller importörer som säljer direkt till konsument är bristerna fortfarande stora. Av de 22 företag som kontrollerades i 2021 års insats hade hela nio slutat sälja elektriska produkter eller helt upphört med sin verksamhet. Uppföljningarna visar att det finns en vilja hos de ekonomiska aktörerna att på frivillig väg, eller efter att ett ärende avslutats med överlåtande av ansvar, rätta produkternas brister så att dessa överensstämmer med kraven. Dessa uppföljningsinsatser stöder därför att Elsäkerhetsverket även fortsättningsvis kan avsluta marknadskontrollärenden efter överenskommelse om frivilliga åtgärder eller med överlåtande av ansvar utan tvingande uppföljning i varje enskilt ärende. Dock bör uppföljningsinsatser liknande dessa genomföras regelbundet för att säkerställa fortsatt regelförfarande över tid.

Behovet av utbildning är stort för importörerna och de visas också av det stora intresse som finns kring seminarierna ”Din produkt, Ditt ansvar” som Elsäkerhetsverket genomför tillsammans med flera andra marknadskontrollmyndigheter. Även Elsäkerhetsverkets utbildningar för importörer har nått ut till flera aktörer. Utbildningen är filmad och för att förstärka effekten och nå fler har dessutom ett antal quiz skapats för att på ett enkelt sätt nå ut till tillverkare, importörer och senast också konsumenter. Hittills har nästan 1 000 personer gjort quizen eller sett utbildningsfilmerna.

För Elsäkerhetsverkets del är samarbetet med Tullverket viktigt dels för att det förhindrar att produkter med brister når konsumenterna, men också för att det är en viktig del i myndighetens omvärldsbevakning. Det gör att Elsäkerhetsverket hittar ekonomiska aktörer där vi kan fortsätta att arbeta för att nå effekter på längre sikt. Det kan exempelvis röra sig om marknadskontroll eller erbjudanden om utbildning gällande hur ekonomiska aktörer ska arbeta med uppfyllande av regelverket. Samarbetet går även i andra riktningen genom att produkter och aktörer som

Elsäkerhetsverket hittar i marknadskontrollen lämnas vidare till Tullverket, i form av tips som förhoppningsvis leder till ökad precision i nya ingripanden. Tullingripanden är en mycket effektiv åtgärd eftersom bristfälliga produkter hittas i kontrollerna, vilket då stoppar alla enskilda exemplar från att nå ut på marknaden.

Elsäkerhetsverket har under 2024 fortsatt att arbeta med planerade insatser som är tematisk marknadskontroll. Det kan exempelvis innebära att samma typ av produkt kontrolleras hos ett antal aktörer, att en aktörstyp granskas eller att ett handelsmönster kontrolleras genom köp av produkter. Syftet kan vara att titta på produktsäkerheten för att stoppa farliga produkter på marknaden. Det kan också vara att kontrollera hur marknaden efterlever de administrativa kraven som gäller dokumentation och spårbarhet. En planerad insats gör också att det är lättare att kommunicera resultaten till bransch och konsumenter. Elsäkerhetsverket ser effekterna av planerade insatser både genom ett ökat antal frågor från konsumenter och företag, men också i ett ökat medieintresse, med många frågor, stort utrymme och intervjuer.

När det kommer till beslut i tillsynen fortsätter frivilliga åtgärder att vara en stor andel. För företagen är möjligheten att vidta frivilliga åtgärder fördelaktig eftersom de då har möjligheter att kommunicera åtgärden på ett för konsumenterna förtroendeskapande sätt. Företagen tar ett tydligt ansvar för produktsäkerheten, lär sig och utvecklar egna processer på ett positivt sätt. Detta har på längre sikt en positiv påverkan på Mål 5 – Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt.

Quiz för ekonomiska aktörer och konsumenter

I juli lanserades en utbildningsfilm för importörer av elektriska produkter och har hittills visats närmare 300 gånger.

För att importörer och tillverkare lättare ska kunna få en indikation på sin kunskapsnivå har webbquiz utvecklats. Quizen består av enklare frågor och tar en kort stund att genomföra. Quizen för importörer har gjorts 290 gånger och det för tillverkare har gjorts 119 gånger. Dessutom har ett quiz för konsumenter lanserats inför Black Friday och det har gjorts 184 gånger.

Elsäkerhetsverkets quiz gör det enkelt för ekonomiska aktörer och konsumenter att skatta sina kunskaper inom regelverket. Elsäkerhetsverkets bedömning är att test och quiz är ett effektivt sätt att väcka tankar och intresse för elsäkerhetsfrågor och nå ut med budskap kring elsäkerhet. Kommentarer visar att det lockar till fortsatt kunskapsinhämtning, anmäla sig till en utbildning, se en utbildningsfilm eller läsa myndighetens broschyrer.

Nationell strategi för marknads kontroll

Elsäkerhetsverket har tillsammans med de andra marknadskontrollerande myndigheterna ett uppdrag att genomföra regeringens nationella strategi för marknads kontroll, med följande mål:

Effektivare kontroll

Utveckling av omvärldsbevakning och marknadsanalys
Elsäkerhetsverket utvecklar omvärldsbevakning och marknadsanalys kontinuerligt. Viktiga delar är uppföljning av tidigare kontrollerade produkter eller aktörer, ett aktivt samarbete med tullverket och en utvecklad process för hela myndighetens omvärldsanalys.

Effektivare kontroll av e-handel

Under 2024 har Elsäkerhetsverket genomfört en uppföljning av tidigare insatser gentemot e-handeln. Insatsen visar en förbättring av produktsäkerheten hos de aktörer som tidigare tillsynats. Dessutom köps en stor del av de produkter som väljs ut för marknads kontroll in via e-handel, därmed blir våra metoder effektivare och myndigheten arbetar med ett ständigt lärande och med en kontinuerlig metodutveckling när det gäller e-handel.

Förbättrad metodutveckling

Elsäkerhetsverket rutin för marknads kontroll utvecklas kontinuerligt, allteftersom lagstiftningen och arbetsformerna utvecklas. Arbets sättet fungerar väl och är ett bra stöd för inspektörer, så väl erfarna som nyanställda. Myndigheten har också fortsatt att utveckla arbets sättet med planerade insatser och vägledningen för planering och genomförande har införts i myndighetens projektmodell. Arbetet med myndighetens egenutvecklade handläggarstöd, ERA, har under året implementerats för marknads kontrollen. Visst arbete med bland annat dokumenthantering återstår där bland annat myndighetens mallverktyg ska bytas ut.

Anpassning till ny teknik

Myndigheten har genomfört ett antal planerade marknads kontrollinsatser där användningen av ny teknik i produkter för energiomställningen har undersökts, exempelvis uppföljningen av tidigare LED-lysrör. Elsäkerhetsverket följer också arbetet med utveckling av AI-verktyg, såväl hos andra svenska myndigheter, gemensamt inom Marknads kontrollrådet och det arbete som sker under EU-kommissionen, för att effektivisera marknads kontrollen.

Utökad samarbete

Utökad samarbete mellan marknads kontrollmyndigheterna och Tullverket

Elsäkerhetsverket har fortsatt det framgångsrika samarbetet med Tullverket och finslipar rutiner och mallar för att kontrollerna ska fungera på ett enkelt och smidigt sätt för både Elsäkerhetsverket och Tullverket, men också för den part i ärendet som fått sina produkter stoppade i kontrollen.

Utökad samarbete mellan marknads kontrollmyndigheter

Elsäkerhetsverket fortsätter att söka samarbeten med andra myndigheter. Det finns ett väl utvecklat samarbete med Kemikalieinspektionen, Post- och telestyrelsen, Konsumentverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Swedac och Energi-myndigheten. Utöver det finns mindre samarbeten med Trafikverket och Arbetsmiljöverket.

Utökad samarbete med andra medlemsstater

Elsäkerhetsverket arbetar aktivt inom AdCo-grupperna för de direktiv myndigheten har marknads kontrollansvar. Dessutom deltar myndigheten i ett antal EU-gemensamma marknads kontrollprojekt inom samarbetena CASP och JAHARP.

Utökad kunskap

Utbildnings- och informationsinsatser

Elsäkerhetsverket har en utbildningsfilm för importörer av elektriska produkter. För att importörer och tillverkare lättare ska kunna få en indikation på sin kunskapsnivå har webbquiz även utvecklats.

EMC-utbildningen har filmats och setts av ett hundratal personer. Utöver ovanstående har Elsäkerhetsverket deltagit i ett antal seminarier för ekonomiska aktörer som andra arrangerat.

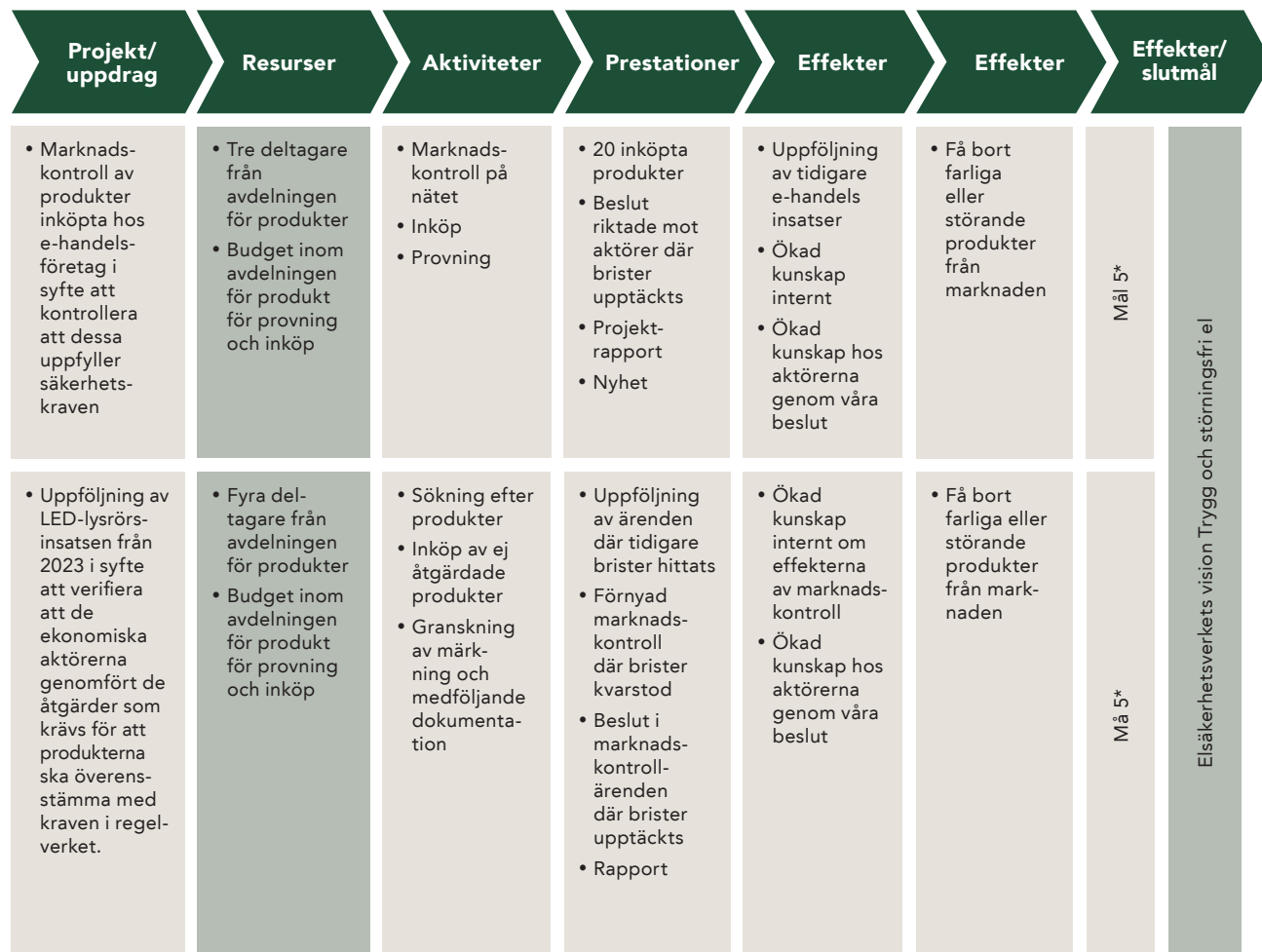
Öka kunskapen hos barn och unga

Under 2024 har utbildningspaketet "Elsäker" för årskurs 4-6 lanserats. Omkring 10 000 besök har gjorts under 2024 på landningssidan för Elsäker. Filmerna har visats cirka 6 000 gånger och ungefär 3 000 har svarat på alla frågor i tillhörande quiz. Under hösten startades arbetet med utbildningsmaterial för årskurs 1-3. Mer information om projektet Barn och unga finns under avsnittet Information.

Verksamhetslogik Tillsyn av elektrisk utrustning

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Nedan beskrivs ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Tillsyn av elektrisk utrustning.

Verksamhetslogik Tillsyn av elektrisk utrustning

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Behörighet och tillstånd

Verksamhetsområdet Behörighet och tillstånd är uppdelat i två verksamheter: *Drifttillstånd samt remisser om koncessioner* och *Behörighet för elinstallationsarbete*.

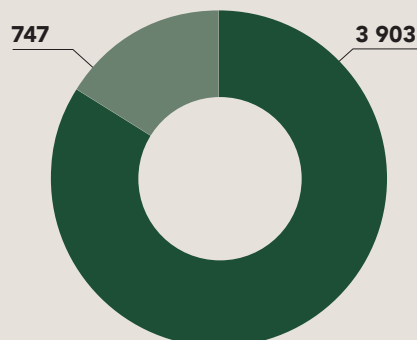
Enligt myndighetens instruktion (2007:1121), elsäkerhetslagen (2016:732) och elsäkerhetsförordningen (2017:218) samt förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer ska Elsäkerhetsverket:

- Meddela auktorisation att utföra elinstallationsarbete, med stöd av bestämmelser i lag.
- Registrera elinstallationsföretag.
- Ta emot och handlägga anmälningar från dem som avser att ta en kontaktledning i bruk för drift av järnväg, spårväg, tunnelbana eller elväg, och
- Ta emot och meddela tillstånd för ibruktagande av vissa typer av kraftledningar.

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdets totala kostnader 4 650 tkr.

- Behörighet för elinstallationsarbete
- Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Elsäkerhetsverket handlägger ansökningar om drifttillstånd samt anmälningar om ibrukttagande av kontaktledning. Elsäkerhetsverket svarar också på remisser om nätkoncessioner och linjekoncessioner samt olika former av samråd kopplade till vår verksamhet.

Ansökan om drifttillstånd

Ledningsinnehavare med koncession måste ha drifttillstånd enligt krav i elsäkerhetsförordningen (2017:218) för att ta i drift en direktjordad högspänningsledning. Starkströmsanläggningar som omfattas av kravet är högspänningsledningar, som ingår i en direktjordad anläggning, där det vid ett enfasigt fel kan uppkomma jordslutningsström med större styrka än 500 ampere. En sådan anläggning får inte tas i bruk innan Elsäkerhetsverket gett tillstånd till det (drifttillstånd). Ledningar undantagna från krav på koncession (till exempel uppsamlingsnät för vindkraftsparker) omfattas inte i nuläget (ELSÄK-FS 2011:3). Ett drifttillstånd får endast meddelas om anläggningen ger betryggande säkerhet mot person- eller sakskada.

Ansökan om drifttillstånd

	2024	2023	2022
Antal avslutade ärenden	56	46	38

Under 2024 har Elsäkerhetsverket avslutat 56 ärenden med ansökningar om drifttillstånd. Antalet ärenden är fler än under 2023 då 46 ärenden avslutades. Antalet ansökningar är helt beroende av i vilken omfattning anläggningsinnehavaren investerar i ombyggnad eller utbyggnad av nya högspänningsledningar och stationer.

Anmälan om ibrukttagning av kontaktledning

Innehavare av järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- eller elvägar för allmän trafik, ska anmäla till Elsäkerhetsverket att de tänker ta en kontaktledning i bruk. Detta regleras i Elsäkerhetslagen (2016:732).

Anmälan om ibrukttagning av kontaktledning

	2024	2023	2022
Antal avslutade ärenden	14	16	12

Antalet anmälningar 2024 var 14 stycken. Det är några färre än föregående år då antalet anmälningar var 16 stycken. Antalet anmälningar som kommer in beror på i vilken omfattning utbyggnad av infrastruktur sker. Anmälningar kommer in till Elsäkerhetsverket genom en e-tjänst på webbplatsen.

Samråd om nya starkströmsanläggningar

Elsäkerhetsverket svarar på samråd inför miljöprövningar när innehavare avser att uppföra en starkströmsanläggning som kan anses ha en påverkan på omgivande miljö. Samråden skickas direkt från innehavarna där Elsäkerhetsverket får möjlighet att ge synpunkter.

Antal samrådsärenden gällande nya starkströmsanläggningar

	2024	2023	2022
Antal samrådsärenden	180	178	129

Antalet samrådsärenden under 2024 var 180 stycken. Detta ligger strax över antalet ärenden som hanterades under 2023. Huvudparten av dessa ärenden är samråd kring uppförandet av nya stora produktionsanläggningar för solceller och ombyggnad eller utökning av regionnät- och stamnätledningar.

Remisser om nätkoncessioner

Inom verksamheten svarar Elsäkerhetsverket på remisser om koncessioner från främst Energi- marknadsinspektionen. När ett elnätstämeförret ansöker om koncession för område respektive linje hos Energimarknadsinspektionen, får Elsäkerhetsverket ansökan på remiss för att ge synpunkter.

Remisser om nätkoncessioner

	2024	2023	2022
Antal hanterade ärenden	85	97	162

Under 2024 hanterades 85 remisser som innehöll ansökan om ny koncession eller förlängning av befintlig koncession. Antalet ärenden är något färre än under 2023 då 97 ärenden avslutades. Efter toppen 2022, då Energimarknadsinspektionen gjorde en särskild insats, så har antalet koncessionsärenden stabiliserats på en nivå strax under 100.

Metodutveckling

För att underlätta ansökningsförandet har myndigheten under 2024 arbetat fram en vidareutveckling av e-tjänsten för *Ansökan om drifttillstånd* med målet att sjösätta denna under 2025. E-tjänsten har dels vidareutvecklats för att underlätta handläggning av ärenden och för att tydliggöra för ansökande part vilka uppgifter som myndigheten behöver ta del av.

För att underlätta vid större om- och tillbyggnader i stam- och regionnät har en e-tjänst för *Anmälan om framtida drifttillståndsansökningar* tagits fram. Denna anmälan skall då knyta samman ansökningsärenden för drifttillstånd på ett övergripande plan och kunna fungera som ett huvudärende där parten kan inkomma med handlingar vilka är relevanta för samtliga underliggande ärenden. Myndigheten hoppas med detta på ett smidigt sätt kunna få en bättre överblick över inflödet av ansökningar och på så vis lättare planera verksamheten. Under 2024 har denna typ av arbetssätt tillämpats i mindre skala med gott resultat.

Regelutvecklingsbehov

Utifrån dagens formulering i föreskriften (ELSÄK-FS 2011:3), så omfattar kravet att söka drifttillstånd enbart innehavare av nätkoncession.

Redan 2021 uppmärksammades det att med nuvarande expansion av till exempel vindkraftparker slår kraven rörande drifttillstånd olika. De parker som är anslutna till uppsamlingsnät, som har fått undantag från kravet på nätkoncession, behöver inte söka tillstånd. Detta trots att det kan uppstå likande säkerhetsrisker vid dessa anläggningar som hos de som omfattas av rådande föreskrifters krav om drifttillstånd.

I början av året sammanställdes en analys med avsikt att utreda hur det elsäkerhetstekniska syftet kan uppfyllas oavsett krav på koncession. Kravet på att ansöka om drifttillstånd kan i framtiden istället baseras på anläggningens konstruktion och omgivande miljö.

I regelgivningsplanen för 2025 planeras en översyn kring hur de anläggningar som idag är undantagna från kravet på nätkoncession, men uppfyller övriga kriterier kan inkluderas i kravet att ansöka om drifttillstånd.

Verksamhetens kostnader

Total kostnad för verksamheten

	2024	2023	2022
Kostnad (tkr)	747	1 087	994

Verksamhetens kostnader för 2024 uppgick till 747 tkr. Kostnaderna består främst av nedlagd tid och är lägre jämfört med förra året beroende på att e-tjänsten förenklat arbetet och att det uppstod en vakans under en del av året i arbetsgruppen.

Analys av resultat

Genom arbetet med drifttillstånd, anmälan om ibruktagnin av kontaktledning och remisser om koncessioner, strävar Elsäkerhetsverket efter att anläggningar ska vara utförda och upprätthålla sådant skick att kraven på betryggande elsäkerhet och störningsfrihet uppfylls. Elsäkerhetsverket strävar också efter att skapa en effektiv och smidig kontaktväg mellan myndigheten och ledningsinnehavare. Då ärendetyperna avser en mycket väsentlig funktion i samhället är det relevant att kontakten underlättas.

Med de ambitioner som uttrycks i energiomställningen så bedöms antalet drifttillstånd öka något de kommande åren. Ambitiösa planer på såväl transmissions- som regionnät indikerar detta. Antalet samråd bedöms däremot ligga kvar på samma nivå. Drygt hälften av de samråd som hanterats har avsett nya produktionsanläggningar och då främst solcellsparker.

Baserat på 2022 års siffror rörande koncessionsremisser förväntas antalet drifttillståndsärenden öka inom ett antal år, då det är en lång process från Energimarknadsinspektionens beslut om koncession till driftsättning av ledning. Det tar olika lång tid för olika ärenden så det är för tidigt att bedöma om det blir en topp eller en ökning i nivån över flera år.

Flera av de remisser som inkom under 2022 var ansökningar om förlängningar av koncessioner då Energimarknadsinspektionen tidigare tidsbegränsat sina koncessionsbeslut.

I och med att Trafikverket nu har skrinlagt planerna på utbyggnad av elvägar tillkommer inga anmälningar därifrån. En fortsatt utbyggnad av spårtrafik beräknas ske på en liknande nivå som idag varför antalet anmälningar av ibruktagning av kontaktledning antas ligga kvar på samma nivå under kommande år.

MÅL 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagenskrav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

Såväl processen för drifttillståndsansökan som anmälan av ibruktagande av kontaktledning ställer krav på att elinstallationsföretagen känner till och tillämpar reglerna. Specifikt för drifttillstånd är att myndigheten granskar och ger tillstånd om kraven uppfylls innan idrifttagning, vilket ger en kontroll av elinstallationsföretagens kännedom och tillämpning av vissa krav.

MÅL 4: Energiomställningen och användningen av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

I diskussioner, i samband med drifttillståndsansökningar och andra avstämningar, indikerar elnätsföretagen att de vid reinvesteringar för såväl förstärkningsåtgärder, driftförändringar och nybyggnation av ledningar kan komma att behöva söka fler tillstånd de kommande åren.

Den topp för remisser om koncessioner som inträffade 2022 berodde på Energimarknadsinspektionens insats för att komma ikapp med innestående ärenden. Vid handläggning av remisser från Energimarknadsinspektionen ser myndigheten att de ärenden som inkommer är registrerade hos Energimarknadsinspektionen under 2024, vilken skulle peka på att man nu kommit i kapp i ärendehantering. Den volym som hanterats under 2024 ligger på ungefär på samma nivå som 2023 och kan nog nu anses vara av normal karaktär. Besluten som kommer till följd av detta påverkar i längden antal drifttillstånd allt eftersom ledningar blir färdigställda.

Myndigheten kan också se att antalet samråd i det stora hela ligger kvar på samma nivå som 2023, varav majoriteten kopplat till solcellsparkar (både uppförande och anslutning). Mycket tyder på att denna nivå kommer bestå under de kommande åren.

I inflödet av samrådsärenden har myndigheten sett en ökning av solcellsparkar samtidigt som vindkraftparker blivit färre.

Elsäkerhetsverket bedömer att arbetet med drifttillstånd och remisser om koncessioner bidrar till en säker och störningsfri energiomställning. Myndigheten har infört en nationell organisation för att hantera drifttillstånd. Processer, bedömnings- och metodstöd finns nu dokumenterade och tillgängliga. Detta leder bland annat till att ärenden enklare kan delas ut och omfördelas mellan regionkontoren.

Myndigheten har behov av fortsatt kompetensutveckling och kompetensuppbyggnad för en robustare organisation för komplexa ärenden. Under 2024 har kontaktledningsanläggningar varit fokus för gruppens fortbildning. Ytterligare insatser planeras framöver och då med primärt fokus på kraft- och jordningsteknik. Här ser myndigheten även vikten av att samverka med branschen angående exempelvis mättekniker kopplade till drifttillstånd.

Verksamhetslogik Drifttillstånd samt remisser om koncessioner

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. På nästa sida beskrivs ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Drifttillstånd samt remisser om koncessioner.

Verksamhetslogik Drifftillstånd samt remisser om koncessioner

Projekt/ uppdrag	Resurser	Aktiviteter	Prestationer	Effekter	Effekter	Effekter/ slutmål
Drifftillstånd	<ul style="list-style-type: none"> Budget Kompetens Tid 	<ul style="list-style-type: none"> Ta emot ansökningar Bedöma om kontroller är genomförda och kraven uppfylls 	<ul style="list-style-type: none"> 56 beslut om drifftillstånd 	<ul style="list-style-type: none"> Säkrare utföranden av elanläggningar Säkra elanläggningar 	<ul style="list-style-type: none"> Betryggande säkerhet mot person- och sakskada Regelefterlevnad 	Mål 4*
		<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av befintliga och nya e-tjänster 	<ul style="list-style-type: none"> Ny e-tjänst "Anmälan om framtida drifftillstånds-ansökningar" Förbättrad e-tjänst för "Ansökan om drifftillstånd" 	<ul style="list-style-type: none"> Effektivare handläggning vid stora projekt 	<ul style="list-style-type: none"> Betryggande säkerhet mot person- och sakskada Regelefterlevnad 	Mål 2 & 4*
Remisser om koncession		<ul style="list-style-type: none"> Ta emot remisser Bedöma utifrån elsäkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> 85 hanterade ärenden 	<ul style="list-style-type: none"> Säkrare utföranden av elanläggningar Säkra elanläggningar 	<ul style="list-style-type: none"> Betryggande säkerhet mot person- och sakskada Regelefterlevnad 	Mål 4*
Ibruktagning av kontaktledning		<ul style="list-style-type: none"> Ta emot anmälan 	<ul style="list-style-type: none"> 14 registrerade ärenden 	<ul style="list-style-type: none"> Myndigheten får kännedom om vilka kontaktledningar som avses tas i bruk 	<ul style="list-style-type: none"> Betryggande säkerhet mot person- och sakskada Regelefterlevnad 	
Samråd om nya starkströmsanläggningar		<ul style="list-style-type: none"> Ta emot och ge synpunkter på samråd om nya starkströmsanläggningar 	<ul style="list-style-type: none"> 180 hanterade samrådsärenden 	<ul style="list-style-type: none"> Säkrare utföranden av elanläggningar Säkra elanläggningar 	<ul style="list-style-type: none"> Betryggande säkerhet mot person- och sakskada Regelefterlevnad 	

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

1995, kan forskarna Thomas Lunner och Johan Hellgren
presentera en digital hörapparat.

Behörighet för elinstallationsarbete

Elsäkerhetsverket har i uppdrag att handlägga ansökningar om auktorisation och att registrera elinstallationsföretag. Genom riktade informationsinsatser ger myndigheten vägledning om gällande krav till berörda målgrupper.

Registrering av elinstallationsföretag

Alla elinstallationsföretag som utför elinstallationsarbete på någon annans anläggning ska vara registrerade hos Elsäkerhetsverket. Registrering görs i huvudsak via en e-tjänst. I samma e-tjänst kan företag också ändra sina uppgifter om företaget eller avregistrera sig från registret.

Företagsregistret

	2024	2023	2022
Antal registrerade elinstallationsföretag	15 963	15 481	14 768

Vid årets slut fanns 15 963 aktiva elinstallationsföretag i företagsregistret. Det är en ökning med 482 företag jämfört med samma tidpunkt föregående år. Under 2024 gjordes 1 340 nyregistreringar av elinstallationsföretag och 1 514 ändringar avseende företagsuppgifter genomfördes, vilket kan jämföras med föregående år då 1 496 nyregistreringar och 1 511 ändringar genomfördes. Under året avregistrerades 738 företag i registret. 154 av dessa var avregistreringar som företag gjorde själva, då de valt att inte längre erbjuda elinstallationsarbeten på annans anläggning. 556 företag har avregistrerats genom uppdateringar från Bolagsverket eller för att de haft tidsbegränsade uppdrag i Sverige. Antal elinstallationsföretag som avregistrerats på grund av bristande regelefterlevnad uppgår till 87 stycken och redovisas under avsnittet Tillsyn av anläggningar och installatörer, se sidan 20. Cirka två procent av samtliga företagsregistreringar hanterades manuellt.

Auktorisation som elinstallatör

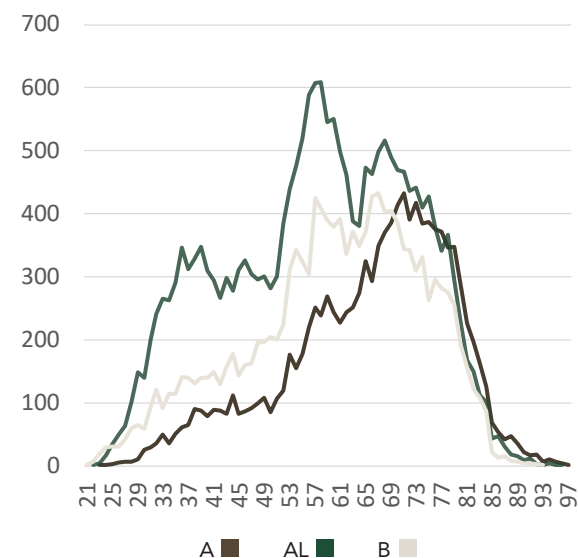
Elininstallatör är ett reglerat yrke som kräver auktorisation. Det är Elsäkerhetsverket som hanterar ansökan om auktorisation. För att beviljas auktorisation krävs att personen uppfyller både utbildningskrav och krav på

praktisk erfarenhet. En person som har yrkeskvalifikationer motsvarande elinstallatör i ett annat EU-/ EES-land kan ansöka om att få dem erkända också i Sverige, enligt lag (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer.

De som har en auktorisation som elinstallatör finns registrerade hos Elsäkerhetsverket. Totalt finns 47 484 elinstallatörer, vilket är en minskning med 393 elinstallatörer jämfört med föregående år då antalet uppgick till 47 877 elinstallatörer. Vid årsskiftet fanns det 303 kvinnor och 47 181 män med registrering som auktoriserad elinstallatör.

Av det totala antalet elinstallatörer i registret innehar 11 434 personer en så kallad fullständig auktorisation (A) som ger behörighet att arbeta med alla typer av elinstallationsarbeten inom alla spänningsnivåer. Förra året hade 11 655 personer en A auktorisation. 20 582 personer har en auktorisation som ger behörighet att arbeta med alla elinstallationsarbeten (AL) inom lågspänning och 13 862 personer har en begränsad auktorisation (B) som innefattar vissa enklare elinstallationsarbeten. Antalen kan jämföras med föregående år då motsvarade siffror var 20 434 för AL och 14 064 för B. Av det totala antalet elinstallatörer var det vid året slut 11 333 som var registrerade som elinstallatör för regelefterlevnad, av dessa var 32 kvinnor.

Åldersfördelning elinstallatörer per auktorisationstyp

Föregående diagram visar hur åldersfördelningen ser ut för samtliga elinstallatörer. Statistiken är uppdelad uppdelat per auktorisationstyp. Åldersfördelningen för de olika auktorisationstyperna skiljer sig något åt. Medelåldern för personer som har en fullständig auktorisation (A) är 65,7 år. För personer med en fullständig auktorisation inom lågspänning är medelåldern 57,5 år och för personer med en begränsad auktorisation (B) 60 år. Motsvarande siffor för 2023 varv 65,4 år (A), 57,4 år (AL) och 59,7 år (B) vilket innebär att medelåldern har ökat något för samtliga auktorisationstyper.

Auktorisationsansökningar

	2024	2023	2022
Antal avslutade ärenden	1 101	1 249	1 150
Årsarbetskraft	1,2	1,7	1,8
Styckkostnad	1,51	2,2	3,8
Kostnad (tkr)	1 648	2 765	4 435

Antalet avslutade ansökningar uppgick 2024 till 1 101.

Beslut fördelade på beviljanden och avslag

	2024	2023	2022
Antal beviljade auktorisationsansökningar	962	1 059	1 000
Varav antal med fullständig auktorisation	147	165	120
Varav antal med lågspänning auktorisation	584	603	604
Varav antal med begränsad auktorisation	231	291	276
Antal avslag	106	150	98
Procent avslag	10	12	9

Av de beslutade ansökningarna har 10 procent resulterat i avslag, vilket kan jämföras med 12 procent föregående år. Under 2024 avskrevs fem ansökningar, och 28 ärenden avvisades. Sex beslut om avslag överklagades, jämfört med 2023 då sju ärenden överklagades och 2022 då fem ärenden överklagades.

YKD-ansökningar

	2024	2023	2022
Antal ansökningar	124	126	111

Elsäkerhetsverket följer också utvecklingen av ansökningar om erkännande av yrkeskvalifikationer, vilka ofta är mer tidskrävande att utreda. År 2024 fattade vi beslut i 124 sådana ansökningar. Det är jämförbart med antalet föregående år då 126 ärenden avgjordes.

Auktorisationsansökningar fördelade på kön

	2024	2023	2022
Män	1 080	1 227	1 138
Kvinnor	21	22	18

Av 2024 års ansökningar har 21 varit från kvinnliga sökanden, jämfört med 22 ansökningar 2023. Av dessa 21 kvinnliga sökande beviljades 18 auktorisation. Av de 1 080 manliga sökande beviljades 943 auktorisation.

Balans auktorisationsansökningar

	2024	2023	2022
Öppna ärenden vid årets början	78	141	50
Ärenden som omklassificerats	-13	0	0
Startade ärenden under året	1 208	1 214	1 259
Avslutade ärenden under året*	1 117*	1 277	1 168
Öppna ärenden vid årets slut	156	78	141

* I summan ingår även makulerade ärenden. Därför skiljer den sig från antal avslutade ärenden i tabellen Auktorisationsansökningar. Under året har 15 ärenden makulerats. Ett ärende makuleras när en person skickat in sin ansökan mer än en gång.

Antalet öppna auktorisationsansökningar vid utgången av 2024 uppgick till 156 stycken, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Handläggningstiden har kortats under året, från 50 dagar föregående år till 37 dagar under 2024.

Verksamhetsutveckling för rättsenlig hantering och snabbare service

Under 2024 har ett antal utvecklingssteg tagits för att ytterligare minska behovet av manuell hantering av ansökningar samt ge tydligare information till sökande. Bland annat har myndigheten infört automatisk diarieföring av alla ansökningar om auktorisation och en förbättrad funktion för företag som drivs som enskilda firmor, där företagen nu kan välja vilket företagsnamn som ska visas i tjänsten Kolla elföretaget. Elsäkerhetsverket har även möjliggjort för elinstallationsföretag att själva ladda ner ett registerutdrag i tjänsten Kolla elföretaget, som kan användas för att visa att företaget uppfyller registreringskravet gentemot kunder och beställare.

Under året har myndigheten genomfört en undersökning i Kolla elföretaget i syfte att få en bild av hur tjänsten används idag, av vem, samt ge oss förbättringsområden att arbeta med. Knappt 7 700 svar kom in, varav närmare 5 500 slutförde enkäten. Resultatet visade att det är en uppskattad tjänst men att det finns några önskvärda förbättringsområden. Av de svarande säger 79 procent att de skulle rekommendera Kolla elföretaget till någon med frågor om elinstallationsföretag.

I Kolla elföretaget har också innehållet justerats i syfte att tydliggöra för beställare vilka typer av elinstallationsarbeten som företagen får genomföra. Läs mer om detta under avsnittet Information, sidan 52.

Kommunikation

Att nå ut med enkel och korrekt information om hur du ansöker om auktorisation som elinstallatör och hur du registrerar ditt elinstallationsföretag är ett prioriterat arbete. Under året har informationen på webben förenklats och utökats, bland annat med relevanta frågor och svar samt förbättrad information på engelska. Under året har en film tagits fram för att beskriva vägarna till det reglerade yrket auktoriserad elinstallatör och vad det innebär att ha ett så kallat ECY-certifikat. Filmen har tagits fram då det finns en sammanblandning i elinstallationsbranschen mellan vad en auktorisation kontra ett ECY-certifikat innebär och myndigheten ofta får svara på frågor om detta. Under nästkommande år kommer ett arbete genomföras i syfte att sprida informationen och den nya filmen.

Arbete med jämställdhet

Energisektorn attraherar fortfarande fler män än kvinnor till sina yrken. Särskilt elinstallationsbranschen präglas av stor mansdominans, vilket syns i den statistik som redovisats ovan om antalet kvinnor som söker och får auktorisation som elinstallatör.

För att uppnå ökad jämställdhet i elinstallatörsyrket krävs ett långsiktigt arbete av flera aktörer. Under 2024 har Elsäkerhetsverket genomfört att antal aktiviteter med syfte att höja vår egen och andras kunskap om jämställdhet i utbildning och yrkena elektriker och elinstallatör. Bland annat har en hearing genomförts med representanter från elnätsföretag, elinstallationsföretag, studie- och yrkesvägledare, yrkeslärare, utbildningsföretag, elinstallatörer, branschorganisationer och myndigheter. Det övergripande syftet med hearingen var att sprida kunskap och skapa ökad förståelse för att den nuvarande könsstrukturen hindrar rekryteringen av framtidens elektriker och därmed riskera att fördröja elektrifieringen. Vidare var

syftet att lyfta fram utmaningar och möjliga åtgärder då en ökning av förändringstakten är viktig för att möta den stor efterfrågan på elektriker och elinstallatörer som behövs för att klara den pågående energiomställningen. De cirka 100 deltagarna på hearingen var aktörer som alla kan göra skillnad i arbetet för en mer jämställd elinstallationsbransch.

Elsäkerhetsverket har också sammanställt de initiativ som andra aktörer tagit i syfte att öka jämställdheten i elinstallationsbranschen. I syfte att sprida erfarenheter och goda exempel har myndigheten intervjuat representanter från andra branscher som kommit längre i arbetet med jämställdhet. Vidare har Elsäkerhetsverket tagit fram och tillgängliggjort en kunskapsbank som bland annat innehåller könsuppdelad statistik för utbildningar till yrket elinstallatör via gymnasium, yrkeshögskola, privata utbildningar och högskola. Det har också insamlats och tillgängliggjorts könsuppdelad statistik för yrkena elektriker, auktoriserad elinstallatör samt elinstallatör för regelefterlevnad. Resultatet finns också sammanställt i en rapport (dnr 23EV4943).

Samarbete

Elsäkerhetsverket har under året haft samarbete med Skolverkets nationella programråd för EL- och energi-programmet, där myndigheten har en ordinarie ledamot. Programrådets uppgift är att stödja Skolverket i frågor för att utveckla gymnasieprogrammet.

Myndigheten har ett kontinuerligt samarbete med Universitets- och högskolerådet (UHR), som är nationell samordnare för direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. UHR är därmed en viktig samarbetspartner i bedömning av yrkeskvalifikationer från övriga EU-/ EES-länder. UHR lämnar vid förfrågan också yttranden över utländska utbildningar innehåll. Under 2024 har 53 utbildningar skickats till UHR för yttrande. Det kan jämföras med 63 utbildningar 2023 och 57 stycken 2022. Elsäkerhetsverket har representanter i Rådet för reglerade yrken, som hålls samman av UHR. Rådet samlas två gånger per år för erfarenhetsutbyte.

I arbetet med erkännande av yrkeskvalifikationer har Elsäkerhetsverket också ett samarbete med Kommerskollegium som äger Informationssystemet för den inre marknaden (IMI), som används för verifiering av yrkeskvalifikationer inom EU/EES. Genom IMI har Elsäkerhetsverket också regelbunden kontakt med andra myndigheter i EU/EES som ansvar för reglerade yrken motsvarande elinstallatör.

Elsäkerhetsverket har även ett väletablerat samarbete med Brandskyddsföreningen på fler nivåer. Elektriska Nämnden, som är en del av Brandskyddsföreningen, har ett utskott för auktorisation av besiktningsingenjörer och Elsäkerhetsverket har ordföranderollen i detta utskott.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter (tkr)

	2024	2023	2022
Auktorisationsansökningar	1 648	2 765	4 435
Företagsregistrering	490	529	417
Övriga kostnader*	1 765	92	89
Kostnad (tkr)	3 903	3 386	4 941

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 9.

Den totala kostnaden för verksamheten har ökat. Kostnaderna för handläggning fortsätter att minska, vilket delvis är ett resultat av införande av automatisk diarieföring och förbättringar i e-tjänsten. Även kostnaderna för företagsregistreringen har minskat något, vilket också är en följd av mer automatiserade processer. Posten övriga kostnader har ökat då mer resurser lagts på utveckling av e-tjänster och system samt förbättrad information på området.

Analys av resultat

Mål 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagen krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

För att elinstallationer och elanläggningar ska utföras och upprätthållas i sådant skick att kraven på säkerhet och störningsfrihet uppfylls krävs ett tillräckligt antal auktoriserade elinstallatörer och registrerade elinstallationsföretag.

Elsäkerhetsverket kan konstatera att den ökande elektrifieringstakten i samhället ställer ett ökat krav på tillgång till kompetens inom detta område. Utan ett tillräckligt stort antal elinstallationsföretag inom relevanta verksamhetsområden kommer elektrifiering av industri och utbyggnation av kraftproduktionen att försvåras. Elsäkerhetsverket ser därför ett behov av att främja ett ökat antal personer som vill utbilda sig och arbeta som elinstallatörer.

Sannolikheten för att samhället kommer att ha en brist på elinstallatörer är inte bara knutet till den ökande elektrifieringstakten utan också det faktum att allt fler auktoriserade elinstallatörer är över 67 år, samtidigt som påfyllnadstakten inte är särskilt stor. För första

året sedan 2018 finns det under i slutet av 2024 färre individer i myndighetens register över elinstallatörer, än vad det gjorde vid årets början. Detta trots att cirka 960 nya auktorisationer har beviljats under året. Detta kan delvis förklaras av att vi genomfört en kvalitetshöjning av registret genom att inhämta extra uppgifter från folkbokföringsregistret i syfte att avregistrera individer som flyttat utomlands och därefter avlidit. Tidigare har vi saknat uppgift om att dessa personer avlidit, då de inte omfattats av de månadsvisa uppdateringar som hämtas från folkbokföringsregistret.

Medelåldern hos elinstallatörerna är fortsatt hög, och den har även ökat under året.

När det gäller åldersstrukturen är medelåldern som högst hos de elinstallatörer som har en fullständig auktorisation A och därmed kan vara elinstallatör för regelefterlevnad för företag som önskar tillhandahålla elinstallationstjänster på högspänningsområdet. Där är en majoritet av nuvarande elinstallatörer över 65 år och påfyllnadstakten är därtill relativt låg. Endast 147 nya A auktorisationer beviljades under 2024.

Med hänsyn till rådande ojämställdhet inom denna sektor är det viktigt att öka antalet kvinnor som arbetar som elektriker och elinstallatörer. Detta är ett långsiktigt arbete och det går ännu inte att se några effekter av det arbete som Elsäkerhetsverket påbörjat de senaste åren. Antalet kvinnliga sökanden har ökat från 1,2 procent till 1,8 procent under åren 2021-2023. Under 2024 var det 1,9 procent av ansökningarna som kom från kvinnor. Det är en försiktig uppåtgående trend. För att vända den nedåtgående trenden i antalet auktoriserade elinstallatörer och samtidigt tillgodose samhällets ökade behov av kompetens inom området behövs dock en större förändring ske. Idag är en vanlig väg in i yrkena elinstallatör och elektriker att gå via gymnasieutbildningens el- och energiprogram. En granskning av Skolverkets statistik visar att endast cirka fyra procent av de sökande till detta program är kvinnor, och att nivån har legat stilla de senaste sex åren. Det ser inte mycket bättre ut inom yrkeshögskolan även om det finns viss variation mellan de olika utbildningsgrenarna, där elkraftstekniker exempelvis har cirka nio procent antagna kvinnor medan elinstallatörsutbildningen endast har cirka en procent antagna kvinnor under samma tidsperiod. Inom yrkesverksamma elektriker ligger andelen kvinnor på cirka tre procent. Dock finns en liten skillnad för just industrielektriker, där det finns cirka sju procent kvinnor anställda. Statistiken finns samlad i Elsäkerhetsverkets rapport 23EV4943.

I strävan mot en ökad jämställdhet inom yrket behövs ett fortsatt aktivt arbete bland flera parter, varav Elsäkerhetsverket är en. Ska arbetet ge effekt krävs sannolikt ett arbete som både innefattar flera möjligheter till att yrkesväxla i vuxen ålder och ett arbete som riktar sig till barn och unga i samarbete med skolväsendet. Det är vanligare med könsbundna val i vuxen ålder än i gymnasieutbildningarna och via vuxenutbildningar kan flera kvinnor lockas till yrket. Det är också viktigt med tidiga insatser för att bryta könsbundna val men detta är ett område som skolorna, enligt Skolinspektionen, behöver satsa mer på för att motverka att elevernas handlingsutrymme och framtidsval begränsas av könsstereotypa föreställningar (se Skolinspektionens rapport 2024:3 Lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val).

I arbetet med auktorisationsansökningar och företagsregistreringar stävar Elsäkerhetsverket efter att skapa en enhetlig, rättssäker och effektiv ärendehandläggning. Myndigheten vill också arbeta på ett sätt som gör att enskilda upplever att kontakten med myndigheten smidig och enkel. En grundförutsättning för att arbeta mot dessa delmål är ett kontinuerligt utvecklings- och förvaltningsarbete av system, e-tjänster, metoder och informationsgivning. Detta arbete kopplas delvis till myndighetens förutsättningskapande mål "Utveckla myndigheten genom digital förnyelse". Indikatorer till detta arbete är andelen manuell hantering av företagsregistreringar, våra handläggningstider samt antalet överklagandeärenden. Under året har utvecklingen av e-tjänsten för företagsregistrering resulterat en sänkning av andelen manuella företagsregistreringar, från 27 procent 2023 till cirka två procent 2024.

Den genomsnittliga handläggningstiden har varierat de senaste åren, från 31 dagar 2022 och 50 dagar 2023 till 37 dagar 2024. Överklagandenivåerna ligger stabilt mellan fem till sju ärenden per år under åren 2022-2024.

Myndigheten följer volymen av antalet auktorisationsansökningar där den sökande har utländsk utbildning samt delvis svensk praktisk erfarenhet inom elektrikeryrket. De utbildningar som genomförts utanför Sverige skickas till UHR för bedömning. Under 2022 och 2023 ökade antalet utbildningar som behövde skickas på bedömning. Under 2024 har Elsäkerhetsverket skickat något färre ärenden på remiss till UHR. Minskningen är dock marginell och då avgiften för remisshanteringen höjdes i december 2023 har kostnaderna för dessa ärenden ökat. Eftersom detta är en kostnadsdrivande förändring bedömer myndigheten att volymen fortsatt ska bevakas.

Verksamhetslogik Behörighet för elinstallationsarbete

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. På nästa sida beskrivs ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Behörighet för elinstallationsarbete.

1933, Maria Johanna Kronberg uppfann en förbättrad metod att tillverka torr mjölk vilken patenterades i flera länder.

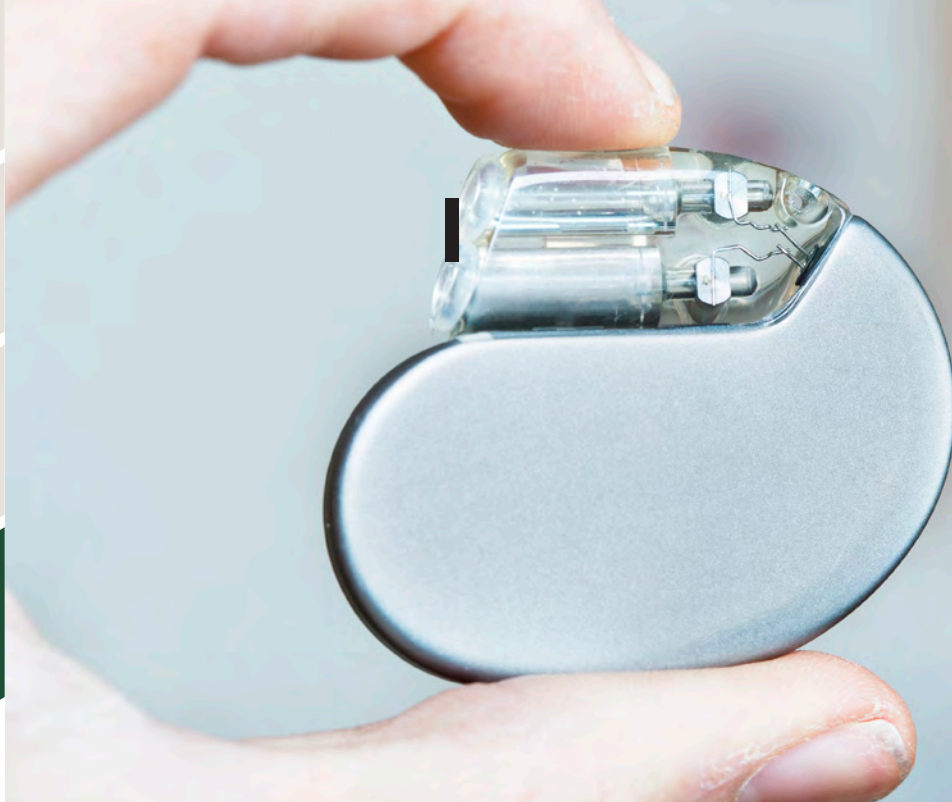

Verksamhetslogik Behörighet för elinstallationsarbete

Projekt/ uppdrag	Resurser	Aktiviteter	Prestationer	Effekter	Effekter	Effekter/ slutmål
Ansvar för det reglerade yrket elinstallatör	<ul style="list-style-type: none"> Budget - resurser Kompetens Tid Stödjande IT-system 	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltning och utveckling av system och processer som rör auktorisations-ansökningar Handläggning av auktorisations-ansökningar Informations-givning inom området Projekt rörande jämställdhets-integrering Deltagande i Skolverkets nationella programråd 	<ul style="list-style-type: none"> Införande av automatisk diarieföring Förbättrad information i e-tjänsten Beslut om auktorisation Förbättrad information på webbsidor, i e-tjänster, i telefon-supporten och i frågor och svar Framtagande av animerad film om yrkena elinstallatör och elektriker Framtagande av kunskaps-bank med bland annat könsuppdelad statistik om utbildnings-platser och auktorisationer 	<ul style="list-style-type: none"> Effektiv och rättssäker handläggning God service till medborgare och företag Korrekt utförda elinstallations-arbeten Korrekta ansökningar, korta hand-läggningstider, färre överklaganden God kunskaps-nivå hos personer som utbildat sig till elinstallatör 	<ul style="list-style-type: none"> Antalet auktoriserade el-installatörer motsvarar samhällets behov av kompetens på området Fler kvinnliga el-installatörer och elektriker El-installationer utförs och upprätthålls i sådant skick att kraven på säkerhet och störnings-frihet uppfylls 	<p>Mål 2, 4 och FSM 3*</p> <p>Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el</p>
Ansvar för registrering av elinstallationsföretag	<ul style="list-style-type: none"> Budget - resurser Kompetens Tid Stödjande IT-system 	<ul style="list-style-type: none"> Förvaltning av system och processer som rör företags-registrering Handläggning av företags-registreringar Informations-givning inom området Användar-undersökning - Kolla elföretaget 	<ul style="list-style-type: none"> Utveckling av e-tjänsten företags-registrering i syfte att underlätta för registrering av enskilda firmor Registrering av företag Utvecklad information på webbsidor, i e-tjänster, i telefon-support och i frågor och svar Framtagande av animerade filmer i syfte att tydliggöra företagens skyldigheter och åtaganden 	<ul style="list-style-type: none"> Effektiv och rättssäker handläggning God service till medborgare och företag Korrekt och aktuellt register över aktiva el-installations-företag 	<ul style="list-style-type: none"> Antalet registrerade el-installations-företag motsvarar samhällets behov av tjänsterna El-installations-företagen känner till elsäkerhets-lagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet El-installationer utförs och upprätthålls i sådant skick att kraven på säkerhet och störnings-frihet uppfylls 	<p>Mål 2, 4 och FSM 3*</p> <p>Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el</p>

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

1958, Rune Elmqvist uppfinner den första pacemakern som går att operera in i kroppen. Samma år utför Åke Senning världens första pacemakeroperation.

Information

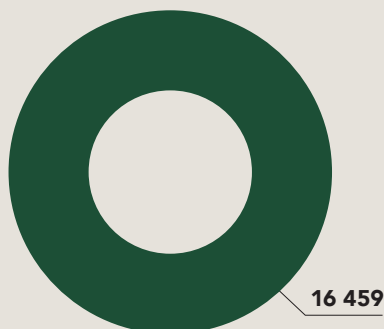
Elsäkerhetsverket har ett aktivt förhållningssätt när det gäller att kommunicera och skapa dialog med allmänheten och elbranschen. Information är ett verktyg som bidrar till att myndighetens övergripande mål uppfylls och att kunskap om uppdrag och verksamhetsresultat sprids i syfte att skapa förtroende och nå berörda målgrupper både externt och internt.

- Kommunikationsarbetet syftar till att öka kännedomen och kunskapen om elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) gällande elanläggningar och elektrisk utrustning hos såväl allmänhet och bransch.

- Kommunikationen ska bidra till att skapa effekter och förändra beteenden gällande elsäkerhet samt förebygga och minska risken för elolyckor och tillbud i samhället.
- Elsäkerhetsverket ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska vara tillgänglig för kontakter med enskilda samt informera allmänheten om hur och när sådana kan tas, vilket framgår av förvaltningslagen (2017:900).

Kostnader fördelade på verksamhet (tkr)

Verksamhetsområdet Information innehåller en verksamhet. Den totala kostnaden för verksamhetsområdet uppgår till 16 459 tkr.

Information

Elsäkerhetsverkets arbete inom information tar utgångspunkt i myndighetens kommunikationsstrategi och syftar bland annat till att öka kännedom och kunskap om elsäkerhet hos berörda målgrupper. Elsäkerhetsverkets kommunikation ska bidra till att öka kunskapen om elsäkerhetsfrågor och kommunikation används som ett strategiskt verktyg i hela organisationen. Kommunikationsarbetet bedrivs integrerat med verksamheten.

Kommunikationsaktiviteterna utgår från myndighetens strategiska mål och förutsättningsskapande mål, se sidan 10. Syftet är att sträva mot visionen Trygg och störningsfri el. En grundläggande utgångspunkt för kommunikationsarbetet är den statliga värdegrunden och den statliga förvaltningsprincipen som utgår från medborgarnytta; legalitet, objektivitet, proportionalitet, service, tillgänglighet och samverkan.

Webbplatser

Myndigheten har fyra webbplatser; elsäkerhetsverket.se, söktjänsterna kollaelforetaget.se och kopplasäkert.se samt intranätet Centralen. Elsäkerhetsverkets externa och interna webbplatser är viktiga nav för kommunikation kring fakta, nyheter, pressmeddelanden och tips om elsäkerhet både externt och internt.

Under 2024 har ett arbete genomförts mot ökad tillgänglighetsanpassning av webbplatserna. I juni fick myndigheten en åtgärdsrapport från Digitaliseringsmyndigheten (DIGG) kring tillgänglighet och de flesta tillgänglighetsrelaterade problemen har hanterats. Funkas rapport kring tillgänglighet 2024 visar att Elsäkerhetsverket gjort framsteg och hamnade på tio i topplistan för Funka Digital Inclusion Awards.

2024 har inneburit ett flertal utmaningar i webbmiljön, vilket ytterligare förstärker och påskyndar behovet av att förnya tekniken på webbplatserna. Elsäkerhetsverket har genomfört en teknisk förstudie för att få vägledning och kunna ta steget vidare mot en mer hållbar webbmiljö. Verksamhetens behov och önskemål har inventerats. Det har också skett en samverkan med andra myndigheter för att höja kunskapen kring tekniska val, användarvänlighet samt behovsinventering kring både webbpublicerings- och kundservicelösning.

Två externa målgruppsundersökningar har genomförts under året. Syftet har varit att få veta mer om målgruppernas behov, vilka de är och varför de besöker webbplatserna. Mer om undersökningarna finns under respektive förvaltningsobjekt.

Användandet av digitala verktyg för undersökning och analys har ökat under 2024. Några exempel på det är; extern undersökning till prenumeranter av myndighetens nyhetsbrev och elinstallatörsföretags kännedom om regelverk och installation av solceller. Tre frågequiz har också tagits fram och publicerats. Det ena riktat till konsumenter med syfte att testa sina kunskaper om produktregler om elsäkerhet. Det andra vänder sig till tillverkare av produkter med syfte att höja kunskapen om regler för området. Ytterligare ett quiz som självskattningsverktyg för importörer och tillverkare har tagits fram i syfte att nå ekonomiska aktörer och på ett lättare sätt öka intresset för regelverket.

En ny funktion som hanterar kakor och samtycke på våra webbplatser och webbdarium har implementerats och konfigurerats.

Elsäkerhetsverket.se

Syftet med webbplatsen är att vara en bas för kunskaps-spridning och information om säkrare elprodukter, säkrare elanläggningar och störningsfri el i samhället. Användaren ska själv kunna hitta information, fakta, regelverk, handböcker och olika e-tjänster via webbplatserna och söktjänsterna. Elsäkerhetsverket.se har innehåll som löpande granskas, kvalitetssäkras och analyseras utifrån behov och målsättningar.

Nya webbsidor kring jämställdhet, hållbarhet och mångfald har arbetats fram och publicerats.

Information om Kolla elföretaget, Koppla säkert, EMC, våra regeringsuppdrag med mera har strukturerats, setts över eller skapats. Myndighetens arbete med seminarier om egenkontrollprogram resulterade i en ny webbsida med inspelning samt inkomna frågor och svar. Webbsidan har publicerats och spridits i nyhetsbrev, sociala medier samt via ett riktat utskick till registrerade elinstallationsföretag.

Antalet unika besökare på webbplatsen var under året knappt 610 000 vilket är en minskning med nästan en tredjedel jämfört med året innan.

Elsäkerhetsverket.se har haft 905 700 besök och drygt två miljoner sidvisningar, så trots minskningen är det en välbesökt webbplats. Några av de mest välbesökta sidorna är IP-klass för märkning av fuktskydd, Föreskrifter, Vad får jag göra själv med el, Installation av el i bad- och duschrum, Auktorisations-typer samt Krav för AL (allmän auktorisation).

Elsäkerhetsverket.se

	2024	2023	2022
Antal unika besökare på webbplatsen	609 500	934 700	857 300

Kollaelföretaget.se

Söktjänsten Kolla elföretaget riktar sig till personer och företag som ska köpa elinstallationstjänster. Den är kopplad till myndighetens register över de elinstallationsföretag som får sälja elinstallationstjänster i Sverige.

Kolla elföretaget har kompletterats med förtydligad möjlighet till sökning på organisationsnummer. Även en funktion för att användaren själv ska kunna ta ut registerutdrag från Kolla elföretaget har lanserats.

Under hösten har Elsäkerhetsverket genomfört digitala kampanjer för att öka kännedomen hos såväl konsumenter som elinstallatörer och elinstallationsföretag och driva trafik till webbtjänsten Kolla elföretaget.

Skisser på ny designlösning har tagits fram och utvecklats under året för att kunna lanseras i inledningen av 2025. Den nya designen med innehåll, färg och symboler kommer att göra det tydligare för användaren att avläsa vad ett visst elföretag får samt inte får utföra. I samband med detta har ett nytt API tagits fram från företagsregistret och ska implementeras i Kolla elföretaget.

Antal sökningar i tjänsten uppgår till cirka 183 000. En ökning från föregående år med cirka fem procent.

Sökningar i Kolla elföretaget

	2024	2023	2022
Antal sökningar	183 100	173 300	186 100

Största andelen av besökarna hittar till söktjänsten via direkt trafik, sökmotorer eller via interna länkar och en mindre andel hittar tjänsten via externa hänvisare. Få besökare kommer via sociala medier, och det finns potential att synas mer både organiskt och genom marknadsföring för att öka kännedomen om söktjänsten.

Kopplasäkert.se

Kopplasäkert.se är en digital tjänst där privatpersoner enkelt kan söka fram om elinstallationsarbetet får utföras av dem själva eller om det måste utföras av ett elinstallationsföretag. Syftet är att motverka olagliga elinstallationer och bidra till ökad elsäkerhet genom att privatpersoner får information om elinstallationsarbete när de köper elinstallationsmateriel, eller står i begrepp att genomföra elinstallationer.

En koppling till fördjupning till regelverket har adderats på Koppla säkert vilket gör att besökaren på både resultatsidor och förklarande sidor kan klicka sig vidare till en undersida på elsäkerhetsverket.se för mer information kring reglerna som styr vem som får göra vad.

Två workshoppar kring Koppla säkert har genomförts och resultatet ligger till grund för kommande utvecklingsarbete under 2025.

Under 2024 har Kopplasäkert.se haft drygt 109 000 besökare totalt. Antalet besökare har därmed ökat med över nio procent jämfört med föregående år.

Besök Kopplasäkert.se

	2024	2023	2022
Antal besök	109 100	100 000	137 400

Under oktober och november genomförde Elsäkerhetsverket en digital kampanj för söktjänsten Koppla säkert. Huvudmålgrupp har varit män 35 – 60 år, ”hemmafixare”; de som står i begrepp att göra elarbeten i bostaden. Sekundär målgrupp har varit familjemedlemmar till huvudmålgruppen i deras roll som påverkare. Annonsering har skett på Facebook, Instagram och Youtube.

Marknadsföring av Koppla säkert via google sök samt Youtube har gett en ökning i trafiken under perioden fram till november.

De största trafikällorna till Koppla säkert kommer från sökmotorer (cirka 34 procent), interna länkar och (drygt 19 procent) och externa hänvisare (drygt 15 procent). Bland de externa hänvisarna finns flera stora butikskedjor som hänvisar till söktjänsten på sina webbplatser vid köp av produkter och elektrisk installationsutrustning.

Under året har ett mindre utvärderingsarbete ägt rum, där en av aktiviteterna har varit att genomföra en extern användarundersökning. Den största delen av besökarna (81 procent) är privatpersoner och därefter kommer elyrkespersoner (åtta procent). Tjänsten träffar därför vår huvudsakliga målgrupp på ett bra sätt. Av de svarande, och som var återkommande besökare, säger 71 procent att de skulle rekommendera tjänsten till någon som har frågor om elinstallationer. 64 procent av alla svarande är 50 år eller äldre, 29 procent mellan 30-49 år och 5 procent mellan 0-29 år. Det är också en tydlig majoritet av män som besöker tjänsten (74 procent).

Marknadsföring och digitala kanaler

Elsäkerhetsverkets målsättning har varit att öka egna publiceringar och närvaron i sociala medier ytterligare under 2024 i syfte att nå myndighetens långsiktiga mål.

Tekniska problem med innehållshantering och schemalagda organiska inlägg gjorde att antalet inlägg halverades under sommaren. Under hösten publicerades färre egna inlägg på sociala medier då sjukfrånvaron bland myndighetens kommunikatörer ökade. Dessa två faktorer står i tydlig relation till statistiken med minskade siffror på webbplatsen under dessa perioder.

Under 2024 har Elsäkerhetsverket sett över budgetfördelningen och sökresultat för att optimera resultatet av marknadsföring via Googleannonsering så kallad GoogleAds. Syftet har varit att med större träffsäkerhet bli synlig för den som står i begrepp att anlita ett elföretag eller kopplar el själv. Resultatet av annonseringen är 187 000 exponeringar och drygt 36 900 klick till webbplatserna från under 2024. Det är en ökning med 19 procent. Under 2024 har färre exponerats för annonserna men fler har klickat vilket bedöms tyda på att relevansen för sökresultaten ökat. Annonserna når troligen fler relevanta målgrupper än tidigare.

Under hösten 2024 utökades myndighetens synlighet genom sökannonsering för utvalda landningssidor och sökord relaterade till elsäkerhetsverket.se, men även genom en kampanj på Youtube för Koppla säkert och Kolla elföretaget.

Totalt har myndigheten 20 700 följare i sociala kanaler som; LinkedIn, Facebook, Instagram, Twitter och Youtube. Det är en ökning från föregående år med cirka 22 procent.

Totalt har 275 unika inlägg gjorts i samtliga sociala kanaler, vilket är en ökning med 11 procent jämfört med 2023. På LinkedIn har antalet inlägg ökat med 20 procent under 2024 jämfört med 2023. På Facebook har antalet inlägg ökat med en procent och på Instagram med 63 procent.

Elsäkerhetsverket har 14 200 följare på LinkedIn, vilket är en ökning med 20 procent. På Facebook har antalet nya följare ökat med fyra procent. På Instagram har Elsäkerhetsverket ett relativt nystartat konto där följarna har ökat med 70 procent.

Sociala medier

	2024	2023	2022
Följare Facebook	5 100	4 900	4 700
Följare LinkedIn	14 200	11 800	8 500
Följare Instagram*	800	400	-

*Instagramkontot aktiverades under 2023.

Marknadsföring via digitala kampanjer

Under året har myndigheten genomfört två digitala kampanjer riktade mot två olika målgrupper: Hemmafixare via YouTube, Facebook och Instagram, samt Företagare via LinkedIn. Kampanjperioden löpte från den 15 oktober till den 24 november. Syftet med kampanjerna har varit att öka kännedomen om tjänsterna Kolla elföretaget och Koppla säkert och driva trafik till deras webbplatser.

Årets kampanjer resulterade i totalt 1 308 639 annonsvisningar och 9 417 länkklick. Kampanjen mot Hemmafixare genererade både hög interaktion och bred kännedom, där Kolla elföretaget presterade bäst på YouTube och Koppla säkert dominerade på Facebook och Instagram. Kampanjen mot Företagare via LinkedIn presterade något sämre i antal klick, men nådde en kvalificerad målgrupp, vilket stärker möjligheten att budskapet har landat hos potentiella användare.

YouTube

På YouTube publicerades totalt fyra filmer (två var för Koppla säkert och Kolla elföretaget). Filmerna exponerades 217 384 gånger, varav drygt hälften sågs i sin helhet. Detta resulterade i en visningsfrekvens på 53 procent, vilket överträffar genomsnittet för myndigheter (cirka 50 procent) och den generella siffran för kanalen (cirka 32 procent). Det är särskilt 15-sekundersfilmen för Kolla elföretaget som bidrog till det höga antalet klick.

Facebook och Instagram

På Facebook och Instagram visades två filmer (en per tjänst) totalt 978 350 gånger för 318 726 unika profiler. Visningsfrekvensen uppgick till 24 procent, vilket är bra för en kampanj med trafikmålsättning. Kampanjerna genererade 8 629 länkklick, Koppla säkert presterade bäst med 835 435 exponeringar och 7 484 länkklick jämfört med Kolla elföretaget som hade 142 915 exponeringar och 1 145 länkklick.

Cirka 87 procent av klickerna kom från män, med störst aktivitet från åldersgruppen 55–65 år. Den högsta klickfrekvensen på 1,07 procent noterades dock bland 25–34-åringar, vilket indikerar intresse i denna grupp.

LinkedIn

På LinkedIn marknadsfördes Kolla elföretaget mot målgruppen företagare. Kampanjen nådde 46 060 unika profiler, med en frekvens på 2,45 visningar per person vilket är en god nivå. 11 500 personer såg minst 15 sekunder av 30-sekunders filmen, med en visningsandel på 30 procent – en stark siffra för LinkedIn. Kampanjen gav totalt 112 877 exponeringar.

De som engagerade sig i kampanjen hade roller som ägare, VD eller projektledare, och arbetade inom branscher som maskintillverkning, företagstjänster, fastigheter, detaljhandel, IT-tjänster och bygg.

SVT Anslagstavlan

Med start under april 2024 har SVT Anslagstavlan som visar samhällsinformation, varvat visning av Elsäkerhetsverkets filmer för de båda webbtjänsterna Kolla elföretaget och Koppla säkert. Där har utrymme getts i mån av plats under året från och med april till december. I de webbplatsundersökningar som genomförts syns tydligt att kanalen höjt intresset för

söktjänsten och att man tagit sig vidare till webbplatsen. Filmerna har haft cirka 10 visningstillfällen i månaden i SVT kanal 1 och 2 samt SVT-Play, med i snitt 500 000 tittare i månaden. Totalt har cirka 4 miljoner tittare haft möjlighet att se inslaget.

Elsäkerhetsverket i medierna

Elsäkerhetsverket fortsätter att planera kommunikation och medieaktiviteter utifrån verksamhetens uppdrag och mål samt omvärldens behov. Som stöd för det arbetet finns Elsäkerhetsverkets kommunikationsstrategi, verksamhetsplan, effektkartläggningar och målgruppsanalyser. Nyheter, pressmeddelanden och sociala inlägg planeras i en särskild publiceringsplan som sprids via en tjänst för pressutskick till mediernas redaktioner. Arbetet följs upp, utvärderas och stäms av löpande via den nyhetsbevakning som görs i redaktionella, sociala- och talade mediekkanaler. En årsanalys tas fram varje år för att genomlysas myndighetens genomslag i redaktionella och sociala medier. 2024 har Elsäkerhetsverket även genomfört en undersökning om myndigheters kontakter med massmedia, Medierelationsbarometern.

Medarbetare från Elsäkerhetsverket blir allt oftare inbjudna till att medverka i diverse radiopoddar. Myndigheten har medverkat kring ämnen som elbränder, solcellsinstallationer och laddning av elfordon. Elektrikerpodden är den poddkanal där Elsäkerhetsverket förekommit flest gånger under året med 22 omnämningen och en räckvidd på cirka 1 000 personer i veckan.

När det gäller exponering i radio för övrigt så har myndigheten nått flest mottagare via Sveriges Radio Ekot med 21 inslag och P1 Morgon med 20 inslag som vardera ger en räckvidd på 536 667 personer i veckan. Inom topp fem finns också nyhetsinslag lokalt, främst P4 Värmland, med 21 inslag och en räckvidd på drygt 27 000 personer per vecka.

Försäljningsförbudet av en laddbox 2023 fortsatte dominera räckvidden för mediegenomslaget i början av året. I samband med Black Friday gick Elsäkerhetsverket ut med ett försäljningsförbud om en luftrenare vilket under november toppade myndighetens mediegenomslag med 76 omnämningen och en räckvidd på drygt 30 miljoner. Programmet Kaliber SR P1 ägnade under

hösten ett inslag åt brister i solcellsinstallationer och Elsäkerhetsverkets tillsyn mot solcellsbranschen vilket också fick stor spridning. De kanaler som dominerat genomslaget för räckvidd 2024 är Sveriges Radio och Sveriges Television. De övriga medier som haft störst räckvidd för myndighetens budskap under året har varit Aftonbladet, NRK (Norsk publicserviceTV) Expressen, Göteborgsposten och TV4.

I slutet av året hade Elsäkerhetsverket 8 837 prenumeranter på pressmeddelanden direkt från myndighetens webbplats.

Elsäkerhetsverket i medierna

	2024	2023	2022
Antal pressmeddelanden	8	10	9
Antal nyheter på webbplatsen	38	51	33

Övriga frågor som fått genomslag i medierna under 2024 har handlat om ämnena drop-shipping, batteri-explosioner, elbränder, avgrävda elkablar, installationer av solceller, åska och säker laddning.

Totalt har Elsäkerhetsverket haft 2 296 omnämnananden i redaktionella och sociala medier, en minskning med 40 procent mot föregående år (3 867 omnämnananden). Under 2024 har myndigheten haft en potentiell räckvidd på drygt 400 miljoner i jämförelse med 2023 då räckvidden var drygt 1 miljard. Minskningen har till största del att göra med det enorma genomslag försäljningsförbudet av en laddbox fick 2023, med publiceringar under lång tid i flera länder.

Nyhetsbrev

Fyra nummer av Elsäkerhetsverkets nyhetsbrev publicerats. Målgrupperna är branschen, elinstallatörer, elinstallationsföretag och allmänheten. Nyhetsbrevet innehåller frågor kring solcellsanläggningar och elbilsladdning, regelgivning, elolycksfall, EMC och andra aktuella elsäkerhetsfrågor. I varje nummer har myndigheten en särskild ambition att lyfta kvinnor inom el- och energibranschen med syfte att visa på intressanta jobb och bra förebilder inom branschen. Ett arbete pågår med att implementera ett nytt webbaserat verktyg för att snabbt och enkelt kunna skapa och skicka nyhetsbrev, anmälningsformulär, enkäter, undersökningar och utvärderingar. Det nya verktyget möjliggör bättre statistik på leveransdata, exempelvis vilka som öppnar och läser nyhetsbrevet.

Vid årsskiftet 2024/2025 hade nyhetsbrevet cirka 20 000 prenumeranter registrerade vilket är en ökning med cirka 600 kontakter under året. Dock ska detta ses med försiktighet då adresser kan vara inaktuella.

Nyhetsbrev

	2024	2023	2022
Antal prenumeranter	20 100	19 500	17 900

Elsäkerhetsverket erbjuder även prenumeration på enskilda nyheter, pressmeddelanden, försäljningsförbud och publikationer via webbplatsen.

Rörlig bild

Rörlig bild används som ett pedagogiskt verktyg i syfte att nå fler och öka intresset för ämnet elsäkerhet i samhället. Film används också i särskilda kampanjer, för bland annat Koppla säkert och Kolla elföretaget eller som stöd för ökad kunskap hos exempelvis elinstallationsföretag. Rörlig bild utgör också ett stöd för medarbetare internt som behöver höja sin kompetens kring elsäkerhet.

Elsäkerhetsverket höll den 21 mars 2024 en digital hearing med temat – Jämställdhet i elektrikeryrket - ett måste för energiomställningen. Talare på hearingen var förutom Elsäkerhetsverket också Energi-myndigheten, två elinstallationsföretag, en elektriker och tre branschorganisationer.

För att sprida kunskap och skapa ökad förståelse hos fler än de som deltog på hearingen, spelades den in. Sju filmer, en film för varje talare, tillgängliggjordes på Elsäkerhetsverkets webb och på Elsäkerhetsverkets Youtubekanal. Filmerna riktar sig till alla som kan göra skillnad i arbetet för en mer jämställd elinstallationsbransch exempelvis elnätsföretag, elinstallationsföretag, studie- och yrkesvägledare, yrkeslärare, utbildningsföretag, elinstallatörer, branschorganisationer och myndigheter. Filmerna har under hösten haft cirka 330 visningar.

Elsäkerhetsverket har under 2024 tagit fram fyra animerade filmer med syfte att komplettera den textbundna information som finns tillgänglig på webben och i våra publikationer. Två av filmerna riktar sig till elinstallationsföretag som registrerar sig hos Elsäkerhetsverket. De handlar om vilka regler och skyldigheter som gäller för ett elinstallationsföretag men ger också stöd till företagets löpande arbete med regelefterlevnad.

Den tredje filmen förklarar skillnaderna mellan två olika bevis på kompetens. Målgruppen är främst lärare och studenter på elutbildningar men kommer också användas i kommunikation till yrkesverkssamma elektriker och elinstallatörer. Mer information om bakgrund och genomförande finns i avsnittet Behörighet för elinstallationsarbete sidan 46.

Den fjärde animerade filmen riktar sig till allmänheten och ska bli ett komplement till vår textbundna information om elolyckor hos privatpersoner. Den beskriver vad som händer vid en elolycka, vad du ska göra när en elolycka inträffar och vad du kan göra för att undvika elolyckor.

Filmerna kommer under 2025 publiceras på webben och myndighetens Youtubekanal samt tillgängliggöras i relevanta kanaler och marknadsförs till målgrupperna. Under 2024 har åtta av myndighetens tidigare producerade filmer översatts till engelska i syfte att öka kunskapen om elsäkerhet för engelsktalande.

Övrig kommunikation

Föreläsningar, seminarier och mässor

Elsäkerhetsverket har medverkat vid 16 seminarier i egna eller andra aktörers regi under 2024. Exempel på det är branschträffar, yrkesdagar, Marknadskontrollrådets arrangemang Din produkt Ditt ansvar, solcellsmässor och andra typer av branscharrangemang.

Vid dessa arrangemang har Elsäkerhetsverkets medarbetare hållit föredrag om regelverk och föreskrifter, elolycksfall, elbränder i bostäder, solcellsanläggningar, batterilagring, egenkontrollprogram, fortlöpande kontroll, produktsäkerhet samt elbilsladdning och statistik för elolyckor.

Elsäkerhetsverkets seminarier om egenkontrollprogram

Alla elinstallationsföretag måste ha ett egenkontrollprogram enligt föreskrifterna ELSÄK-FS 2017:3. I tidigare genomförda tillsynsprojekt har myndigheten konstaterat att det finns brister i många egenkontrollprogram och behovet av kunskaphöjande åtgärder hos elinstallationsföretagen har tydligt identifierats.

Med detta som bakgrund genomförde myndigheten digitala seminarier inom ämnet egenkontrollprogram under våren 2024. Målgruppen för informationsinsatserna

var i första hand företag och organisationer som utför elinstallationsarbete (både på egen och annans anläggning) och som därmed omfattas av kraven som framgår av ELSÄK-FS 2017:3. Det huvudsakliga syftet var att nå ut med grundläggande och tydliggörande information om egenkontrollprogram – och därigenom höja kunskapen hos företagen.

Närmare 2 000 personer anmälde sig till seminarierna och 1 611 deltog totalt på fyra digitala seminarier under våren 2024. Seminarierna genomfördes digitalt med medarbetare från myndigheten som både moderatorer, experter och ansvariga för att ta emot och hantera inkommande frågor. Fokus var att förmedla myndighetens budskap med hjälp av samtalet – för att försöka skapa så stor förståelse som möjligt.

Seminarierna genomfördes genom att gå igenom föreskrifterna paragraf för paragraf och förklara, exemplifiera, ge tips samt låta deltagarna ställa frågor löpande under seminariet. Totalt besvarades ett femtiotal frågor direkt under de fyra seminarierna. Ytterligare 118 frågor besvarades och publicerades senare på myndighetens webbplats. Ett av seminarierna har också publicerats i efterhand på myndighetens webbplats för att fler ska kunna ta del av innehållet.

Svara på frågor

Myndigheten svarar på allmänhetens och yrkespersoners frågor, både via telefon och genom webbverktyg för skriftliga frågor. Frågorna handlar exempelvis om auktorisation, elanläggningar, elprodukter, föreskrifter, allmänna frågor om elsäkerhet med mera.

Skriftliga frågor och svar

Under 2024 har 3 436 skriftliga frågor kommit in till myndigheten, vilket är i nivå med 2023 men är 40 procent fler än vad som inkom under 2022.

Skriftliga frågor och svar

	2024	2023	2022
Antal frågor	3 436	3 471	2 452
Antal svar	3 139	3 176	2 150

Som ett led i arbetet med att underlätta för användarna att hitta relevant och korrekt information, har myndighetens cirka 350 externt publicerade frågor och svar setts över och kvalitetssäkrats.

Utvecklingsarbete

Utvecklingsarbetet med rutiner för dokumentation av frågor startade under 2023. Syftet var att kartlägga innehållet i frågor som kommer in till myndigheten via telefonsupport och skriftliga frågor, samt förbättra kvalitet och effektivitet. Initalt är det avdelningen för Anläggningar som omfattats av arbetet med att dokumentera genom att kategorisera inkomna frågor och svar. Elsäkerhetsverket har arbetat vidare med frågor och svar som inkommer via telefon och mailfrågor till Anläggningsavdelningen för att utveckla tjänsten vidare. 2024 är det första året som myndigheten totalt kan se resultatet av både skriftliga frågor och telefonfrågor fördelas på valda frågealternativ. Fritextsvaren hjälper också till att ge vägledning om det behövs ytterligare frågealternativ.

Under året har de flesta frågorna handlat om solcellsinstallationer, fortlöpande kontroll, brister i elanläggningar och frågor som rör standarder. Totalt har 3 083 frågor till Anläggningsavdelningen besvarats på mejl och telefon 2024. 33 procent kom in via mejlfrågor och 67 procent via telefonfrågor. 90 procent av alla frågor har avslutats direkt i telefonsupporten. När det gäller vidarekoppling till andra avdelningar gick nästan hälften, 45 procent, av hänvisningarna till Produktavdelning. Flest hänvisningar utanför myndigheten fick göras till SEK Svensk Elstandard, vart 10:e samtal.

Publikationer

På Elsäkerhetsverkets webbplats finns ett antal publikationer för nedladdning. Att enbart tillhandahålla nedladdningsbara trycksaker är ett led i myndighetens strategi. Syftet är att hålla nere kostnader samt på sikt bidra till en mer hållbar miljö i samhället.

Totalt har 55 700 publikationer laddats ner från webbplatsen under 2024 vilket är en minskning med nästan en tredjedel från föregående år. Under 2024 har inte lika många publikationer lanserats, vilket är den troliga anledningen till minskningen.

Elsäkerhetsverket har under 2024 tagit fram följande publikationer:

- Elolycksfallsrapport 2023
- Elolyckor i Sverige 2018-2023
- Årsredovisning 2023
- Bränder och brandtillbud i solcellsanläggningar

Bland de publikationer som laddats ner mest är myndighetens föreskrifter, handböcker om elinstallationer för anläggningsinnehavare och arbete med risk för elektrisk fara, samt publikationer om elolyckor och solceller.

Den som vill ha tryckta publikationer kan beställa via print-on-demand hos det tryckeri som Elsäkerhetsverket använder.

Nedladdningar av publikationer (inkl. föreskrifter)

	2024	2023	2022
Antal nedladdade publikationer	55 700	73 900	74 500

Elolycksfallsrapport 2023

Elsäkerhetsverket sammanställer varje år statistik över de skador som uppstått inom arbetslivet på grund av elolyckor. Statistiken bygger på den rapportering som arbetsgivaren enligt Socialförsäkringsbalken 42 kap 10§ är skyldig att göra till försäkringskassan.

Under 2023 registrerades totalt 912 skador på grund av elolyckor. 728 av dessa var skador som inte bedömdes ge sjukfrånvaro.

79 procent av anmälningarna om elolycka i yrkeslivet görs av män, medan kvinnor står för 21 procent av anmälningarna. På grund av att många arbetsgivare fortfarande använder pappersblankett vid anmälan av skada kan det inte sammanställas någon jämförande årsstatistik för denna skadekategori.

Antalet anmälningar rörande elyrkespersoner och elolyckor som bedömdes ge sjukfrånvaro upp till tre dagar minskade något under 2023. Ur ett längre tidsperspektiv är trenden uppåtående för denna skadekategori. Det är framförallt inom yrkesgruppen installations- och serviceelektriker denna trend är tydlig. För skador som bedömdes ge längre sjukfrånvaro än tre dagar sjönk antalet anmälningar under året 2023.

Strömgenomgång är fortfarande den dominerande skadetypen. Det är också fortsatt inom byggverksamhet och tillverkning som de flesta elolyckorna inom arbetslivet sker.

Under 2023 omkom två personer. En arbetsrelaterad olycka och en olycka som skedde på personens fritid.

Det finns ingen skyldighet att anmäla olyckor som sker utanför förvävsarbetet, därför kommer få av dessa till Elsäkerhetsverkets kännedom.

Elolyckor i Sverige

Elsäkerhetsverket har tillgång till den statistik över elolyckor som finns för arbetsrelaterade elolyckor. När det gäller elolyckor som sker på fritiden finns dock inga öppna statistikällor. Under 2024 har Elsäkerhetsverket låtit genomföra en sådan undersökning. Undersökningen har genomförts av Centrum för forskning om samhällsrisker vid Karlstads universitet. Detta är den tredje undersökningen och tidigare undersökningar publicerades 2014 respektive 2019.

För perioden 2018–2023 har sammanlagt 14 dödsfall fördelat på två kvinnor och 12 män inträffat på grund av elolyckor. Det är ett något mindre antal jämfört med tidigare sexårsperiod (2012–2017) med totalt 16 dödsfall fördelat på en kvinna och 15 män. I ett längre perspektiv har antalet döda till följd av elolyckor minskat betydligt de senaste decennierna och har fortsatt att stadigt ligga mellan 1–3 dödsfall per år, med undantag för 2014 och 2018 då det inträffade 4 dödsfall respektive år.

För dödsolyckorna finns ingen tydlig åldersgrupp som utmärker sig med undantag för gruppen män 60–69 år där det har inträffat fem dödsolyckor sedan 2012, att jämföra mot 1–3 olyckor i de övriga åldersgrupperna.

De senaste sex åren har sammanlagt 931 slutenvårdsbesök registrerats med inläggning som resultat. Dessa var fördelade på 183 kvinnor och 748 män vilket ger i genomsnitt cirka 155 besök årligen.

Under den senaste sexårsperioden har sammanlagt 11 832 besök i specialiserad öppenvård registrerats, fördelat på 2 772 kvinnor och 9 060 män. Detta ger ett medeltal av på cirka 1 970 besök per år i den specialiserade öppenvården under denna period. Titta man på det verkliga antalet registrerade besök per år så ses här en trend med ökande antal sedan 2018.

För besök inom slutenvård och öppenvård är det män i yrkesverksam ålder (20–59 år) samt pojkar i de yngre åldrarna (0–19 år) som främst drabbas.

Barn (0-19 år)

Statistiken visar att inga flickor under 20 år har omkommit till följd av elolycka varken under åren 2012–2023. Under samma tidsperiod har sammanlagt tre pojkar i åldrarna 0-19 år omkommit.

I statistiken över antalet besök inom den specialiserade slutenvården går det inte att se någon tydlig trend men sammanslaget ses en minskning av antalet inläggningar om man jämför de tidsperioder som undersökts i denna undersökning och tidigare. Under åren 2012–2017 blev 228 barn inlagda inom den specialiserade slutenvården motsvarande antal under åren 2018–2023 var 187 barn. Även här är pojkarna överrepresenterade.

Även för barn har det skett en ökning av antalet öppenvårdsbesök. Det gäller främst i den yngsta åldersgruppen. Pojkarna i båda åldersgrupperna 0–9 och 10–19 genererar klart fler besök jämfört med flickorna.

Bränder och brandtillbud i solcellsanläggningar

Under 2023 släppte Elsäkerhetsverket rapporten ”Elrelaterade bränder i bostäder 2018-2022”, som visade på ett lågt antal händelser som orsakats av solcellsanläggningar. Under 2024 har en utökad granskning genomförts för just bränder och brandtillbud i solcellsanläggningar. Den utökade granskningen, som inkluderar alla typer av solcellsanläggningar oavsett var dessa är placerade, visar på ett större utfall. Detta är dock fortfarande lågt i jämförelse med andra startobjekt.

Antalet solcellsanläggningar ökar snabbt och mängden bränder och brandtillbud väntas därmed öka. Sverige ligger under det internationella snittet på antal bränder per installerad gigawatt, enligt en studie av universitetet i Edinburg.¹ Detta kan till viss del bero på att de flesta anläggningar i landet fortfarande är nya, och därmed inte har utsatts för slitage som kan avslöja installationsfel och brister i elmateriel. Ett rimligt antagande är därför att även andelen solcellsanläggningar som orsakar brand och brandtillbud kommer öka över tid. Inför 2024 förväntades en fortsatt kraftig utbyggnad, med en prognos på 65 000 nya solcellsinstallationer. Den fortsatta ökningen av antalet solcellsanläggningar tillsammans med allt fler äldre anläggningar kan därmed även innebära långt fler antal händelser än idag.

Sammanlagt under femårsperioden har solcellsanläggningar orsakat 58 brand och brandtillbud. I 45 av händelserna är det mycket troligt att en solcellsanläggning var startobjekt och i 13 av händelserna bedöms det troligt att en solcellsanläggning var startobjekt. Trenden är ökande, men inte i samma höga takt som installationstakten.

¹ Mohd Nizam Ong, NAF, Sadiq, MA, Md Said, MS, Jomaas, G, Mohd Tohir, MZ & Kristensen, JS 2022, 'Fault tree analysis of fires on rooftops with photovoltaic systems', Journal of Building Engineering, vol. 46, pp. 103752. <https://doi.org/10.1016/j.jobee.2021.103752>

Fokusområden

Projekt Barn och unga

Elsäker - utbildningsmaterial för mellanstadiet

Under 2024 har spridning av utbildningsmaterialet *Elsäker* pågått. *Elsäker* riktar sig till mellanstadiet och är en del i ett långsiktigt arbete med kommunikation för grundskolan. Introduktionsfilmen till materialet *Elsäker* har haft drygt 400 000 visningar på Youtube. De fyra lektionerna är framtagna så att man kan använda dem i följdordning.

Lanseringen har gjorts via tidningar, olika lärarplattformar, genom annonskampanjer i sociala kanaler som Facebook, LinkedIn och Instagram samt myndighetens egna kanaler. I sociala medier har *Elsäker* exponerats via Youtube, Facebook, Instagram och LinkedIn. Annonserna visades drygt 1,3 miljoner gånger och genererade nästan 7 000 klick till landningssidan.

En särskild webbsida finns på elsakerhetsverket.se där allt material går att ladda ner och materialet finns även tillgängligt på Youtube. Materialet *Elsäker* har funnits tillgängligt på lärarplattformen *Gratis* i skolan under hösten 2024. Utbildningsmaterialet har annonserats i *Gratis* i skolans nyhetsbrevutskick vid två tillfällen, samt via ytor på startsidan och materialsidan. Utskicket nådde nästan 50 000 mottagare.

Under hösten startades även ett arbete med att ta fram ett lektionsmaterial för lågstadiet, *Bamses* *elskola*.

Elrelaterade bränder i bostäder 2023

Under 2023 släppte *Elsäkerhetsverket* rapporten ”*Elrelaterade bränder i bostäder 2018-2022*”, som visade på en minskande trend för elrelaterade bostadsbränder, men att andelen orsakade av laddbara produkter samtidigt ökat. Under 2024 har myndigheten analyserat ny data för 2023 som visar på en liten minskning av det totala antalet bränder och brandtillbud, men samtidigt på fortsatt ökade kostnader för försäkringsbranschen.

Räddningstjänsten har under åren 2018-2023 gjort nästan 65 000 utryckningar på grund av brand eller brandtillbud i byggnad. Av dessa var nästan 4 200 orsakade av fel i elrelaterad utrustning. Det resulterade i nästan 700 händelser per år i snitt. Av dessa var nästan hälften orsakade av elprodukter.

I den tidigare rapporten för 2018-2022 konstaterades det att laddbara produkter sammantaget ger högst risk för brandspridning, vilket förutom större egendomsskador också innebar att fler blev avtransporterade till sjukvård vid bränder som involverade laddbara produkter. Denna trend fortsätter för 2023 och dessa bränder ger en större andel avtransporterade till sjukvård än övriga elrelaterade brandorsaker. Av 53 personer som fick avtransporteras för sjukvård 2023 orsakades 23 av laddbara produkter.

Jämfört med 2022 ökade antalet försäkringsärenden kopplat till elrelaterade bostadsbränder något under 2023. Laddbara produkter som står för 15 procent av de elrelaterade händelserna som räddningstjänsten rycker ut på utgör endast 1,5 procent av försäkringsärendena 2023.

För hela perioden 2018-2023 inträffade nästan 80 procent av incidenterna under laddning, men detta varierar stort från år till år. För 2023 var siffran 65 procent. Sammantaget är risken alltså som störst under laddning, men händelser kan även ske när man inte laddar.

Samarbete

Samarbeten med andra aktörer är viktigt för att stärka *elsäkerhetsfrågorna* i samhället. Det sker i en mängd olika sammanhang och redovisas under respektive verksamhetsområde. Att fortsätta fånga upp aktuella frågor kring *elsäkerhet* med branschens aktörer har också pågått bland annat i olika referensgrupper. Myndigheten ser branschen som en viktig aktör för fortsatt spridning av kunskap, omvärldsbevakning och input till arbetet att nå ut till viktiga målgrupper.

Verksamhetens kostnader

Kostnader för prestationer och aktiviteter

	2024	2023	2022
Informationsinsatser*	9 434	10 482	11 669
Svara på frågor	6 869	7 067	5 503
Övriga kostnader	156	39	10
Kostnad (tkr)	16 459	17 588	17 182

* Sammanslagning enligt beskrivning på sidan 9.

Verksamhetens totala kostnader för 2024 uppgick till 16 459 tkr vilket är en minskning med 1 129 tkr. Under 2024 har verksamheten haft en minskad budget för kommunikationsinsatser. Den planerade webbutveckling som var tänkt att genomföras samt införande av kundserviceverktyg har flyttats fram.

Analys och bedömning

Kommunikationsinsatser är en förutsättning för att öka kunskapen om elsäkerhet och skapa meningsfulla relationer med målgrupper i samhället vilket påverkar förtroendet för myndigheten. Goda kontakter med såväl företag, medborgare, olika typer av intresseorganisationer och branschorganisationer är därför avgörande för att myndighetens arbete ska ge god effekt. Kommunikationsinsatser är ett viktigt komplement till traditionell tillsyn och regelgivning för att kunna nå ut till fler målgrupper och aktörer i samhället.

Undersökningar och omvärldsanalys ger oss evidens att bygga tillsynsfokus och kommunikationsinsatser från. Bedömningen är att kommunikation har avgörande betydelse för att utveckla verksamheten i rätt riktning. Kommunikationsinsatser kan i vissa fall omfatta både målgrupperna bransch och konsument och på så vis ge effekter på flera strategiska mål.

Kommunikation kring arbetsgivarvarumärket blir allt viktigare. Det ställer i sin tur krav på målinriktat arbete, integrerad kommunikation i myndigheten. Den interna kulturen påverkar hur myndigheten uppfattas externt. I det sammanhanget är goda förutsättningar kring ett hållbart arbetsliv, medarbetarskap och karriärmöjligheter viktiga incitament för myndigheten att utveckla och kommunicera kring.

Relationen med medierna är ett viktigt område för att driva branschens och samhällets utveckling framåt inom elsäkerhetsområdet. Elsäkerhetsverkets pressarbete och experter spelar här en viktig roll. En undersökning som genomfördes i slutet av 2024, Medierelationsbarometern, visar att myndigheten fungerar bra i sina relationer till medierna och att journalisterna uppfattar Elsäkerhetsverket som en öppen och tillgänglig myndighet. 75 procent har idag förtroende för myndigheten, varav 25 procent har ett mycket stort förtroende. Ett starkt förtroende kan vara särskilt viktigt vid krissituationer. Undersökningen visar också att Elsäkerhetsverket kan bli mer proaktiva i pressarbetet, tydligare i kommunikationen med medierna och att journalister önskar fler pressmeddelanden med större nyhetsvärde.

Elsäkerhetsverket bedömer att AI kommer att påverka förutsättningarna för kommunikationsarbete och kommunikatörens roll. AI kan exempelvis användas för att effektivisera kommunikationsområden kring interna arbetsmetoder, webbarbete, sökordsoptimering och mediearbete, research, statistik, analyser, PR, kampanjer och rapporter.

Externa undersökningar och effektkartläggning för webben hjälper oss att matcha vårt innehåll till målgruppernas behov. Genom ständig utveckling och förbättring av innehåll kan besökarna ta del av enkel, tydlig och lättillgänglig information om elsäkerhet. Elsäkerhetsverket bedömer att det är en bra väg att gå för att tillgodose både målgrupperna konsumenter och bransch. I samband med det behövs en långsiktigt hållbar plattform och nya digitala verktyg för att möta framtidens behov kring sökbarhet, snabbhet, relevans och kvalitetssäkring men även effektivare arbetsflöden för medarbetarna.

Betalda kampanjer i digitala kanaler där Elsäkerhetsverket kan nå prioriterade målgrupper har betydelse för räckvidd, antalet engagemang och klick. Det finns en tydlig koppling i exponering och trafik vid pågående kampanjer. En minskad budget under året påverkar det totala genomslaget och antalet som exempelvis besöker söktjänsterna Koppla säkert och Kolla elföretaget. I övrigt kan en ökning ses av antalet följare i samtliga digitala kanaler vilket stärker vår uppfattning om vikten av att jobba proaktivt med kommunikation.

Att antalet besökare på elsäkerhetsverket.se minskat under 2024 kan bero på flera olika orsaker; Ärendet med försäljningsförbud av laddboxen drev upp intresset och besöksantalet till webbplatsen under 2023. Sökordsoptimeringen kring både innehåll och teknik på webbplatsen behöver ses över för att stärka webbplatsens trovärdighet i sökmotorer. Webbplatsen har mycket statiskt och innehåll som behöver ses över och ompubliceras mer frekvent för att anses som relevant i sökmotorer. Nya sök beteenden bland våra målgrupper och AI-drivna verktyg används idag alltmer för att söka och bearbeta information. Detta är några troliga orsaker som påverkat trafiken till webbplatsen.

Mål 1: Det finns en ökad kännedom hos allmänheten om ansvaret för elanläggningar och faror med el

Betalda kampanjer i digitala kanaler är en av de kommunikationsinsatser som Elsäkerhetsverket valt för att öka kännedomen om elsäkerhetsfrågor. Med stor räckvidd kan myndigheten nå prioriterade målgrupper och skapa engagemang och intresse för information och söktjänster. Elsäkerhetsverket kan se en tydlig koppling i exponering och trafik till webbsidor och information under pågående kampanjer. Den minskade budgeten under 2024 har påverkat det totala genomslaget och antalet som exempelvis besöker webbplatsen. I övrigt kan en ökning ses av antalet följare i samtliga digitala kanaler vilket stärker vår uppfattning om vikten av att jobba proaktivt med kommunikation.

Film, självskattningsformulär och quiz används alltmer för att förklara komplex information på ett mer lättförståeligt sätt. Självskattningstest möjliggör också för personer med olika inlärningsvariationer att ta till sig information om elsäkerhet på ett effektivt sätt.

Det finns förhoppning om att öka kunskapen hos medborgare med pedagogiska filmer i syfte att hjälpa dem att göra rätt vid beställning av elinstallationstjänster. SVT:s program Anslagstavlan bidrar till att nå ut till en bred målgrupp och är en aktivitet myndigheten avser fortsätta med under kommande år. Men också genom att sprida filmer på andra sätt exempelvis genom att tillgängliggöra dem på webbplatsen och i sociala kanaler.

Förfrågningar om att medverka i poddprogram ökar. Flera av myndighetens medarbetare har därför medverkat i ett antal poddar under året bland annat kring ämnen som elbränder, solcellsinstallationer och laddning av elfordon. Nischade poddprogram är den talade kanal som toppar antal omnämnanden under året. Det är en bra kanal för att få genomslag mot specifika målgrupper. Ofta önskas medverkan i poddprogram efter att inslag om ämnet tagits upp i bredare kanaler såsom SR Ekot eller andra medier med stor räckvidd. Vi bedömer att det är viktigt för Elsäkerhetsverket att nå ut i flera olika talade medier för att kunna komplettera varandra så bra som möjligt

Mål 2: Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet

Seminarier om egenkontrollprogram

Genom seminarierna om egenkontrollprogram kunde myndigheten på ett enkelt och lättillgängligt sätt nå ut med information till många deltagare vid fyra tillfällen och de fick även chansen att ställa frågor och få svar på dem. Det stora intresset tyder på ett behov hos elinstallationsföretagen att ta del av kunskapshöjande insatser. Elsäkerhetsverket menar att det huvudsakliga syftet med seminarierna – att höja kunskapsnivån hos deltagande elinstallationsföretag kring egenkontrollprogram, har uppnåtts.

Många deltagare tog chansen att ställa frågor till myndigheten under seminarierna, vilket indikerar att det dels finns osäkerhet i ämnet – men också att myndigheten skapat ett bra forum för deltagarna att lyfta sina frågor. Att ett av seminarierna nu finns publicerat på elsäkerhetsverket.se kan också ge kunskapshöjande effekter på längre sikt.

Att koppla samman tillsynsprojekt med informationshöjande insatser bedöms vara en bra kombination. Det ger tyngd åt Elsäkerhetsverkets insatser och bidrar till att skapa förtroende för myndigheten. Att arbeta med kunskapshöjande insatser likt denna är också ett viktigt komplement till den information myndigheten ger via webbplatsen, i digitala kanaler samt via telefon- och mejlsupport.

Elsäkerhetsverket gör bedömningen att den avsatta tiden för planering och genomförande har haft effekt när det kommer till målet att nå ut med information om regelverket kring egenkontrollprogram. Myndigheten bedömer att seminarierna om egenkontrollprogram – på både kort och lång sikt - på ett positivt sätt bidragit till myndighetens strategiska mål "Elinstallationsföretagen känner till elsäkerhetslagens krav och tillämpar reglerna i sin verksamhet."

Att informera om regelverket för elinstallationsföretag är inte en engångsföreteelse. Det finns många företag som utför elinstallationsarbete och som inte tagit del av myndighetens kunskapshöjande insatser. Det startas dessutom nya elinstallationsföretag löpande. Denna typ av insats behöver därför upprepas och arbetas med återkommande för att upprätthålla och även höja kunskapsnivån ytterligare hos elinstallationsföretagen.

Film - för att öka elinstallationsföretagens kunskap om regelverket

I syfte att nå elinstallationsföretagen med information använder Elsäkerhetsverket bland annat film som medium. Det är lätt att sprida vidare och kan användas av dem som jobbar med utbildning, utbildningsrådgivning och rekrytering i elbranschen. För att öka kunskapen hos elinstallationsföretag som ska registrera sig i myndighetens register har två filmer producerades under hösten. Dessa kommer att lanseras under 2025. Filmerna beskriver regler och skyldigheter som gäller för ett elinstallationsföretag men ger också stöd till företagets löpande arbete med gelefterlevnad.

Mål 3 Det finns en kultur i branschen som motverkar elolyckor

Elsäkerhetsverket arbetar för att utveckla statistik och analys av elolyckor och elbränder. Idag kan myndigheten tydligare se var, hur, vilka som drabbas och varför elolyckor uppstår och vad som är orsak till dödsolyckor. I rapporter och undersökningar kring elolyckor och elbränder följer Elsäkerhetsverket trender i samhället. Med det underlaget tar myndigheten ställning till hur det proaktiva arbetet kan förbättras och vilken typ av insatser som ger bäst effekt – tillsyn, marknadskontroll, samarbete och/eller kommunikation. Det ger också möjlighet att rikta informationen till de målgrupper inom branschen där oroande skadetrender kan ses. Ett större utvecklingsarbete pågår kring hur framtida informationsgivning ska se ut för att minska och motverka elolyckor samt hur datadriven information ska tillgängliggöras på myndighetens webbplats.

Mål 4: Energiomställningen och användningen av energieffektiv teknik kan ske säkert och störningsfritt

Elsäkerhetsverkets analyser av undersökningar visar att andelen solcellsanläggningar som orsakar brand och brandtillbud förväntas öka över tid då allt fler äldre anläggningar förses med solel. Antalet frågor kring solceller och installationer ökar, både från allmänhet och från medier.

I samband med att myndighetens rapport publicerades lyfte försäkringsbranschen problemet och visade oro för ökade kostnader i sammanhanget. Elsäkerhetsverket bedömer att det kommer att krävas mer förebyggande

arbete med information kring solcellsanläggningar, vad som gäller vid installation och fortlöpande kontroll av solcellsanläggningen. Säkra solcellsinstallationer kräver en kunnig besiktningskår och upplysta konsument/ anläggningsinnehavare. Även ökad kunskap och ansvar hos de som utför solcellsinstallationer behövs. I detta sammanhang ser Elsäkerhetsverket att mer informationsinsatser behövs både till bransch och konsument.

Ett arbete startade under 2024 för att nå så många installatörer av elproduktionsanläggningar som möjligt. Enkäter till både företagsledning och utförare skickades till cirka 6 000 elinstallationsföretag. Syftet har varit att nå ut brett för att ta reda på möjliga orsaker till bränder kopplat till solcellsinstallationer. På så vis kan Elsäkerhetsverket förhoppningsvis upptäcka någon eller några möjliga risker som skulle kunna förebyggas i både planering och utförande av en solcellsanläggning. Myndigheten hoppas att det kan bli en hjälp för företag att bygga trygga och säkra solcellsinstallationer över tid och att det är ett effektivt arbetssätt för att nå många med samma information, genom direkta utskick kompletterat med stickprovskontroller. Resultatet kommer att vara klart i början av 2025.

Mål 5: Handeln med elektriska produkter sker på ett ansvarsfullt sätt.

Försäljningsförbud och konsumentnära frågor om elprodukter är ofta det som ger Elsäkerhetsverket störst genomslag i medierna. Det medför ofta ett tryck på kommunikationsarbetet såväl reaktivt som proaktivt. Elsäkerhetsverket ser till att viktig information finns framtagen och tillgänglig så att medarbetare och organisation är förberedda. Elsäkerhetsverket bedömer att medarbetares och talespersoners bemötande och budskap bidrar till en balanserad publicitet som till största delen ger ett neutralt tonläge i media.

Under 2024 har arbetet med att planera kommunikation ihop med marknadskontroll fortsatt. Genom att planera marknadskontrollinsatserna underlättas kommunikationen av resultaten med bransch och konsument. Elsäkerhetsverket ser effekterna av planerade insatser både som ett ökat antal frågor från konsument och företag, men också i intresse från medierna och bra utrymme i medier med stor räckvidd som exempelvis Sveriges radio och SVT.

Inom området elektriska produkter görs kommunikationsinsatser till konsumenter med fokus på att öka konsumentens möjligheter att göra säkra val inför ett köp. Upplysta konsumenter sätter också press på försäljnings- och importörsleden som får en får en ökad förståelse för vikten av produktsäkerhet och regeluppfyllnad.

Behovet av utbildning är stort för importörerna vilket framkommer av de välbesökta seminarierna ”Din produkt, Ditt ansvar” som Elsäkerhetsverket genomför tillsammans med flera av de andra myndigheterna inom Marknadskontrollrådet. Att filma utbildningsinsatser och seminarier och tillgängliggöra på webbplatsen och i sociala kanaler ser myndigheten som ett bra sätt att nå ut till ännu fler. Kommunikationsinsatserna förstärks också genom att exempelvis quiz skapats för att på ett enkelt sätt nå ut till tillverkare, importörer och konsumenter. Elsäkerhetsverket bedömer att den typen av kommunikationsinsatser kan utvecklas på fler verksamheter i myndigheten.

Med energiomställningen använder vi mer el i vår vardag. Det gäller både installationer och elektriska produkter och det gäller både barn och vuxna. Att öka kunskapen hos våra yngsta medborgare bedömer Elsäkerhetsverket kan ge effekt på lång sikt. Det kan också ge effekt för syskon, föräldrar och

vänner. Den som fått förståelse som barn för hur el ska hanteras har sannolikt större möjlighet att som vuxen bidra till ett elsäkrare samhälle.

På lång sikt hoppas Elsäkerhetsverket nå ut till alla barn i skolan så att färre elolyckor och incidenter sker. I rapporten Elsäkerhet i Sverige som genomförs med femårsintervall, kan myndigheten se att antalet elolyckor bland barn har minskat något senaste fem åren.

Elsäkerhetsverket bedömer att det behövs fortsatt spridning och tillgängliggörande av de läromaterial som tagit fram, bland annat genom egna publiceringar och i form av riktade kampanjer och annonsering på lärarplattformar där målgrupperna nås på bästa sätt.

Verksamhetslogik Information

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och är en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. På nästa uppslag beskrivs ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom verksamheten Information.

1944, Erik Wallenberg uppfinnar en förpackning bestående av fyra liksidiga trianglar och Ruben Rausing satsar på idén. 1963 lanseras den tegelstensformade förpackningen som ofta används till drycker.

Verksamhetslogik Information

Projekt/ uppdrag	Resurser	Aktiviteter	Prestationer
Elsäkerhetsverket.se	<ul style="list-style-type: none"> Budget Kompetens Tid Kommunikationsstrategi 	<ul style="list-style-type: none"> Tekniskt utvecklingsarbete och implementation Utveckling av webbinnehåll, funktioner och tillgänglighet Intern och extern information 	<ul style="list-style-type: none"> Förstudie och analys av webbpubliceringsverktyg Nya webbsidor jämställdhet, miljöarbete, egenkontrollprogram, fortlöpande kontroll, elektromagnetisk kompatibilitet Tillgänglig webbplats
Press, PR och sociala medier		<ul style="list-style-type: none"> Planera och skriva artiklar, nyheter, nyhetsbrev och pressmeddelanden Hantera pressfrågor Mediecoaching Planera och producera film Planera, skriva och publicera nyheter i sociala medier 	<ul style="list-style-type: none"> Plan för press- och nyheter Publicering av nyheter enligt plan och indikation Statistik och genomslag i redaktionella medier Årsanalys mediegenomslag 8 pressmeddelanden 38 nyheter 4 nyhetsbrev Publicering av inlägg i sociala medier enligt plan och indikation Statistik och genomslag i sociala medier
Projekt Barn och unga		<ul style="list-style-type: none"> Planering, genomförande och utvärdering av fortsatt spridning av utbildningsmaterialet "Elsäker" Extern och intern information 	<ul style="list-style-type: none"> Annonsering lärartidningar, Lektion.se och "Gratis i skolan" Kampanj i sociala medier: Youtube, Facebook, Instagram och LinkedIn
Publikationer, informationsmaterial, film, utbildning		<ul style="list-style-type: none"> Planera, skriva och revidera rapporter och publikationer Publicera och sprida information om publikationer i pressmeddelanden och nyhetsbrev Extern och intern information 	<ul style="list-style-type: none"> Rapporter Årsredovisning Kommunikationsstrategi 2024-2026
		<ul style="list-style-type: none"> Planera och producera film Översättning till engelska av 8 befintliga filmer 	<ul style="list-style-type: none"> 7 filmer från hearing om jämställdhet på webben och Youtube 4 animerade filmer om elsäkerhetsregler Publicerat engelska versioner av 8 filmer
		<ul style="list-style-type: none"> Planering, produktion, genomförande och analys av digitala seminarier om egenkontrollprogram 	<ul style="list-style-type: none"> 4 seminarier Drygt 1 600 antal deltagare Besvarade frågor under seminarierna samt på webbplats i efterhand Inspelning av seminarier tillgänglig på webbplatsen esvarade frågor Utvärdering bland deltagare
Frågor och svar	<ul style="list-style-type: none"> Ta emot och besvarar inkommande frågor Föra statistik och följa upp Frågor och svar på webbplatsen Intern och extern information 	<ul style="list-style-type: none"> Myndigheten har besvarat 3 139 skriftliga frågor Statistik och uppföljning av skriftliga frågor och svar Planering av kvalitetssäkring av externa frågor och svar samt svarsbanken Intern information 	

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Effekter	Effekter	Effekter/ slutmål
<ul style="list-style-type: none"> • 905 737 besök på webbplatsen • Drygt 2 miljoner besökta webbsidor • 49 % privatpersoner och 51 % branschbesökare • Silverplats i Funkas Tillgänglighetsbarometern 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedom om elsäkerhetsfrågor hos allmänhet och bransch • Ökat antal besökare som hittar den information de söker • Webbplats som stödjer myndighetens mål för digital utveckling • Datadrivna analyser och statistik på webbplatsen 	Mål 1-5*
<ul style="list-style-type: none"> • Cirka 2 300 omnämningen i redaktionella medier • Räckvidd redaktionella medier drygt 400 miljoner • Cirka 20 000 prenumeranter på nyhetsbrev • Ökat antal följare i sociala kanaler 22% • Ökat antal inlägg i sociala medier med 11% 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kunskap om elsäkerhet • Minska antalet elolyckor i hemmet • Minska antalet elrelaterade bränder i bostäder • Kännedom och uppmärksamhet för webbtjänsten • Fler använder Koppla säkert • Fler avstår från att fixa själva och förstår att de ska anlita proffs 	Mål 1-5* och FSM 1-4
<ul style="list-style-type: none"> • 10 000 besök på webbsidan material Elsäker • 6000 visningar filmer på webbsidan • 3000 som genomfört quizz Elsäker • 1,7 miljoner visningar via kampanjer i sociala medier • 7000 klick till webbsidan • 50 000 nåddes av nyhetsbrev Gratis i skolan 	<ul style="list-style-type: none"> • Höja kompetensen kring el bland lärare • Höja kompetensen om elsäkerhet bland barn och föräldrar • Väcka intresset för utbildning och yrken inom el- och energiområdet 	Mål 1-5*
<ul style="list-style-type: none"> • 73 900 nedladdningar av publikationer 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedom och kunskap hos våra målgrupper om olika elsäkerhetsfrågor • Elrelaterade olyckor och bränder minskar 	Mål 1-5*
<ul style="list-style-type: none"> • Drygt 554 000 visningar av filmer på Youtube 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedom och kunskap hos våra målgrupper om olika elsäkerhetsfrågor • Elrelaterade olyckor och bränder minskar 	Mål 1-5*
<ul style="list-style-type: none"> • Upplevd kunskapsförflyttning enligt deltagarna själva • Deltagare nöjda med formatet enligt undersökning • Deltagare fick svar på sina frågor • Företag och enskilda individer kan ta del av kunskapshöjande material i efterhand på elsäkerhetsverket.se 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedom och kunskap om egenkontrollprogram hos elinstallationsföretagen • Ökad regelefterlevnad • Fler egenkontrollprogram som uppfyller kraven 	Mål 2*
<ul style="list-style-type: none"> • Säkrare, relevant och korrekt information till besökare • Indikationer på aktuella frågor och behov av utveckling information 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad kännedom och kunskap hos våra målgrupper om olika elsäkerhetsfrågor • Elrelaterade olyckor och bränder minskar 	Mål 1-5*

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Övrig återrapportering

1500-talet, Knäckebröd, även kallas för spisbröd, hårt bröd eller hårdbröd, härstammar från Sverige.

Övrig återrapportering

Social Hållbarhet

Kompetensförsörjning

Omvärlden förändras och det påverkar Elsäkerhetsverket uppdrag. En god kompetensförsörjning är nödvändig för att myndigheten ska kunna utföra sina uppdrag och nå verksamhetens mål. Arbetet med att säkra kompetensförsörjningen handlar dels om åtgärder för att attrahera och rekrytera rätt kompetens och dels om att behålla kompetens genom att låta medarbetarna utvecklas i sin yrkesroll för att kontinuerligt tillgodose kompetensbehovet på sikt.

Arbetet med rekrytering och nya roller har pågått under 2024. Expertroller har införts för att tydliggöra arbetsuppgifterna och möjliggöra för myndigheten att attrahera ny kompetens vid rekrytering. Rekrytering av expertroller har lyckats bra. Det har skapats en utvecklingsplan för den medarbetare som börjat, vilket följer den modell som beslutades i samband med att de nya rollerna skapades.

Elsäkerhetsverket har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare. Det innebär ett hållbart arbetsliv där medarbetarna aktivt kan bidra med sin kompetens för att prestera på en hög nivå och där statens värderingar präglar och utgör grunden i vårt arbetsmiljöarbete, vår kultur. Det innebär även att det finns möjlighet till kompetensutveckling för framtida förändringar i uppdrag och roll, i syfte att ta tillvara individens kompetens, behov av utveckling samt möjlighet till karriär.

Attrahera och rekrytera

Under 2024 har tio medarbetare rekryterats. Nio medarbetare har slutat under året, sex medarbetare har fått nya jobb och tre har gått i pension.

Elsäkerhetsverket arbetar med att bygga vårt arbetsgivarvarumärke - en attraktiv arbetsgivare för befintliga och framtida medarbetare. Myndighetens attraktivitet som arbetsgivare beror på flera faktorer. Det handlar om arbetsuppgifter, utvecklingsmöjligheter, arbetsmiljö, värdegrunder, vilket ledarskap samt medarbetarskap som kännetecknar myndigheten samt vilka anställningsvillkor och förmåner som erbjuds. Elsäkerhetsverket arbetar aktivt för ökad jämställdhet

och likabehandling och med att utveckla ett tillitsbaserat ledarskap och medarbetarskap. Myndigheten har även utvecklat arbetet med rekryteringsprocessen och med att förbättra introduktionen. Erfarna medarbetare introducerar och ger hjälp och stöd till nyanställda kollegor och diskuterar frågor som naturligt dyker upp i myndighetsrollen. På det sättet delar både erfarna och nyanställda medarbetare kunskaper och erfarenheter med varandra.

Utbildningar som är obligatoriska för alla nyanställda är bland annat introduktionsutbildningen "Att arbeta som statligt anställd" som vi tar fram tillsammans inom RIS (Rörlighet i staten), "Din roll i staten – gemensamma spelregler" en webbutbildning som Statskontoret tillhandahåller, digitala utbildningar i informationssäkerhet som myndigheten tillhandahåller och en digital utbildning i säkerhetsskydd från Försvarshögskolan, med mera.

Återkopplingen från nya medarbetare är att rekryteringsprocessen upplevs som professionell, effektiv och öppen samt att myndigheten uppfattas som en attraktiv arbetsplats.

Behålla och utveckla

Arbetet med kompetensförsörjning innebär också att behålla och utveckla medarbetare. Elsäkerhetsverket arbetar med strategisk kompetensförsörjning genom kompetensidentifiering och kompetensplanering, ett arbete som bidrar till att få en klar bild av vilka kompetenser myndigheten behöver för framtida förändringar i uppdrag och roll.

Det finns ett stort engagemang och hög kompetens bland medarbetarna. Elsäkerhetsverket jobbar med att vara en lärande organisation och tar årligen fram en plan för de utbildningar som anordnas internt. Genom en dialog mellan chef och medarbetare, både i utvecklingssamtal och löpande under året, skapas möjligheter för individuell kompetensutveckling. Medarbetare tar fram individuella kompetensutvecklingsplaner tillsammans med sin närmaste chef. I det arbetet ser myndigheten vilka kompetenser som kan utvecklas dels genom intern kunskapsöverföring och dels genom externa utbildningar.

Elsäkerhetsverket har medarbetare med kompetens som är både bred och djup. Medarbetarna växlar mellan olika projekt, grupper och roller som en del av sitt lärande och sin kompetensutveckling. Kompetensutvecklingen sker även genom gemensamma utbildningsinsatser och seminarier och genom digitala utbildningar som finns tillgängliga och som medarbetare kan genomföra enligt en fastställd plan. Även utbildning som vänder sig till branschen används för internutbildning.

Under 2024 har Elsäkerhetsverket erbjudit kompetensutveckling inom en rad olika områden. Myndigheten arbetar idag med digitala utbildningar inom dataskydd, informationssäkerhet och hållbarhet. De utbildningar som genomförts under året är bland annat "Att leda utan att vara chef" via RIS (Rörlighet i staten), utbildning i järnvägsteknik för ingenjörer och Försvarshögskolans grundkurs i säkerhetsskydd.

För att höja myndighetens kompetens inom artificiell intelligens (AI) har jurister, medarbetare på IT samt två avdelningschefer gått utbildning med fokus på det rättsliga området inom AI. Ledningsgruppen och chefer har fått utbildning i hur vi kan använda AI i vår verksamhet. På verksdagarna fick hela myndigheten en föreläsning om datadriven utveckling och analys. Läs mer under avsnittet nedan "Utveckla verksamheten genom Artificiell intelligens, AI" på sidan 72.

Årligen återkommande utbildningar ges inom bland annat regelgivning, ärendehandläggning och tillsyn. Utbildning i hjärt- och lungräddning, halkkörning och brandutbildning genomförs löpande med 2-3 års intervaller. Vid ett antal tillfällen under året har frukostseminarier genomförts, i syfte att internt dela med sig av kunskap och erfarenheter inom aktuella områden. Dilemmaövningar i tvärgrupper med olika teman genomförs, dels som ett led i att hålla den statliga värdegrunden aktuell och dels i utbildnings- och utvecklingssyfte. Myndighetens medarbetare får vid behov möjlighet till medieträning och utbildning i klarspråk.

Staten i Värmland utvecklar myndigheterna genom samarbete

Med syfte att öka statens förmåga och effektivisera användningen av skattemedel, har en ökad samverkan inletts mellan myndigheter med säte i Värmland. Det handlar bland annat om att dela resurser och kunskap, minska sårbarheten och att bidra till statens attraktivitet som arbetsgivare. Staten i Värmland är en arbetsgivare med dragningskraft där anställda och verksamheter bidrar till framtidens samhälle.

Myndigheterna förenas av uppdraget från medborgarna och drivs av att den samlade nyttan blir större än summan av de enskilda myndigheternas resultat. Vi testar, utforskar och bygger kunskap och delar med oss av lärande. Inom Staten i Värmland finns 12 nätverk (inom ekonomi, controlling, digital verksamhetsutveckling, dataskyddsombud, registratur, miljöledning, informationssäkerhet, HR, verksamhetsstödschefer, verksamhetsutveckling, verksamhetsjuridik samt upphandling) där alla myndigheter har en representant i varje nätverk.

Rörlighet i staten

Elsäkerhetsverket är medlem i Rörlighet i staten (RIS) som är ett samarbete över myndighetsgränser. Där delas idéer, erfarenheter och kunskap som stärker medarbetare och utvecklar verksamheten. Tillsammans har vi ambitionen att göra staten till Sveriges bästa arbetsplats. Genom RIS kan våra medarbetare:

- Dela erfarenheter i nätverk – med kollegor från andra myndigheter.
- Prova på att jobba på en annan myndighet – via in-/utlån eller praktik.
- Utvecklas i sin yrkesroll – genom medverkan i skräddarsydda program och kurser.

RIS har 12 olika nätverk som man kan delta i. Tre olika typer av utbildningar har genomförts under 2024, Leda utan att vara chef, Ledarskapsutveckling för chefer och ledare och Introduktionsutbildning - att arbeta som statligt anställd. Tre digitala inspirationsföreläsningar finns att ta del av: Digitalisering med AI i offentlig förvaltning, Den nya åldern eller Ålderism? och Strategier för självledarskap och kollektivt ledarskap. Det har genomförts totalt 15 in- och utlån av personal mellan myndigheter under 2024.

Elsäkerhetsverket bedömer att myndigheten har den kompetens som behövs för att utföra de uppdrag som framgår av instruktionen, regleringsbrevet och regeringsuppdrag. Det finns en stor efterfrågan på de kvalificerade medarbetare som finns inom Elsäkerhetsverket från den bransch myndigheten verkar i. Det innebär en rörlighet bland medarbetarna. Rörligheten innebär till viss del ökande kostnader för rekrytering, introduktion och effektivitetsförluster men bidrar även till lärande, utbyte och kompetensväxling.

Utvecklingssamtal och lönesättning

Arbetet med att behålla kompetensen fortsätter med en differentierad och saklig lönesättning. Årets lönerrevision mottogs positivt då alla chefer arbetade efter samma modell och där arbetet med att premiera prestation och skicklighet uppskattades av medarbetare och fackliga organisationer. Under 2024 har nya lönekriterier tagits fram och använts i utvecklingssamtal och lönesamtal och lönesättningen har i år upplevts tydligare och uppfattas som både differentierad och saklig.

Arbetsmiljö

En förutsättning för en god arbetsmiljö är ett närvarande ledarskap där varje chef har regelbundna avstämningar med sina medarbetare och finns tillgänglig i verksamheten. Elsäkerhetsverkets chefer följer regelbundet upp medarbetarnas arbetsmiljö, såväl fysisk som organisatorisk och social.

För att skapa en tydligare struktur och arbeta mer systematiskt med arbetsmiljöarbetet har en särskild arbetsmiljögrupp bildats tillsammans med de fackliga organisationerna, skyddsombud och arbetsgivaren. En plan har tagits fram, som ska öka fokus på arbetsmiljön relaterat till den psykosociala arbetsmiljön. Myndigheten arbetar även med kulturen och med våra värdegrunder bland annat genom dilemmaövningar.

Under året har myndigheten tagit fram rutiner och mallar för personalsamtal (omtanksamtal, rehabilitering samt svåra samtal). Alla chefer har även genomfört en gemensam utbildning med workshops och coachande samtal för att kunna föra konstruktiva samtal på ett kvalitativt sätt. Myndigheten har startat upp ett arbete med ett utbildningspaket i medarbetarskap, självledarskap och ledarskap. Utbildningen kommer att användas på arbetsplatsträffar.

I hållbarhetsarbetet och arbetet med arbetsgivaransvar ser myndigheten att det i samhället idag är många som lever med ett riskbruk när det gäller alkohol. Därför vill Elsäkerhetsverket som en god arbetsgivare inte bidra med ytterligare socialt tryck i den frågan. Elsäkerhetsverket bekostar därför inte alkohol vid intern personalrepresentation.

På arbetsplatsträffar arbetar myndigheten med övningar och frågeställningar bland annat genom det material som den digitala kunskapsbanken Schyst.se¹

tillhandahåller. Genom att bli mer medveten om egna förutfattade meningar, andras perspektiv och allas lika värde, skapas förutsättningar för att kommunicera jämlikt och inkluderande. Jämställdhet och mångfald är viktigt för att uppnå en social hållbarhet. Målet är en öppen kultur där alla känner sig inkluderade.

I syfte att motverka korruption deltar myndighetens medarbetare även i interna dilemmadiskussioner.

Elsäkerhetsverket utsågs 2021 till behörig myndighet inom ramen för visselblåsarförordningen (2021:949). Under 2022 inrättades en extern och en intern kanal för visselblåsningar. Vid årets slut hade myndigheten inte tagit emot någon visselblåsning under 2024.

Likabehandling och jämställdhet

Elsäkerhetsverkets plan för aktiva åtgärder för att minska riskerna för diskriminering och trakasserier, utifrån samtliga diskrimineringsgrunder, följs upp årligen. I Elsäkerhetsverkets instruktion står att myndigheten ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet. Jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas. Det innebär att ett jämställdhetsperspektiv måste finnas med i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen – från förslag, till genomförande och utvärdering.

Elsäkerhetsverket har genomfört en kartläggning av normplattformen som utgör en strategisk kompass. Den visar myndigheten hur arbetet med normer och inkludering står sig, både gentemot lagstiftning och interna målsättningar. Myndigheten har tittat på sex aspekter av verksamheten: Ledarskap och självledarskap, Erbjudande och interaktion, Kommunikation, Verksamhetsstyrning, Rekrytering och arbetsgivarvarumärke och Fikakultur och välbefinnande.

Kartläggningen fungerar som en nollmätning som:

- fångar var organisationen befinner sig i dag, vilka normer som förhindrar inkludering, mångfald och jämställdhet,
- ger förslag på metoder för att vända de negativa normerna så att de istället främjar inkludering i verksamheten och
- skapar en plan med åtgärdsförslag och anpassade mål för att stödja organisationens utveckling mot en mer inkluderande arbetsplats.

¹ Region Värmland i samarbete med Attraktionskraft Värmland.

Arbetet har genomförts genom att, med stöd av dataanalys och AI, samla in och analysera relevanta dokument och information från myndighetens webbplatser. Den analysen har kompletterats med information via enkätsvar och intervjuer samt en workshop tillsammans med referensgrupp och representanter från facket.

Alla medarbetare har fått kompetensutveckling i normer, social hållbarhet och jämställdhet samt presentation av resultatet från kartläggningen. Varje medarbetare och chef måste få kunskap i hur de ska göra för att vi tillsammans ska skapa inkludering och öppenhet på arbetsplatsen. Arbetet kommer att fortsätta med att prioritera bland åtgärdsförslag som redovisats i en rapport, upprätta en handlingsplan och införa de åtgärder som prioriterats.

Myndigheten kommer nu att införa ett arbetssätt med könsekvensanalys. Det är en metod som används för att analysera beslut och dess potentiella effekter på kvinnor, män, flickor och pojkar. Myndigheten tittar också på och utvecklar frågeformulär och andra verktyg som används vid inspektion av produkter och anläggningar för att uppmärksamma jämställdhetsaspekter och andra inkluderingsområden i våra arbetsprocesser och beslutsunderlag.

Lönekartläggning

I den lönekartläggning som gjordes under 2024 har myndigheten kunnat konstatera att det inte föreligger några osakliga löneskillnader grundade på kön mellan grupper av män och grupper av kvinnor, som utför lika eller likvärdigt arbete.

Nya arbetssätt

I oktober 2023 flyttade myndigheten in i ett nytt aktivitetsbaserat huvudkontor. Målbilden för nya arbetssätt är en effektiv och flexibel arbetsplats som har förmåga att anpassa verksamheten till nya förutsättningar och som tar tillvara på den tekniska utvecklingen. Lokalytan har minskats ner och ingen medarbetare har en fast arbetsplats. I stället väljs en plats utifrån vilken typ av arbete som ska utföras. När det gäller utformningen har yteffektivitet varit i fokus. Alla ytor ska kunna användas av alla och till olika saker. Det har inneburit att ytan har minskat nästan med en fjärdedel. Omställningen har utvärderats kontinuerligt tillsammans med medarbetarna och ställt krav på anpassning och kompromisser under 2024. Medarbetarna är mycket nöjda och trivs bra på det nya kontoret.

Myndigheten ska vara en attraktiv och kompetent organisation då statens kompetens utvecklar samhället. Målet är att skapa ett välfungerande arbetsliv och god arbetsmiljö, ett arbetssätt och ett arbetsliv som bygger på miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Myndighetens medarbetare har möjligheten att teckna överenskommelse om att arbeta hemifrån upp till 49 procent av arbetstiden. Nästan alla medarbetare har valt att teckna överenskommelse om distansarbete.

Medarbetarundersökning

För att utvärdera, analysera och förbättra arbetsmiljön använder Elsäkerhetsverket bland annat en medarbetarundersökning som är en viktig del i vårt systematiska arbetsmiljöarbete. Den gör det möjligt att följa upp de aktiva åtgärder som beslutats när det gäller att minska riskerna för diskriminering.

En medarbetaundersökning genomfördes senast i december 2023. Syftet är att upptäcka risker i arbetsmiljön i allmänhet, men även risker för diskriminering, repressalier och andra hinder för allas lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Den är en viktig del av arbetsgivarens uppföljning och utveckling av arbetsmiljön. Enkäten genomförs enskilt och är anonym. Det var en hög svarsfrekvens vilket gav ett mycket bra underlag till det fortsatta arbetet som skett under 2024. Svaren sammanställs även avdelningsvis och utgör därefter ett diskussionsunderlag på avdelningarnas arbetsplatsträffar och är ett underlag för avdelningens interna arbete när det gäller förbättringar av arbetsmiljön och likabehandling. Under 2024 har alla avdelningar tagit fram en handlingsplan över vilka områden man behöver arbeta vidare med och åtgärder för att förbättra dem. Dessa handlingsplaner följs kontinuerligt upp på arbetsplatsträffar. En ny medarbetarundersökning är planerad till våren 2025.

Utveckla verksamheten genom Artificiell intelligens - AI

När vi använder en kombination av AI-lösningar och mer klassiska analysmetoder för att dra nytta av data och samlad erfarenhet, kan vi ta välgrundade beslut och göra träffsäkra prognoser genom datadrivna analyser.

För att höja myndighetens kompetens inom AI har jurister och medarbetare på IT gått utbildning med fokus på det rättsliga området inom AI. Ledningsgruppen och chefer har fått ett föredrag av Konsumentverket där de berättat hur de jobbat med att införa AI-lösningar för deras Chatt. AI for Executiv har genomförts för ledningsgruppen, en digital föreläsning om hur AI kan

användas i verksamheten. Genom samarbete med andra myndigheter har vi fått föredrag kring hur de jobbar med att införa AI.

På Elsäkerhetsverkets gemensamma verksdagar fick hela myndigheten en föreläsning om datadriven utveckling och analys. Elsäkerhetsverket befinner sig på en transformerande resa, vilket innebär att alla kommer att börja göra saker som inte gjorts tidigare. Därför samlades alla medarbetare för att prata om de analyser av data som görs och för att diskutera vilka analyser man skulle vilja göra, av vilken data och hur den datan skulle kunna struktureras. Representanter för alla avdelningar har sedan arbetat vidare i en workshop för att ta fram analysområden där myndigheten önskar arbeta vidare med datadriven analys.

Data är en värdefull tillgång som tillsammans med AI kan effektivisera myndighetens verksamhet i såväl externt som internt perspektiv. Det handlar om att få fatt i information som finns i systemen, leta specifik information i stora urval med mera. Genom AI kan myndigheten få fram mer och bättre underlag till våra analyser. Arbetet med datadriven analys kommer fortsätta under 2025.

Utveckla nytt digitalt handläggarstöd

Myndighetens ärendehanteringssystem är i grunden ett diariesystem och det finns ett behov av ett stöd vid handläggning för att nå ökad användbarhet, mer likvärdig och rättssäker handläggning samt för att skapa ett bättre och effektivare arbetsflöde.

Elsäkerhetsverket startade under 2023 arbetet för att utveckla ett handläggarstöd. Systemet bygger på en idé som Länsstyrelsen tagit fram tillsammans med en systemleverantör. Systemet är driftsatt för verksamheten tillsyn av elektrisk utrustning. Det har inneburit att handläggningen effektiviserats då den är både snabbare och enklare. I början av 2025 driftsätts systemet för verksamheten auktorisation och därefter fortsätter utvecklingen av systemet för övriga verksamheter och beräknas sedan pågå under ett par år. Ett samarbete med Kammarkollegiet har inletts runt det handläggarstöd som Elsäkerhetsverket utvecklat. Myndigheten delar med sig av egenutvecklad kod och Kammarkollegiet gör detsamma för deras egenutvecklade kod. På det viset undviks att myndigheter betalar flera gånger för samma kod. Att myndigheter samarbetar kring lösningar är en viktig förutsättning för att kunna hänga med i den snabba digitala utveckling som sker idag.

Översyn av projektmodellen

Elsäkerhetsverkets projektmodell behövde anpassas till de projekt som är återkommande och myndighets-specifika. Generella projektmodeller ger inte tillräckligt med stöd för ett effektivt arbete i tillsyns- och marknads-kontrollprojekt.

Den största skillnaden med den nya projektmodellen är att den är skalbar, samt att den innehåller en tydlig ansvarsmodell. Att den är skalbar innebär att det finns två huvudingångar, projekt eller en insats. Syftet med denna indelning är att skapa en bra balans mellan behovet av styrning, uppfyllande av formalia-krav och enkelhet vid tillämpning av modellen. Till projektmodellen knyts olika metoder, verktyg och mallar som ger stöd till projektets olika roller och faser. Detta stöd tillhandahålls digitalt via intranätet.

Hälsa

För att stimulera till hälsofrämjande aktiviteter har alla medarbetare möjlighet att få ersättning för friskvård. Ersättningen är maximalt 3 500 kronor per år. Medarbetare har även möjlighet att utöva friskvård en timme per vecka på arbetstid.

Elsäkerhetsverket har ett bra samarbete med företags-hälsovården. För att förebygga rygg- och nackbesvär erbjuds medarbetarna en ergonomisk genomgång av arbetsplatsen, dels i samband med nyanställningar men även vid behov. Under året har alla medarbetare fått en utbildning i ergonomi.

Sjukfrånvaro

Den samlade sjukfrånvaron uppgick 2024 till 2,8 procent av den totala arbetstiden vilket är något högre än 2023 då den uppgick till 2,7 procent. Ökningen 2024 beror på en ökad andel långtidssjukfrånvaro. Sjukfrånvaron bland kvinnor har minskat, medan sjukfrånvaron bland män samt i åldersgruppen 50 år eller äldre har ökat det senaste året.

Elsäkerhetsverket har som mål att medarbetare ska kunna återgå i arbete så snart som möjligt efter sjukskrivning. Arbetsgivaren följer kontinuerligt rehabiliteringsprocesser och ger det stöd som behövs och tar även stöd och hjälp av företagshälsovården i dessa frågor.

Sjukfrånvaro (procent)

	2024	2023	2022
Totalt	2,8	2,7	2,1
Kvinnor	2,9	3,7	3,2
Män	2,8	1,9	1,2
29 år eller yngre	0,0	3,5	0,6
30–49 år	1,4	2,1	1,8
50 år eller äldre	4,1	3,2	1,8
Andel långtidssjukskrivna av totalt antal sjukskrivna (60 dagar eller mer)	44,0	41,6	20,1

Personalstatistik

Myndigheten hade vid utgången av året 57 anställda jämfört med 56 för 2023. Medelantalet anställda har uppgått till 55, vilket är samma som för 2023. Antalet årsarbetskrafter har uppgått till 52 vilket är samma som året innan. Under året har totalt nio medarbetare valt att avsluta sin anställning medan myndigheten välkomnat tio nya medarbetare.

Miljömässig Hållbarhet

Miljöledning

Elsäkerhetsverket driver ett miljöarbete som ständigt utvecklas och förbättras, för att bidra till att komma närmare Sveriges miljömål. Elsäkerhetsverket ska inom sitt miljöarbete utgå från gällande miljölagstiftning, och sträva efter en långsiktig hållbar utveckling för att värna om kommande generationers fortsatta tillgång till viktiga naturresurser. Elsäkerhetsverket gör årligen en genomgång av miljöledningssystemet med utgångspunkt i kraven i förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Miljöredovisning lämnas enligt ovanstående förordning till regeringen och Naturvårdsverket.

Elsäkerhetsverket har ett förenklat miljöledningssystem. För att kunna arbeta i riktning mot målen i vår miljöpolicy, finns en handlingsplan, där de konkreta målen för miljöarbetet i organisationen är specificerade. Varje enskild medarbetare ska i vardagen bidra till att nå myndighetens miljömål.

Ledningsgruppen och cheferna har det övergripande ansvaret för att miljöarbetet bedrivs enligt plan, utvecklas och utvärderas kontinuerligt. Det finns även en arbetsgrupp som driver det praktiska arbetet framåt. Gruppens roll är att se över arbetet med miljö och hållbarhet samt hur miljöutredning, miljöpolicy och handlingsplanen med mål följs upp och uppdateras.

I arbetet ingår också att identifiera nya insatser som Elsäkerhetsverket kan göra för att förbättra vår miljö.

Under året har bland annat den information kring miljö och hållbarhet som finns publicerad externt och internt på Elsäkerhetsverkets webbplatser aktualiserats.

Ett mål är att höja kunskapsnivån kring miljö och hållbarhet i myndigheten. Under 2024 har en introduktionsutbildning till hållbar utveckling genomförts och fortsätter i början av 2025 med utbildningen introduktion till Agenda 2030 till alla medarbetare. Insatsen bidrar till att höja kunskapsnivån samt påminner om att tänka hållbart och betydelsen av det. Det ger även en gemensam grund att ta hållbarhetsarbetet vidare ifrån.

I samband med genomgången av miljöledningssystemet görs en uppföljning av miljömålen. Ett av målen är att "Elsäkerhetsverket ska sträva efter att begränsa utsläpp av klimatpåverkande gaser genom att inte öka koldioxidutsläppen". Myndighetens största miljöpåverkan är resor och målsättningen enligt den framtagna handlingsplanen är att minska påverkan genom att exempelvis hålla digitala möten istället för fysiska. Elsäkerhetsverket strävar efter att nyttja miljöbilar i de fall man behöver använda bil för tjänsteresor. Under 2024 har resandet ökat i förhållande till hur det såg ut under pandemin, men nivån ligger markant under hur det såg ut 2019 och tidigare. Möten och utbildningar genomförs digitalt i allt större uträkning.

Elsäkerhetsverket medarbetare har möjligheten att teckna överenskommelse om att arbeta hemifrån vilket minskar antalet resor till och från jobbet.

Elsäkerhetsverket jobbar för att minska avfall och bidra till ett ökat kretsloppssamhälle. Det sker bland annat genom att minska användningen av kontorspapper, minimera andelen av IT-utrustning som går till destruktion genom krav i IT-upphandling och i möjligaste mån ska miljömärkta konferensanläggningar bokas.

Myndigheten har sedan oktober 2023 ett nytt och mer yteffektivt kontor i Kristinehamn. Det har inneburit att ytan har minskat med nästan med en fjärdedel. Möbler från det tidigare kontoret har också återanvänts. Eftersom det här är ett tätare hus som utrustats med en modern klimatanläggning minskas även elkostnaderna. De gamla lokalerna hade brister i bland annat värme och ventilation.

Avgiftsbelagd verksamhet

Offentligrättsliga avgifter

Elsäkerhetsverkets verksamhet finansieras i huvudsak med en elsäkerhetsavgift, vilket är reglerat i elsäkerhetslagen (2016:732). Även verksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet finansieras med denna avgift sedan 2021, trots att den verksamheten regleras i annan lagstiftning.

Elsäkerhetsavgiftens storlek är reglerad i förordning (2017:1040) om elberedskapsavgift, nätövervakningsavgift och elsäkerhetsavgift. Regeringen har beslutat att full kostnadstäckning ska gälla för elsäkerhetsavgiften, det vill säga att de kostnader myndigheten har för uppgifter vi gör med stöd av elsäkerhetslagen (2016:732), ska täckas av elsäkerhetsavgiften.

Under 2024 var elsäkerhetsavgiften 11,10 kronor per uttagspunkt för lågspänning och 905 kronor per uttagspunkt för högspänning. Intäkten uppgick under 2024 till 71 477 tkr. Elsäkerhetsavgiften genererade 2024 ett underskott på 6 143 tkr. Det ackumulerade saldot uppgår till ett underskott på 4 471 tkr vilket motsvarar 6 procent av intäkterna. Myndigheten överläter till regeringen att bedöma avgiftens storlek.

Myndigheten administrerar även uppbörderna av elberedskapsavgift och nätövervakningsavgift och har i uppdrag att redovisa intäkterna för dessa avgifter i årsredovisningen.

För elberedskapsavgiften gäller full kostnadstäckning, varför Elsäkerhetsverket ska redovisa både intäkter och kostnader för elberedskapsverksamheten som elberedskapsmyndigheten Affärsverket Svenska kraftnät (SvK) har. Elberedskapsavgiften finansierar verksamhet

vid SvK. För räkenskapsåret 2024 överstiger kostnaderna budgeten med 58 procent. Kostnaderna för 2024 är betydligt högre än intäkterna och årets resultat uppgår till ett underskott på 103 102 tkr. Det ackumulerade underskottet uppgår till 430 254 tkr, vilket motsvarar 77 procent av avgiftsintäkterna. SvK har lämnat prognos till Elsäkerhetsverket avseende kostnader för elberedskap för de kommande åren. Enligt prognosen kommer kostnaderna att öka under 2025 vilket medför att det ackumulerade underskottet riskerar att fortsätta öka under 2025. Regeringen har 2024 beslutat att höja elberedskapsavgiften för att på sikt uppnå full kostnadstäckning. Avgiften höjdes med cirka 130 procent för att uppnå full kostnadstäckning år 2028. Elberedskapsavgiften är 90 kronor per uttagspunkt för lågspänning och 4 897 kronor per uttagspunkt för högspänning från och med 1 januari 2024. Elsäkerhetsverket överläter till regeringen att bedöma avgiftens storlek i förhållande till anslag för elberedskap.

Elsäkerhetsverket tar även ut en ansökningsavgift av de som ansöker om en auktorisation som elinstallatör. Myndighetens kostnader för att handlägga inkomna auktorisationsansökningar uppgår till 1 648 tkr och finansieras av elsäkerhetsavgiften. Bemyndiganden om att ta ut avgiften finns i elsäkerhetslagen (2016:732).

För ansökningsavgiftens storlek med mera gäller bestämmelserna i 9–14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass 3 tillämpas.

I tabellen nedan redovisas intäkter och kostnader för Elsäkerhetsverkets avgiftsbelagda verksamhet. Samtliga avgifter tillförs inkomsttitel 2552: Övriga offentligrättsliga avgifter.

Belopp i tkr

Verksamhet	Ink. tit.	+/- 2023	Budget int. 2024	Int. 2024	Budget kost. 2024	Kost. 2024	+/- 2024	Ack. +/- 2024	Utgå. 2024
Offentligrättslig verksamhet									
Ansökningsavgifter	2552	0	1 945	1 879	0	0	0	0	0
Elberedskapsavgift	2552	-327 152	244 841	556 023	417 000	659 125	-103 102	-430 254	
Nätövervakningsavgift	2552	0	32 969	32 977	0	0	0	0	0
Elsäkerhetsavgift	2552	1 672	72 200	71 477	77 087	77 620	-6 143	-4 471	
Ersättning för provade produkter	2811	0	0	334	0	0	0	0	0
Summa (tkr)		-325 480	351 955	662 690	494 087	736 745	-109 245	-434 725	

*Ansökningsavgiften, nätövervakningsavgiften samt ersättning för provade produkter omfattas inte av kravet på full kostnadstäckning och därmed redovisas inga kostnader för dessa avgifter i tabellen. Intäkten för provade produkter uppgår till 334 tkr varav 21 tkr avser intäkter för dröjsmålsränta och inkassoavgifter.

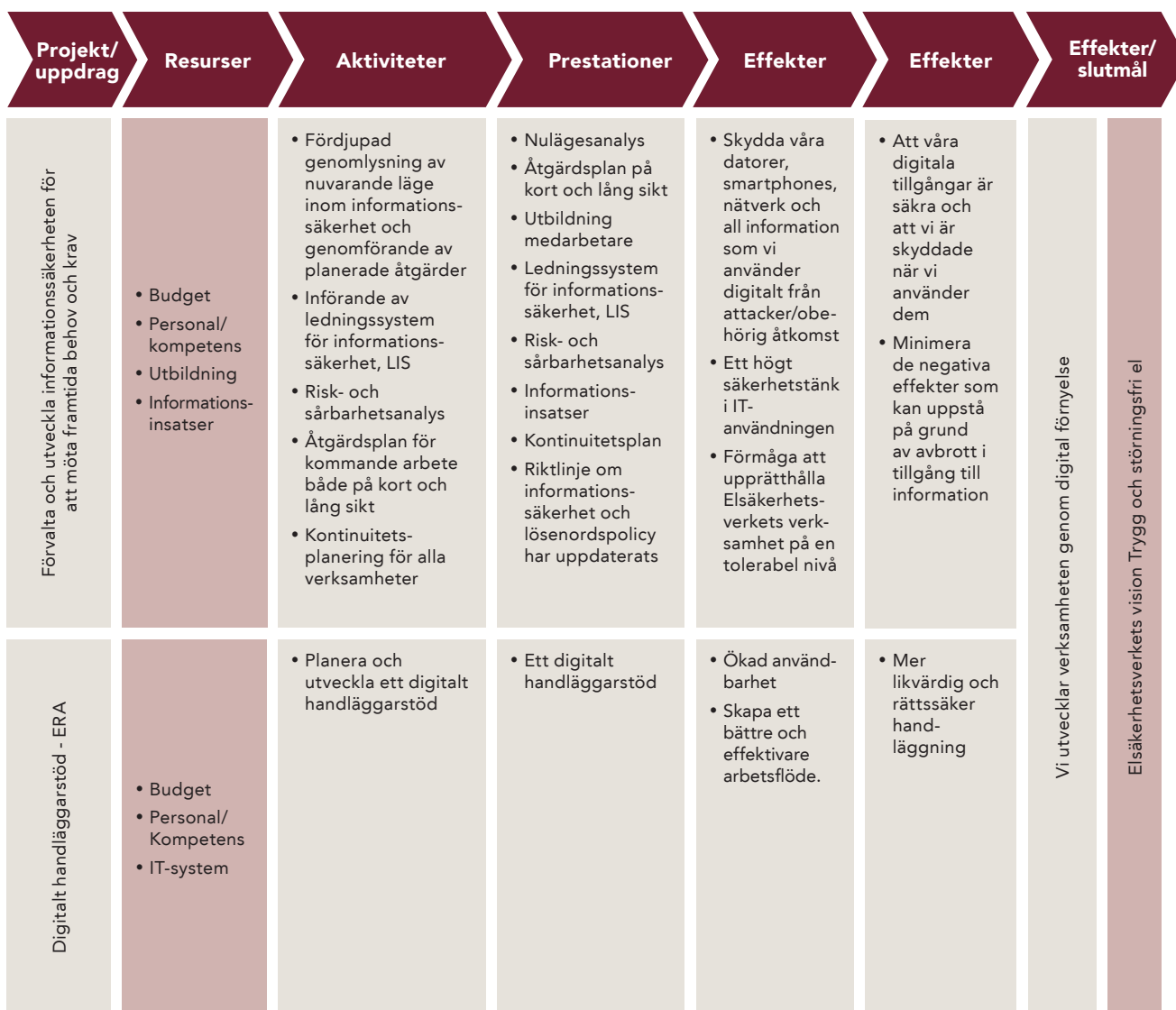
Övriga ersättningar

När det gäller marknadskontroll av elektrisk materiel åläggs parten i de fall produkten får försäljningsförbud, att betala myndighetens kostnader för inköp och provning. Bestämmelser som rör rätten att ta ut ersättning för inköp och provningskostnader finns i bland annat elsäkerhetslagen (2016:732). Ersättningen tillförs inkomsttitel 2811. Intäkten uppgick 2024 till 334 tkr varav 21 tkr avser intäkter för dröjsmålsränta och inkassoavgifter.

Verksamhetslogik Förutsättningskapande mål

Verksamhetslogik är ett systematiskt sätt att beskriva verksamhetens förutsättningar, genomförande och förväntade resultat. Elsäkerhetsverket använder verksamhetslogik både på förhand för planering och i efterhand för uppföljning och utvärdering. Verksamhetslogik illustrerar hur saker och ting antas hänga ihop och vara en utgångspunkt för prioriteringar, analys och justeringar i verksamheten. Nedan beskrivs ett urval av de projekt eller uppdrag som myndigheten arbetar med inom myndighetens förutsättningskapande mål.

Verksamhetslogik Förutsättningskapande mål

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10

Verksamhetslogik Förutsättningskapande mål

Projekt/ uppdrag	Resurser	Aktiviteter	Prestationer	Effekter	Effekter	Effekter/ slutmål
Utveckla verksamheten genom Artificiell intelligens, AI	<ul style="list-style-type: none"> Budget Personal/ Kompetens IT-konsult Utbildning 	<ul style="list-style-type: none"> Riktad kompetens- utveckling för specifika roller som chefer, jurister och medarbetare på IT Kompetens- utveckling för alla medarbetare Workshop tillsammans med medarbetare Informations- insatser 	<ul style="list-style-type: none"> Förändrade arbetsätt inom alla våra verksamhets- områden Kunskap om olika rättsliga regler som gäller vid utveckling, upphandling och användning av AI 	<ul style="list-style-type: none"> Öka effektiviteten och rätts- säkerheten i verksamheten 	<ul style="list-style-type: none"> Effektivisera myndighetens verksamhet i såväl externt som internt perspektiv 	Vi utvecklar verksamheten genom digital förnyelse
Elsäkerhetsverkets handlingsplan för jämfällhetsintegrering.	<ul style="list-style-type: none"> Budget Personal/ Kompetens Utbildning 	<ul style="list-style-type: none"> Genomföra aktiviteter enligt myndighetens handlingsplan för jämfällhets- integrering Informationsinsatser 	<ul style="list-style-type: none"> Digital hearing – Jämställdhet i elektrikeryrket – ett måste för energi- omställningen Framtagande av könsuppdelad statistik Analysen kring hur elolyckor och tillbud i arbetslivet drabbar kvinnor respektive män Kartläggning av normplattformen, en strategisk kompass en åtgärdsplan för att bli mer inkluderande kompetens- utveckling i normer, social hållbarhet och jämfällhet 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad kunskap och förståelse Mer inklu- derande arbetsplats 	<ul style="list-style-type: none"> Att det finns relevanta utbildningar och att det finns kvinnor som vill söka dessa Fler kvinnliga elinstallatörer och elektriker 	Vi arbetar aktivt för jämställdhet och likabehandling
Vi är en lärande organisation med engagerade och kompetenta medarbetare	<ul style="list-style-type: none"> Budget Personal/ Kompetens Utbildning 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeta med strategisk kompetens- försörjning genom kompetens- identifiering och kompetens- planering skapa möjligheter för individuell kompetens- utveckling Införa expertroller för att tydliggöra arbetsuppgifterna och möjliggöra att attrahera ny kompetens vid rekrytering Utveckla myndigheten till en mer lärande organisation 	<ul style="list-style-type: none"> En plan för de utbildningar som anordnas internt. Individuella kompetens utvecklingsplaner Gemensamma utbildnings- insatser och intern kompetens överföring genom seminarier och även genom digitala utbildningar Digitala utbildningar som är obligatoriska för alla med- arbetare inom dataskydd och informations- säkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> En tydligare bild av vilka kompetenser myndigheten behöver för framtidiga förändringar i uppdrag och roll Behålla och utveckla medarbetare Minskad sårbarhet internt Möjlighet att utvecklas inom sin roll och inom myndigheten 	<ul style="list-style-type: none"> Att behålla och utveckla medarbetare Att attrahera framtidiga medarbetare 	Vi är en attraktiv arbetsgivare för befintliga och framtida medarbetare

Elsäkerhetsverkets vision Trygg och störningsfri el

Indikatorer på verksamhetens riktning

* Information om myndighetens mål finns på sidan 10.

Övriga uppdrag

Jämställdhetsintegrering

Under 2020 utsågs Elsäkerhetsverket av regeringen till att bli en JIM-myndighet. JIM står för Jämställdhetsintegrering i myndigheter och innebär att vi ska bedriva ett utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering under perioden 2021-2025.

Målet och syftet är att jämställdhetsperspektivet ska finnas som en naturlig tr d i samtliga processer och arbeten. Exempelvis i ledningens strategiska arbete, i verksamhetens planering, i genomförande av aktiviteter och vid uppföljning av verksamheten. Jämställdhetsperspektivet ska integreras i processer, indikatorer, mål samt m tetal.

Elsäkerhetsverket tittar på hur verksamheten kan bli mer jämställd internt och på vad som kan göras för att den bransch som myndigheten verkar inom ska bli mer jämställd. Elsäkerhetsverket strävar efter att få en jämnare könsfördelning inom respektive personalkategori i samband med rekryteringar. Kravprofiler som öppnar för personer med varierande bakgrund har kompletterats med könsneutralt bildval och val

av relevanta rekryteringskanaler i samband med annonsering. Myndigheten arbetar vidare med att revidera rutiner för rekrytering. För att m ta framtida verksamhetsbehov undersöks vilken kompetens myndigheten som helhet behöver. Myndigheten har inte ändrat kraven på kompetensnivån utan har istället formulerat annonserna bredare.

Elsäkerhetsverket arbetar efter en framtagen handlingsplan för jämställdhetsintegrering. Fem huvudområden har identifierats att arbeta vidare inom:

- Elsäkerhetsverkets interna kultur och ledarskap,
- rekryteringsprocessen,
- auktorisationsprocessen,
- elolyckor och analys av statistik, samt
- processen vid marknadskontroll och anl ggningstillsyn.

Myndigheten har under året startat upp ett antal projekt i enlighet med handlingsplanen. De redovisas under respektive verksamhet i årsredovisningen.

Informationssäkerhet

Under 2024 genomförde Elsäkerhetsverket mätningen Cybersäkerhetskollen från Myndigheteten för samhällsskydd och beredskap, (MSB). Cybersäkerhetskollen används som ett verktyg för att stödja uppföljning och förbättring av det systematiska informations- och cybersäkerhetsarbetet. Resultatet ger underlag för planering och prioritering och med regelbunden uppföljning kan utvecklingen följas över tid.

Cybersäkerhetskollen visade att både kunskap och åtgärder inom IT-säkerhetsområdet går enligt plan. Elsäkerhetsverket fick godkänt redan 2023 och har till 2024 förbättrat resultatet ytterligare. Cyberhoten utvecklas snabbt och förutsättningarna ändras vilket gör att arbetet med att förbättra vår säkerhet pågår hela tiden. Myndigheten följer kontinuerligt MSB:s rekommendationer och implementerar dem.

Under 2023 genomfördes en fördjupad genomlysning av informationssäkerheten. Då skapades en åtgärdsplan för arbetet både på kort och på lång sikt. Justeringar i arbetssätt har genomförts och införlivats i den utbildning och övning i säkerhetsarbete som regelbundet ges till medarbetarna. Elsäkerhetsverket arbetar med digitala utbildningar inom dataskydd och informationssäkerhet som är obligatoriska för alla medarbetare. En viktig del är säker lösenords- och e-posthantering samt angripares metodik för exempelvis nätfiske och bedrägerimejl. Riktlinjer om informationssäkerhet för medarbetare samt myndighetens Lösenordspolicy har reviderats och uppdaterats.

Tekniska åtgärder baserade på både den fördjupande genomlysningen och Cybersäkerhetskollen har genomförts i ett särskilt tekniskt säkerhetshöjande projekt tillsammans med vår IT-partner under 2024. Projektet har utgått från de tekniska åtgärder som gavs högsta prioritet i Cybersäkerhetskollen och genomlysningen. Arbetet avslutades med en ny fördjupad genomlysning för att utvärdera åtgärderna och belysa eventuella nya prioriterade åtgärder. Resultatet av detta gav sedan inriktningen för fortsatt arbete med tekniska åtgärder inom informationssäkerhet under 2025.

Hösten 2024 genomfördes också ett projekt med syfte att utveckla myndighetens ledningssystem för informationssäkerhet. Det kommer fortsätta under 2025.

Kontinuitetsplan för IT-system är genomförd för att säkra upp prioriterade processer inom myndigheten.

Behovet av en säker identifiering vid inloggning till datorer och system har ökat och användarnamn/lösenord räcker inte längre. Att införa multifaktorsautentisering (MFA) är en viktig del i Elsäkerhetsverkets säkerhetshöjande arbete. För detta kommer Försäkringskassans e-identitet för offentlig sektor (EFOS) att användas. Förutom MFA till IT-miljön också ger det möjlighet att ytterligare säkra identitet när medarbetare får tillgång till Elsäkerhetsverkets IT-miljö via arbetstelefonen (som e-post och chattfunktion), samt införa Follow-me-print, vilket också ökar säkerheten för utskrifter. Införandet beräknas vara klart under våren 2025.

Resurseffektivitetskrav inom ekodesign och energimärkning

Elsäkerhetsverket arbetar för att omställningen till ett mer effektivt resursanvändande kan genomföras utan att produktsäkerheten blir åsidosatt.

Myndigheten ingår i arbetsgruppen Ekodesign. I arbetsgruppen bidrar Elsäkerhetsverket med att läsa texter och föreslå det innehåll och de ändringar som myndigheten anser krävs, för att följa säkerhetsregelverket.

Arbetet sker genom att medarbetare deltar på arbetsgruppens möten, läser och kommenterar dokument samt genom att myndigheten har en representant i uppdragets ledningsgrupp sedan 2021. Under 2024 har ett ledningsgruppsmöte inom Ekodesign hållits digitalt.

Under 2024 har Elsäkerhetsverkets arbete inom Ekodesigngruppen varit inriktat på reparerbarhetsindex för torktumlare, förslag för revidering av ekodesign och energimärkning för ugnar, hållare och köksfläktar samt på kommande krav på laddare för elfordon.

Insatser för höjd kunskap om elektromagnetisk kompatibilitet

Elsäkerhetsverket har under året arbetat med insatser för höjd kunskap om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) enligt regeringens anvisningar i regleringsbrevet. Uppdraget sträcker sig fram till 15 september 2025 och en separat delredovisning¹ lämnas till regeringen samtidigt som årsredovisningen för 2024.

Uppdrag att genomföra den nationella strategin för marknadskontroll

Regeringen har den 30 juni 2022 fattat beslut om en nationell strategi för marknadskontroll. De marknadskontrollmyndigheter som omfattas av EU:s marknadskontrollförordning och Tullverket har fått i uppdrag att, från och med den 25 juli 2022 till och med den 31 december 2025, genomföra den nationella strategin.

Den nationella strategins syfte är att främja ett konsekvent, övergripande och samlat tillvägagångssätt för marknadskontroll och för tillämpningen av harmoniserad unionslagstiftning i Sverige. Marknadskontrollen ska tillse att säkra produkter tillhandahålls och att ekonomiska aktörer kan verka på lika villkor på den inre marknaden. De berörda myndigheterna kommer att fokusera på tre mål för att stärka den svenska marknadskontrollen:

- Effektivare kontroll
- Utökad samarbete
- Ökad kunskap

Arbetet med uppdraget beskrivs mer under avsnittet Tillsyn av elektrisk utrustning, sidan 29.

¹ Insatser för höjd kunskap om elektromagnetisk kompatibilitet 24EV1322.

1775, Torbern Bergman grundade den svenska vattenindustrin.
Han var en av grundarna till den moderna kemin och
dessutom astronom, geograf och fysiker.

Finansiell redovisning

81

Resultaträkning

Belopp i tkr		2024	2023
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	77 620	73 081
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	0	282
Intäkter av bidrag		70	61
Finansiella intäkter	not 3	394	326
Summa		78 083	73 750
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 4	-53 445	-50 798
Kostnader för lokaler		-3 479	-2 848
Övriga driftskostnader	not 5	-19 520	-18 970
Finansiella kostnader	not 6	-161	-83
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 478	-1 051
Summa		-78 083	-73 750
Verksamhetsutfall		0	0
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras	not 7	662 690	347 074
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-662 690	-347 074
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Belopp i tkr		2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 8	0	0
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	not 9	962	741
Summa		962	741
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 10	884	1 076
Maskiner, inventarier med mera	not 11	2 237	2 583
Pågående nyanläggningar	not 12	0	0
Summa		3 122	3 659
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	not 13	1 167	665
Övriga kortfristiga fordringar	not 14	109	76
Summa		1 277	742
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 15	1 441	1 051
Övriga upplupna intäkter	not 16	7	0
Summa		1 448	1 051
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 17	-1 359	-1 941
Summa		-1 359	-1 941
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 18	11 383	10 808
Summa		11 383	10 808
Summa tillgångar		16 832	15 059
Kapital och skulder			
Myndighetskapital			
Statskapital	not 19		
Balanserad kapitalförändring	not 20	223	24
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		223	24
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	not 21	0	181
Övriga avsättningar	not 22	1 726	1 860
Summa		1 726	2 041
Skulder med mera			
Lån i Riksgäldskontoret	not 23	3 827	4 331
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	not 24	2 250	2 122
Leverantörsskulder		3 932	2 210
Övriga kortfristiga skulder	not 25	839	859
Summa		10 849	9 522
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 27	3 902	3 450
Övriga förutbetalda intäkter	not 26	133	22
Summa		4 034	3 472
Summa kapital och skulder		16 832	15 059

Anslagsredovisning

Belopp i tkr		Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Anslag	Ingående överföringsbelopp						
Utgiftsområde 21 1:9 Ramanslag Elsäkerhetsverket ap. 1 Elsäkerhetsverket	1 891	77 016	0	0	78 907	-77 620	1 287

Elsäkerhetsverket får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3 % av föregående års tilldelning 73 427 tkr enligt regleringsbrevet. Enligt regleringsbrevet disponerar Elsäkerhetsverket en anslagskredit på 2 310 tkr. Anslaget är räntebärande.

Under 2024 har Elsäkerhetsverket betalat 57 000 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i enlighet med regleringsbrevet. Betalningen avser abonnemangsavgift för radiokommunikationssystemet RAKEL.

Elsäkerhetsrådet är från och med 2023 inte längre ett insynsråd och utses ej längre av regeringen. Numera är rådet ett rådgivande organ och ledamöterna utses av generaldirektören för en bestämd tid, normalt tre år. Elsäkerhetsrådet består av högst nio medlemmar förutom generaldirektören och under året har fyra möten hållits. Ersättningen till rådets medlemmar är, som tidigare, 1250:- per möte. Anslagsposten får användas för ersättning till ledamöter i Elsäkerhetsrådet.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Not 7	Avgift	Beräknat belopp	Inkomster 2024
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter		Elsäkerhetsavgift	72 200	71 477
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter		Ansökningsavgift	1 945	1 879
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter		Nätövervakningsavgift	32 969	32 977
2552 501 Övriga offentligrättsliga avgifter		Elberedskapsavgift	244 841	556 023
2811 125 Övriga inkomster av statens verksamhet		Ersättning för provade produkter	0	313
2811 125 Övriga inkomster av statens verksamhet		Övriga inkomster	0	21
Summa			351 955	662 690

Övriga inkomster på inkomsttitel 2811 125 avser ränta och inkassoavgifter.

Regeringen har 2024 beslutat att höja elberedskapsavgiften för att på sikt uppnå full kostnadstäckning. Avgiften höjdes med cirka 130 procent från och med 1 januari 2024, för att uppnå full kostnadstäckning år 2028.

Elsäkerhetsrådet

Elsäkerhetsrådet är från och med 2023 inte längre ett insynsråd och utses ej längre av regeringen. Numera är rådet ett rådgivande organ och ledamöterna utses av generaldirektören för en bestämd tid, normalt tre år. Utgångspunkten för sammansättningen av rådet är att uppnå en samlad områdeskompetens med syfte att skapa goda förutsättningar för ett professionellt

arbete och ett stöd till generaldirektören i bransch- och omvärldsfrågor. Elsäkerhetsrådet består av högst nio medlemmar förutom generaldirektören och under året har fyra möten hållits. Elsäkerhetsrådets medlemmar som inte är anställda vid myndigheten, får en ersättning per möte där de närvarar.

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 3 januari. Brytdagen föregående år var 5 januari.

Periodavgränsningsposter

För periodiseringar tillämpas en beloppsgräns på 20 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Tillgångar som har ett anskaffningsvärde som uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp (2024: 28 650 kronor), samt en beräknad nyttjandeperiod på minst tre år ska redovisas som en anläggningstillgång. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod, månadsvis.

Inköp av datorer redovisas som anläggningstillgångar. Då huvudregeln är att utbyte av alla datorer sker vid ett tillfälle redovisas hela inköpet som en anläggningstillgång. Myndigheten bedömer att inköpet är att betrakta som en större anskaffning av likartade tillgångar. Vid utbyte av enstaka datorer redovisas även dessa som en anläggningstillgång, trots att värdet för en dator ofta understiger ett halvt prisbasbelopp. Syftet är att hålla samman redovisningen av anläggningstillgången datorer.

Tillämpade avskrivningstider

• Datorer och kommunikationsutrustning	3 år
• Datorprogram, servrar och licenser	3-5 år
• Maskiner och inventarier	5 år
• Bilar	5 år
• Kontorsinredning	5 år

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till återstående giltighetstiden på hyreskontraktet dock högst fem år.

Omsättningstillgångar

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Avgiftsinkomster som inte disponeras av myndigheten

Utöver uppbörderna av elsäkerhetsavgifter, ansökningsavgift för auktorisation samt ersättningen för provade produkter, administrerar Elsäkerhetsverket elberedskapsavgiften, som finansierar elberedskapsverksamheten vid affärsverket Svenska kraftnät. Elsäkerhetsverket administrerar även nätövervakningsavgiften, som finansierar verksamhet vid Energimarknadsinspektionen.

Anställdas sjukfrånvaro

Se avsnittet Övrig återsrapportering, sidan 73.

Uppgifter om ledande befattningshavare

Belopp i kr.

Namn	Lön och annan skattepliktig ersättning	Andra råds- och styrelseuppdrag i statlig myndighet eller aktiebolag under 2024
Anders Persson	1 431 030:- varav 81 497 kronor utgörs av skattepliktig förmån för fri bostad och pendlingsresor med tåg. Disponerar även en personbil för resor i tjänsten och för privat bruk.	Inga andra uppdrag.

Noter till resultaträkning

Belopp i tkr

Not 1 Intäkter av anslag

	2024	2023
Intäkter av anslag	77 620	73 081
Summa	77 620	73 081
Utgifter i anslagsredovisningen	-77 620	-73 081
Saldo	0	0
Summa	0	0

Not 4 Kostnader för personal

	2024	2023
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-33 511	-31 914
Varav lönekostnader ej anställd personal	-33	-27
Sociala avgifter	-18 734	-17 523
Övriga kostnader för personal	-1 200	-1 360
Summa	-53 445	-50 798

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2024	2023
Skadestånd	0	190
Försäljning av bil	0	92
Summa	0	282

Not 3 Finansiella intäkter

	2024	2023
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	394	326
Övriga ränteintäkter	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	0
Summa	394	326

Not 5 Övriga driftkostnader

	2024	2023
Reparationer och underhåll	-113	-66
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	-34	0
Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	-23	-28
Resor, representation, information	-2 384	-2 752
Köp av varor	-1 508	-642
Köp av tjänster	-15 458	-15 481
Summa	-19 520	-18 970

Not 6 Finansiella kostnader

	2024	2023
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	-157	-72
Övriga finansiella kostnader	-4	-11
Summa	-161	-83

Not 7 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras

	2024	2023
Offentligrättsliga avgifter med bestämt mål		
Inkomsttitel 2552	71 477	71 137
Elsäkerhetsavgift		
Kostnader för verksamhet som intäkterna mot elsäkerhetsavgiften ska motsvara	-77 620	-73 081
Inkomsttitel 2552	556 023	241 172
Elberedskapsavgift		
Kostnader för verksamhet som intäkterna mot elberedskapsavgiften ska motsvara	-659 125	-526 248
Andra offentligrättsliga avgifter		
Inkomsttitel 2552	1 879	1 894
Ansökningsavgift		
Inkomsttitel 2552	32 977	32 732
Nätövervakningsavgift		
Ersättning för provade produkter	313	130
Ränteintäkter	21	9
uppbördsverksamhet		
Summa intäkter av avgifter som inte disponeras	662 690	347 074

Elberedskaps- och elsäkerhetsavgiften har krav på full kostnadstäckning. Uppföljningen av de ekonomiska målen redovisas i resultatredovisningen under avsnittet Avgiftsbelagd verksamhet på sidan 75. För offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål särredovisas de kostnader som myndigheten har för de verksamheter som intäkterna avser under 2024.

Regeringen har 2024 beslutat att höja elberedskapsavgiften för att på sikt uppnå full kostnadstäckning. Avgiften höjdes med cirka 130 procent för att uppnå full kostnadstäckning år 2028. Elberedskapsavgiften är 90 kronor per uttagspunkt för lågspänning och 4 897 kronor per uttagspunkt för högspänning från och med 1 januari 2024. Elsäkerhetsverket överlåter till regeringen att bedöma avgiftens storlek i förhållande till anslag för elberedskap.

Noter till balansräkning

Not 8 Balanserade utgifter för utveckling

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 179	1 179
Summa anskaffningsvärde	1 179	1 179
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 179	-1 015
Årets avskrivningar	0	-165
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 179	-1 179
Utgående bokfört värde	0	0

Not 9 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	2 164	4 894
Årets anskaffningar	695	866
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-3 595
Summa anskaffningsvärde	2 859	2 164
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 423	-4 894
Årets avskrivningar	-474	-124
Årets nedskrivninga	0	0
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	3 595
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 897	-1 423
Utgående bokfört värde	962	741

Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 451	3 630
Årets anskaffningar	0	1 127
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-212	-3 306
Summa anskaffningsvärde	1 239	1 451
Ingående ackumulerade avskrivningar	-376	-3 572
Årets avskrivningar	-191	-110
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	212	3 306
Summa ackumulerade avskrivningar	-355	-376
Utgående bokfört värde	884	1 076

Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 505	5 687
Årets anskaffningar	501	1 884
Årets försäljningar/ utrangeringar, anskaffningsvärde	-2 053	-2 066
Summa anskaffningsvärde	3 953	5 505
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 922	-4 163
Årets avskrivningar	-813	-652
Årets försäljningar/ utrangeringar, avskrivningar	2 020	1 893
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 715	-2 922
Utgående bokfört värde	2 237	2 583

Not 12 Pågående nyanläggningar

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	0	119
Årets anskaffningar	0	-119
Utgående bokfört värde	0	0

Not 13 Fordringar hos andra myndigheter

	2024-12-31	2023-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	1 118	657
Övriga fordringar hos andra myndigheter	49	8
Summa	1 167	665

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar

	2024-12-31	2023-12-31
Fordringar hos anställda	0	11
Uppbördsfordringar	65	55
Övrigt	44	11
Summa	109	76

Not 15 Förutbetalda kostnader

	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	495	498
Förutbetalda kostnader, datatjänster	778	461
Övriga förutbetalda kostnader	168	93
Summa förutbetalda kostnader	1 441	1 051

Not 16 Övriga upplupna intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna avgiftsintäkter utomstatliga	7	0
Summa	7	0

Not 17 Avräkning med statsverket

	2024-12-31	2023-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-55	-17
Redovisat mot inkomsttitel	-662 690	-347 074
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöden	662 673	347 037
Skulder avseende uppbörd	-72	-55
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-1 891	-1 545
Redovisat mot anslag	77 620	73 081
Anslagsmedel som tillförs räntekonto	-77 016	-73 427
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-1 287	-1 891
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	5	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	662 688	347 114
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-20	-73
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-662 673	-347 037
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	0	5
Summa Avräkning med statsverket	-1 359	-1 941

Not 18 Behållning räntekonto Riksgäldskontoret

	2024-12-31	2023-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	11 383	10 808
Summa	11 383	10 808
Belopp att reglera för december mellan räntekontot och statens centralkonto	0	5
Beviljad kredit enligt regleringsbrev	3 000	3 000
Maximalt utnyttjad kredit	0	0

Not 19 Myndighetskapital**Specifikation förändring av myndighetskapital**

	Statskapital
Ingående balans 2024	24
Årets anskaffning av konst från Statens konstråd	199
Summa årets förändring	199
Utgående balans 2024	223

Myndighetskapitalet består endast av statskapital vars värde har förändrats under år 2024 som redovisas i ovan specifikationstabell.

Not 20 Statskapital

Statskapital utan avkastningskrav avseende konst från Statens konstråd

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående balans	24	24
Förändring under året	199	0
Utgående balans	223	24

Not 21 Avsättningar för pensionärer och liknande förpliktelser

	2024-12-31	2023-12-31
Ingående avsättning	181	249
Årets pensionskostnad	-112	-3
Årets pensionsutbetalningar	-69	-64
Utgående avsättning	0	181

Årets pensionskostnad har ett negativt tecken eftersom justering av pensionsavsättningen har gjorts på grund av pensionsavgång, vilket har minskat kostnaden.

Not 22 Övriga avsättningar

	2024-12-31	2023-12-31
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	681	586
Årets förändring	66	95
Utgående balans	748	681
Avsättning för övergång till Statens servicecenter avseende ekonomiska administrativa tjänster och systemstöd		
Ingående balans	550	750
Årets förändring	-200	-200
Utgående balans	350	550
Avsättning för återställande av hyrd lokal		
Ingående balans	629	629
Årets förändring	0	0
Utgående balans	629	629
Summa utgående balans	1 726	1 860

Under 2025 beräknas 80 tkr att nyttjas för lokalt omställningsarbete. Under 2025 beräknas 200 tkr av avsättningen avseende anslutningskostnader för övergången till Statens servicecenter att regleras. Avsättningen för återställande av hyrd lokal är osäker när den kommer att regleras då det pågår en juridisk process.

Not 23 Lån i Riksgäldskontoret

	2024-12-31	2023-12-31
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar		
Ingående balans	4 331	1 664
Under året nyupptagna lån	1 008	3 898
Årets amorteringar	-1 512	-1 231
Utgående balans	3 827	4 331
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	6 000	7 000
Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	3 827	4 331

Not 24 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2024-12-31	2023-12-31
Utgående mervärdesskatt	7	12
Arbetsgivaravgifter	907	904
Leverantörsskulder andra myndigheter	1 335	1 205
Summa övriga kortfristiga skulder	2 250	2 122

Not 25 Övriga kortfristiga skulder

	2024-12-31	2023-12-31
Personalens källskatt	839	856
Övrigt	0	4
Summa övriga kortfristiga skulder	839	859

Not 26 Upplupna kostnader

Upplupna kostnader	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna semesterlöner inkl. sociala avgifter	3 725	3 126
Övriga upplupna löner inkl. sociala avgifter	42	33
Upplupna revisionskostnader	0	173
Upplupna kostnader, ekonomiadministrativa tjänster	65	78
Övriga upplupna kostnader	71	40
Summa upplupna kostnader	3 902	3 450

Not 27 Övriga förutbetalda intäkter

	2024-12-31	2023-12-31
Övriga förutbetalda intäkter	133	22
Summa övriga förutbetalda intäkter	133	22

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2024	2023	2022	2021	2020
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad låneram	6 000	7 000	4 000	3 500	3 500
Utnyttjad låneram	3 827	4 331	1 664	1 408	2 266
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad räntekontokredit	3000	3000	3 000	3 000	3 000
Maximalt utnyttjad under året	0	0	0	0	0
Räntekonto i Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	393	326	83	0	2
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	282	4	126	387
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	351 955	347 823	343 771	338 858	335 250
Avgiftsintäkter	662 356	346 935	345 286	337 437	334 342
Övriga avgiftsintäkter	334	139	219	278	191
Anslagskredit					
Beviljad anslagskredit	2 310	2 202	2 147	2 009	1 959
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
Ramanslag					
Anslagssparande	1 287	1 891	1 545	5 966	1 326
Årsarbetskrafter och anställda					
Antalet årsarbetskrafter (st)	52	52	50	52	53
Medelantalet anställda (st)*	55	55	53	53	54
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 470	1 398	1 422	1 188	1 221
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

GD:s intygande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Anders Persson

Kristinehamn den 21 februari 2025

1837, John Ericson tar patent på fartygspropellern.

Adresser och telefonnummer

Elsäkerhetsverket finns i Kristinehamn, Stockholm, Umeå och Hässleholm. Huvudkontoret ligger i Kristinehamn.

Alla våra kontor nås via:

Tel: 010-168 05 00

E-post: registrator@elsakerhetsverket.se

Elsäkerhetsverket

Nya Kyrkogatan 18B
Box 4, 681 21 Kristinehamn

Stockholm

Valhallavägen 136
114 41 Stockholm

Umeå

Riddargatan 8
903 27 Umeå

Hässleholm

Viaduktgatan 24
281 38 Hässleholm

TRYGG OCH STÖRNINGSFRI EL

Vi arbetar för hög elsäkerhet och för att
elektriska utrustningar inte ska störa varandra.
www.elsakerhetsverket.se